PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (antroji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2007 m. rugsėjo 12 d.*

Byloje T-68/03

Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE (buvusi *Olympiaki Aeroporia AE*)**,** įsteigta Atėnuose (Graikija), iš pradžių atstovaujama advokatų D. Waelbroeck, E. Bourtzalas, solisitorių J. Ellison, M. Hall, advokatų A. Kalogeropoulos, C. Tagaras, A. Chiotellis, vėliau – advokato P. Anestis ir solisitoriaus T. Soames,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą D. Triantafyllou ir J. L. Buendía Sierra, padedamų advokato A. Oikonomou,

atsakovę,

* Proceso kalba: graikų.

dėl prašymo panaikinti 2002 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimą 2003/372/EB dėl Graikijos suteiktos pagalbos *Olympic Airways* (OL L 132, 2003, p. 1),

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(antroji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Pirrung, teisėjai A. W. H. Meij, N. J. Forwood, I. Pelikánová ir S. Papasavvas,

posėdžio sekretorė C. Kantza, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. lapkričio 29 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

I — *1994 m. sprendimas*

1 1994 m. spalio 7 d. Komisija priėmė sprendimą 94/696/EB dėl Graikijos valstybės suteiktos pagalbos oro transporto bendrovei *Olympic Airways* (OL L 273, p. 22,

toliau – 1994 m. sprendimas). Remiantis šio sprendimo 1 straipsniu restruktūrizavimo pagalba, suteikta ar numatyta suteikti *Olympic Airways* (*Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE*, buvusi *Olympiaki Aeroporia AE*, toliau – OA arba ieškovė), buvo suderinama su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą su sąlyga, kad Graikijos vyriausybė laikysis minėtame straipsnyje išvardyto 21 įsipareigojimo. Šią pagalbą sudarė:

— iki 1994 m. spalio 7 d. OA suteiktos paskolos garantijos pagal 1975 m. birželio 26 d. Graikijos įstatymo Nr. 96/75 6 straipsnį (FEK A´154/26.7.1975),

— naujos 378 milijonų Jungtinių Amerikos Valstijų dolerių (USD) paskolų garantijos iki 1997 m. gruodžio 31 d. suteiktoms paskoloms naujiems lėktuvams pirkti,

— bendrovės skolos sumažinimas 427 milijardais Graikijos drachmų (GRD),

— 64 milijardų GRD bendrovės skolos konvertavimas į nuosavą kapitalą,

— 54 milijardų GRD kapitalo injekcija sumokėta trimis dalimis atitinkamai po 19, 23 ir 12 milijardų GRD 1995, 1996 ir 1997 metais.

2 Paskutinės keturios iš penkių pagalbos priemonių buvo įtrauktos į OA rekapitalizavimo ir restruktūrizavimo planą 1994–1997 m., apie kurį iš anksto buvo pranešta Komisijai.

3 Tačiau pagal 1994 m. sprendimo 1 straipsnį šių nagrinėjamų penkių pagalbos priemonių suderinamumas buvo siejamas su 21 Graikijos Respublikos prisiimto įsipareigojimo vykdymu, siekiant įsitikinti, kad minėta pagalba nepaveiks prekybos sąlygų taip, kad būtų prieštaraujama bendrajam interesui. Pagal kai kuriuos iš šių įsipareigojimų, kurie susiję tiek su OA, tiek ir su jos dukterine bendrove *Olympic Aviation*, Graikijos Respublika privalėjo, be kita ko:

„a) <…> iki 1994 m. gruodžio 31 d. panaikinti Graikijos įstatymo Nr. 96/75 6 straipsnį, kuris (leido) Graikijos valstybei OA skirti paskolų garantijas;

b) <…> ateityje nebesikišti į OA valdymą, išskyrus griežtai nustatytas akcininko statuso ribas;

c) <…> iki 1994 m. gruodžio 31 d. OA suteikti akcinės bendrovės mokestinį statusą, prilygstantį Graikijos bendrosios teisės reglamentuojamų įmonių statusui, tačiau neatleisti OA nuo galimų mokesčių, kurie gali būti nustatyti atliekant įmonės

rekapitalizavimą, numatytą Komisijai perduotame bendrovės rekapitalizavimo ir restruktūrizavimo plane;

<…>

e) <…> daugiau jokia forma nebeteikti pagalbos OA atsižvelgiant į Bendrijos teisę;

f) <…> nedelsiant priimti teisės aktus, būtinus darbo užmokesčio, socialinės ir finansų sričių planui veiksmingai įgyvendinti;

<…>

h) <…> pirma, kasmet likus ne mažiau kaip keturioms savaitėms iki kiekvienos kapitalo didinimo dalies mokėjimo, numatyto 1996 m. sausio mėn. ir 1997 m. sausio mėn., pateikti Komisijai ataskaitą apie plano įgyvendinimą, kad Komisija galėtų pateikti pastabas, antra, šių dalių mokėjimo terminą atidėti keturioms savaitėms tuo atveju, jei Komisija nagrinėjamą ataskaitą pateiktų vertinti nepriklausomam konsultantui;

i) <…> nedidinti 1995, 1996 ir 1997 metams numatyto kapitalo tuo atveju, jei ankstesniais finansiniais metais (nebūtų) pasiekti (1994 m. sprendimo) IV dalyje nurodyti plano tikslai;

<…>

p) užtikrinti, kad 1994–1997 m. OA netaptų reguliariųjų skrydžių Atėnai–Stokholmas ir Atėnai–Londonas kainų rinkos lydere (*price leader*);

<…>

s) užtikrinti, kad per visą plano įgyvendinimo laikotarpį Europos ekonominėje erdvėje OA siūlomų reguliariųjų skrydžių vietų skaičius, išskyrus skrydžius tarp kontinentinės Graikijos ir (Graikijos) salų, neviršytų 1993 m. minėtoje Europos ekonominės erdvės rinkoje OA siūlytų vietų skaičiaus (3 518 778 vietos), tačiau atsižvelgiant į galimą augimą, kuris proporcingas nagrinėjamos rinkos augimui;

t) užtikrinti, kad esamos OA skirtų paskolų garantijos bei naujos aiškiai plane numatytos 378 milijonų JAV dolerių paskolų garantijos iki 1997 m. gruodžio 31 d. suteiktoms paskoloms atitiktų 1989 m. balandžio 5 d. Komisijos valstybėms narėms siųstame laiške nustatytas sąlygas;

<…>“

4 1995 m. OA buvo sumokėta pirmoji 1994 m. sprendime numatyta 13 milijardų GRD kapitalo dalis.

II — *1998 m. sprendimas*

5 1996 m. Komisija, manydama, kad Graikijos Respublika nesilaikė tam tikrų 1994 m. sprendimo 1 straipsnyje nurodytų įsipareigojimų, taip pat turėdama abejonių dėl naujos pagalbos, apie kurią nebuvo pranešta, suderinamumo su EB 87 straipsniu, pradėjo EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą. 1998 m. liepos mėn. Graikijos Respublika Komisijai atsiuntė peržiūrėtą restruktūrizavimo planą. Siekiant atsižvelgti į OA neteisėtai suteiktą pagalbą, peržiūrėtame plane buvo numatyta sumažinti dar neišmokėtas antrąją ir trečiąją kapitalo dalis, nurodytas 1994 m. sprendime.

6 Po šios procedūros buvo priimtas 1998 m. rugpjūčio 14 d. Komisijos sprendimas 1999/332/EB dėl Graikijos suteiktos pagalbos bendrovei OA (OL L 128, 1999, p. 1, toliau – 1998 m. sprendimas), kuriame Komisija pritarė peržiūrėtam planui. Šio Sprendimo 1 straipsnio 1 dalyje Komisija nusprendė, kad 1994 m. patvirtintos paskolų garantijos, skolų sumažinimas ir perskaičiavimas į kapitalo sumą bei naujos paskolų garantijos, susijusios su iki 2000 m. gruodžio 31 d. skirtomis paskolomis naujiems lėktuvams įsigyti, yra suderinamos su bendrąja rinka. Komisija 1994 m. sprendime numatytą 54 milijardų GRD kapitalo injekciją sumažino iki bendros 40,8 milijardo GRD kapitalo sumos, mokėtinos trimis dalimis atitinkamai po 19, 14 ir 7,8 milijardo GRD 1995, 1998 ir 1999 metais.

7 Šios valstybės pagalbos suteikimas buvo susijęs su peržiūrėtu restruktūrizavimo planu 1998–2002 m. (toliau – 1998 m. restruktūrizavimo planas) ir remiantis 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 1 dalimi siejamas su tokių Graikijos Respublikai nustatytų įpareigojimais vykdymu:

„a) <…> laikytis 21 (minėto) įsipareigojimo, nurodyto 1994 m. sprendimo 1 straipsnyje;

b) <…> užtikrinti, kad 1998–2002 m. OA netaptų reguliariųjų skrydžių Atėnai–Stokholmas ir Atėnai–Londonas kainų rinkos lydere (*price leader*);

c) <…> užtikrinti, kad iki 2002 m. gruodžio 31 d. įskaitytinai (Europos ekonominėje erdvėje) OA siūlomų reguliariųjų skrydžių vietų skaičius, įskaitant papildomus ir sezoninius skrydžius bei skrydžius tarp kontinentinės Graikijos ir (Graikijos) salų, nebūtų didesnis kaip minėtoje (Europos ekonominės erdvės) rinkoje 1997 m. OA siūlytų vietų skaičius (7 792 243 vietos), tačiau atsižvelgiant į galimą augimą, kuris proporcingas nagrinėjamos rinkos augimui;

d) <…> užtikrinti, kad iki 1998 m. gruodžio 1 d. OA įdiegtų visiškai veikiančią ir pakankamą informacinę valdymo sistemą (ir) iki 1998 m gruodžio 1 d. šiuo klausimu Komisijai pateikti ataskaitą.“

8 Pagal 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 2 dalį paskutinės 7,8 milijardo GRD (apie 22,9 milijono EUR) dalies mokėjimas sietas su visumos reikalavimų laikymusi, kurie buvo nustatyti siekiant užtikrinti valstybės pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka ir veiksmingu 1998 m. restruktūrizavimo plano bei numatomų rezultatų, visų pirma susijusių su kainos ir produktyvumo rodikliais, įgyvendinimu. Likus ne mažiau kaip dešimčiai savaičių iki šios paskutinės dalies mokėjimo, numatyto 1999 m. birželio 15 d. ir 1999 m. spalio mėn. pabaigoje bei 2000 m. kovo mėn. ir spalio mėn. pabaigoje, Graikijos Respublika Komisijai turėjo pateikti ataskaitą apie visų nustatytų reikalavimų laikymąsi, kad būtų užtikrintas pagalbos suderinamumą ir 1998 m. restruktūrizavimo plano bei numatytų rezultatų įgyvendinimas.

III — *OA raida priėmus 1998 m. sprendimą*

9 1998 m. rugsėjo mėn. Graikijos Respublika OA sumokėjo 1998 m. sprendime numatytą antrąją 14 milijardų GRD (apie 41 mln. EUR) kapitalo sumos dalį ir skyrė dalį paskolų garantijų, kurios buvo patvirtintos.

10 1999 m. gegužės 7 d. laiške Graikijos Respublika Komisijai pateikė ataskaitą apie 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimą. 1999 m. gegužės 12 d. ir 19 d. laiškais Komisija Graikijos valdžios institucijų paprašė pateikti tam tikrą informaciją. 1999 m. birželio mėn. jos minėtą ataskaitą papildė memorandumu. Pagal 1998 m. sprendimo nuostatas (minėto sprendimo 1 straipsnis ir 1994 m. sprendimo 1 straipsnio h punkte nurodytas įsipareigojimas) šią ataskaitą išnagrinėjo nepriklausomas konsultantas (*Deloitte & Touche*).

11 1999 m. liepos 27 d. laiške Komisija Graikijos valdžios institucijoms atsiuntė nurodytų pažeidimų, susijusių su 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimu, analizę, pateiktą 1999 m. liepos 21 d. *Deloitte & Touche* ataskaitoje. Be kita ko, šiame laiške Komisija Graikijos vyriausybės paprašė pateikti atnaujintą OA restruktūrizavimo planą, kad Komisija jį galėtų išnagrinėti paskutinės trečiosios 22,9 mln. EUR kapitalo dalies mokėjimui keliamų reikalavimų požiūriu. 1999 m. rugpjūčio 26 d. Komisijai adresuotame atsakyme Graikijos Respublika pripažino, jog restruktūrizavimo planas turėjo būti peržiūrėtas, kad būtų pasiekti numatomi rezultatai ir kad Komisija galėtų priimti palankų sprendimą dėl paskutinės dalies mokėjimo.

12 1999 m. liepos 7 d. laišku Graikijos valdžios institucijos Komisiją informavo apie ketinimą po tarptautinio atviro paraiškų konkurso OA administravimą patikėti patyrusiai tarptautinei valdymo bendrovei. Sutartis buvo sudaryta su konsultacijas teikiančia bendrove *Speedwing*, dukterine *British Airways* bendrove. Taip pat sutartyje buvo numatyta, kad *British Airways* galės įsigyti ne daugiau kaip 20 % OA akcijų per metus nuo valdymo sutarties pasirašymo.

13 Po 1999 m. rugpjūčio 3 d. Briuselyje įvykusio naujos *Speedwing* valdymo grupės ir Komisijos pareigūnų susitikimo Graikijos valdžios institucijos 1999 m. lapkričio 18 d. laiške pateikė *Speedwing* parengtą pataisytą restruktūrizavimo planą (toliau – *Speedwing* planas). Iš bylos medžiagos matyti, kad prie peržiūrėto plano buvo pridėtas 2000–2004 metų įmonės planas. *Speedwing* plano įgyvendinimas buvo pradėtas nelaukiant Komisijos įvertinimo rezultatų. Pirminėje ataskaitoje dėl šio plano *Deloitte & Touche* išreiškė susirūpinimą dėl tam tikrų aspektų. Iš esmės šis planas ir 1998 m. planas, kuris buvo įgyvendinamas 1998 m. ir 1999 m. pradžioje, skyrėsi pajamų didinimo ir bendrovės veiklos plėtimo akcentavimu.

14 2000 m. kovo 20 d. laišku Komisija Graikijos valdžios institucijoms atsiuntė 2000 m. kovo mėn. *Deloitte & Touche* galutinę ataskaitą dėl *Speedwing* plano, kuri patvirtino anksčiau išreikštą susirūpinimą. *Speedwing* ginčijo šios ataskaitos išvadas ir 2000 m. viduryje atsisakė valdyti OA. 2000 m. rugpjūčio 29 d. laiške Komisijai Graikijos valdžios institucijos patvirtino, kad OA neturi oficialių 1999 m. veiklos rezultatų audituotos finansinės atskaitomybės ir įsipareigojo nemokėti paskutinės kapitalo dalies. Graikijos Respublika paprašė Komisijos šiuo klausimu nepriimti sprendimo.

15 2000 m. rudenį OA konsultacijas teikiančiai bendrovei *Price WaterhouseCoopers* pavedė iki 1999 m. gruodžio 31 d. parengti ataskaitos dėl preliminarios konsoliduotos neauditуotos finansinės atskaitomybės santrauką, kad turėtų tvirtą vėlesnio restruktūrizavimo pagrindą. Graikijos valdžios institucijos, siekdamos privatizuoti OA, finansiniu konsultantu paskyrė *Crédit Suisse First Boston*.

IV — *2000 m. sprendimas*

16 2000 m. liepos 17 d. laišku Graikijos Respublika informavo Komisiją apie ketinimą panaudoti likusią patvirtintą pagalbą naujoms paskolų garantijoms iki 2000 m. pabaigos suteiktoms paskoloms, kurios reikalingos investicijoms OA iš Eliniko oro uosto į naują Spatos oro uostą Atėnuose persikraustyti, ir paprašė nukelti terminą iki 2001 m. kovo 31 dienos. Iki to laiko Graikijos valstybė jau buvo skyrusi 201,6 mln. JAV dolerių paskolos garantiją keturiems *Airbus 340* pirkti.

17 2000 m. spalio 4 d. Komisija nusprendė nepateikti prieštaravimų dėl minėto projekto ir šia prasme pakeitė 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 1 dalį. Todėl naujos 378 mln. JAV dolerių paskolų garantijos, kurioms buvo pritarta 1998 m. sprendimu, galėjo būti skirtos iki 2001 m. kovo 31 d. naujiems lėktuvams pirkti ir OA į naują Spatos oro uostą persikraustyti reikalingoms investicijoms.

V — *HACA skundai ir formali tyrimo procedūra*

18 2000 m. spalio 12 d. Graikijos oro vežėjų asociacija (toliau – HACA) pateikė skundą, kuriame teigė, kad Graikijos valstybė ir toliau OA teikė tam tikrą pagalbą, priešingai tam, kas buvo numatyta 1994 m. ir 1998 m. sprendimuose. 2001 m. vasario 19 d. laiške Graikijos valdžios institucijos dėl šio skundo pateikė savo pastabas. 2001 m. liepos 24 d. HACA pateikė papildomą skundą, į kurį Graikijos valdžios institucijos atsakė 2001 m. spalio 25 d., lapkričio 7 d. ir gruodžio 11 d. laiškais.

19 Po šių skundų 2002 m. kovo 6 d. Sprendimu (OL C 98, p. 8) Komisija pradėjo EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą motyvuodama tuo, kad restruktūrizavimo planas nebuvo taikomas ir kad nebuvo įvykdytos tam tikros 1998 m. sprendime numatytos sąlygos. Be to, šiame sprendime Komisija Graikijos Respublikai nurodė pateikti informaciją pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB sutarties (88 straipsnio) taikymo taisykles (OL L 83, p. 1), 10 straipsnį.

20 2002 m. balandžio 11 d. laišku Graikijos Respublika Komisijai pateikė atsakymus.

21 2002 m. rugpjūčio 9 d. Komisija Graikijos Respublikai išsiuntė antrąjį reikalavimą pateikti informaciją. Graikijos valdžios institucijos atsakė 2002 m. rugsėjo 30 d. laišku.

22 2002 m. lapkričio mėn. Graikijos valdžios institucijos pateikė Komisijai dvi *Deloitte & Touche* parengtas ataskaitas: „Report on the Limited Review of Olympic Airways' Performance as Compared to its 2002 Financial Plan (July 2002)" (Ataskaita dėl riboto (OA) veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu (2002 m. liepos mėn.)) ir ataskaitą dėl OA, pavadintą „Restructuring and Privatisation (November 5tf, 2002)" (Restruktūrizavimas ir privatizavimas (2002 m. lapkričio 5 diena)).

VI — *Ginčijamas sprendimas*

23 2002 m. gruodžio 11 d. Komisija priėmė sprendimą 2003/372/EB dėl Graikijos suteiktos pagalbos OA (OL 2003, L 132, p. 1, toliau – ginčijamas sprendimas). Šiame sprendime Komisija konstatavo, kad dauguma 1998 m. restruktūrizavimo plano tikslų nebuvo pasiekti, kad 1998 m. sprendime nurodytų sąlygų buvo laikomasi nepakankamai ir todėl restruktūrizavimo pagalba buvo teikiama neteisėtai.

24 Be to, Komisija nurodo, kad egzistuoja nauja valstybės pagalba, apie kurią nepranešta, kuri iš esmės Graikijos valstybei leidžia toleruoti socialinio draudimo įmokų, pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) už degalus ir atsargines dalis, oro uosto

mokesčių ir nuomos mokesčio bei mokesčio, kuris mokamas už lėktuvo bilietus išvykstant iš Graikijos oro uostų (vadinamasis „spatosimo“ mokestis), nemokėjimą ar mokėjimo terminų atidėjimą. Komisija šią pagalbą laiko neteisėta, nes ji nesuderinama su bendrąja rinka. Komisija tvirtina, kad teikdama tokią pagalbą Graikijos valstybė nesilaiko įsipareigojimo OA nebeteikti pagalbos ir pažeidžia sąlygą „vieną kartą, paskutinį kartą“. Be to, nors OA nesilaiko 1998 m. restruktūrizavimo plano, ji neturi kito plano, kuris Komisijai leistų daryti išvadą, kad atkurtas vidutinės trukmės ar ilgalaikis bendrovės gyvybingumas.

25 Komisija nustato, kad nesuderinama pripažinta pagalba turi būti grąžinta. Tačiau dėl restruktūrizavimo pagalbos Komisija mano, kad „negalima atmesti galimybės, jog palankus 1998 m. Komisijos sprendimas suteikė vilčių, kad visas 1994 m. pagalbos priemonių „paketas“ nesukels problemų. Todėl atsižvelgiant į ypatingas šios bylos aplinkybes nebūtina nustatyti, kad turi būti grąžinta iki 1998 m. rugpjūčio 14 d. suteikta pagalba“ (229 konstatuojamoji dalis).

26 Ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje nurodyta:

„1 straipsnis

Valstybės pagalba restruktūrizavimui, kurią Graikija suteikė OA šiomis formomis:

a) iki 1994 m. spalio 7 d. bendrovei suteiktomis paskolos garantijomis pagal Graikijos įstatymo Nr. 96/75 <…> 6 straipsnį;

b) naujomis 378 milijonų (USD) paskolų garantijomis iki 2001 m. kovo 31 d. suteiktoms paskoloms naujiems lėktuvams pirkti ir investicijoms, reikalingoms (OA) persikraustyti į naują Spatos oro uostą;

c) OA skolos sumažinimu 427 milijardais GRD;

d) 64 milijardų GRD bendrovės skolos konvertavimu į nuosavą kapitalą;

e) 54 milijardų GRD kapitalo injekcija sumažinta iki 40,8 milijardo GRD ir sumokėta trimis dalimis atitinkamai po 19, 14 ir 7,8 milijardo GRD 1995, 1998 ir 1999 metais,

yra laikoma nesuderinama su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 1 dalį atsižvelgiant į tai, kad nebuvo laikomasi šių pradinės valstybės pagalbos suteikimo sąlygų:

a) veiksmingo (1998 m.) restruktūrizavimo plano įgyvendinimo siekiant ilgalaikio bendrovės išlikimo;

b) 24 specialių įsipareigojimų, nurodytų patvirtinant valstybės pagalbą, laikymosi ir

c) nuolatinės valstybės pagalbos restruktūrizavimui įgyvendinti priežiūros.

2 straipsnis

Graikijos suteikta valstybės pagalba toleruojant nuolatinį socialinio draudimo įmokų, *Olympic Aviation* mokėtino PVM už degalus ir atsargines dalis, nuomos mokesčių, mokėtinų įvairiems oro uostams, oro uosto mokesčių, mokėtinų Spatos oro uostui ir kitiems oro uostams, vadinamojo „spatosimo“ mokesčio nemokėjimą yra nesuderinama su bendrąja rinka.

3 straipsnis

1. Graikija priima priemones, skirtas susigrąžinti iš bendrovės gavėjos jai suteiktą 14 milijardų GRD (41 milijono EUR) dydžio 1 straipsnyje minėtą valstybės pagalbą, nesuderinamą su Sutartimi, bei 2 straipsnyje minėtą valstybės pagalbą, kuri jai buvo suteikta neteisėtai.

2. Pagalba susigrąžinama nedelsiant pagal nacionaliniuose teisės aktuose numatytas procedūras su sąlyga, kad jos leidžia iš karto ir veiksmingai vykdyti Komisijos sprendimą. Sumos, kurios turės būti susigrąžintos, apima palūkanas, mokėtinas nuo valstybės pagalbos suteikimo iki jos realaus sugrąžinimo dienos. Palūkanos apskaičiuojamos pagal nustatytas palūkanų normas, naudojamas apskaičiuojant regioninės pagalbos grynąjį subsidijų ekvivalentą.

4 straipsnis

Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos Graikija informuoja Komisiją apie priimtas jį įgyvendinančias priemones.

<…>.“

Procesas ir šalių reikalavimai

27 Ieškovė pareiškė šį ieškinį, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2003 m. vasario 24 dieną.

28 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

— visiškai ar iš dalies panaikinti ginčijamą sprendimą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas,

— nustatyti reikalingas proceso organizavimo priemones ir tyrimo priemones,

— nustatyti kitas reikalingas priemones.

29 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

30 Susipažinęs su teismo posėdžio pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (antroji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį, nesiimdamas išankstinių tyrimo priemonių.

31 Per 2006 m. lapkričio 29 d. posėdį buvo išklausytos žodinės šalių pastabos ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

Dėl teisės

32 Ieškovė ginčija skundžiamą sprendimą, nes jame konstatuotas nesuderinamumas su bendrąja rinka ir nustatyta, kad grąžintina, pirma, 1998 m. sprendimu patvirtinta restruktūrizavimo pagalba ir, antra, nurodyta nauja pagalba.

33 Prieš pradėdamas nuosekliai nagrinėti abi ieškinio dalis ir abiem šioms dalims bendrą pagrindą, susijusį su piktnaudžiavimu įgaliojimais, Pirmosios instancijos teismas mano, kad pirmiausia tikslinga išnagrinėti teisinį pagrindą, kuriam priskiriami ieškovės kaltinimai, susiję su įrodinėjimo pareigos perkėlimu bei procesinių taisyklių ir teisės būti išklausytam pažeidimu ir, antra, papildomai išnagrinėti pagrindą, susijusį su ieškovės teisės būti išklausytai pažeidimu.

I — *Pirminės pastabos dėl įrodinėjimo pareigos, šalių procesinių pareigų ir kaltinimų, susijusių su teisės būti išklausytam pažeidimu*

34 Ieškovė teisingai tvirtina, kad ginčijamame sprendime Komisija iš principo turėjo pateikti tiek neteisėto restruktūrizavimo pagalbos taikymo, tiek naujos pagalbos suteikimo įrodymų. Iš tikrųjų pagal EB 88 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas nesant tokių įrodymų egzistuojančiai pagalbai taikomas ankstesnis sprendimas dėl pagalbos patvirtinimo ir nagrinėjamos naujos priemonės negali būti laikomos valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme (dėl anksčiau patvirtintos pagalbos neteisėto taikymo įrodinėjimo pareigos žr. 2005 m. gegužės 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Saxonia Edelmetalle ir Zemag prieš Komisiją,* T-111/01 ir T-133/01, Rink. p. II-1579, 86 punktą, o dėl naujos pagalbos suteikimo įrodinėjimo pareigos – 1994 m. balandžio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija ir Pleuger Worthington prieš Komisiją,* C-324/90 ir C-342/90, Rink. p. I-1173, 23 punktą). Atvirkščiai, nukrypstant nuo EB 87 straipsnio 1 dalies nuostatų, pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka įrodinėjimo pareiga iš esmės tenka susijusiai valstybei narei, kuri turi įrodyti, kad įvykdytos šios išimties taikymo sąlygos.

35 Tačiau reikia pabrėžti, kad šis įrodinėjimo pareigos paskirstymas siejamas su Komisijai ir atitinkamai valstybei narei nustatytų atitinkamų procedūrinių pareigų

vykdymu, kai minėta institucija vykdo jai suteiktus įgaliojimus, kad priverstų valstybę narę jai pateikti visą būtiną informaciją.

36 Visų pirma iš Bendrijos teismų praktikos išplaukia, kad atitinkama valstybė narė, norėdama, kad nauja ar pakeista pagalba būtų patvirtinta nukrypstant nuo Sutarties taisyklių, ir vykdydama savo EB 10 straipsnyje nustatytą pareigą bendradarbiauti su Komisija, turi pateikti visą informaciją, leidžiančią šiai institucijai patikrinti, ar įvykdytos išimties taikymo sąlygos (1993 m. balandžio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją,* C-364/90, Rink. p. I-2097, 20 punktas; 2005 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Regione autonoma della Sardegna prieš Komisiją,* T-171/02, Rink. p. II-2123, 129 punktas ir 2006 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke prieš Komisiją,* T-17/03, Rink. p. II-1139, 48 punktas). Be to, Komisija yra įgaliota priimti sprendimą remdamasi turima informacija, jei nevykdydama savo pareigos bendradarbiauti valstybė narė nepateikia informacijos, kurios prašė Komisija, kad išnagrinėtų naują ar pakeistą pagalbą ar jos suderinamumą su bendrąja rinka arba patikrintų pirmiau patvirtintos pagalbos taikymą. Tačiau prieš priimdama tokį sprendimą Komisija turi nurodyti valstybei narei per Komisijos nustatytą terminą pateikti visus dokumentus ir informaciją, kurie būtini priežiūrai vykdyti. Tik tuo atveju, jei, nepaisydama Komisijos nurodymo, valstybė narė nepateikia reikalaujamos informacijos, Komisija turi teisę užbaigti procedūrą ir remdamasi kiekvienu atveju turima informacija priimti sprendimą dėl pagalbos buvimo ir suderinamumo su bendrąja rinka (1990 m. vasario 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją,* vadinamojo *Boussac* sprendimo, C-301/87, Rink. p. I-307, 22 punktas ir šio sprendimo 34 punkte minėto sprendimo *Vokietija ir Pleuger Worthington prieš Komisiją,* 26 punktas) arba sprendimą, kuriuo pripažįstamas anksčiau patvirtintos pagalbos taikymo teisėtumas (šio sprendimo 34 punkte minėto sprendimo *Saxonia Edelmetalle ir Zemag prieš Komisiją* 93 punktas ir Sprendimo *Freistaat Thüringen prieš Komisiją*, T-318/00, Rink. p. II-4178, 73 punktas).

37 Šios procedūrinės pareigos atitinkamai valstybei narei ir Komisijai nustatytos tam, kad pastaroji remdamasi pakankamai aiškia ir tikslia informacija galėtų vykdyti kontrolę nepažeisdama atitinkamos valstybės narės teisės būti išklausytai. Iš tikrųjų

primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką bet kurioje prieš asmenį pradėtoje procedūroje, kurioje gali būti priimtas sprendimas asmens nenaudai, teisės į gynybą laikymasis yra vienas pagrindinių Bendrijos teisės principų ir jį reikia užtikrinti net jeigu nėra atitinkamą procedūrą reglamentuojančių teisės aktų (1992 m. vasario 12 d. Teisingumo teismo sprendimo *Nyderlandai ir PTT Nederland prieš Komisiją,* C-48/90 ir C-66/90, Rink. p. I-565, 44 punktas, taip pat žr. 2003 m. kovo 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen prieš Komisiją,* T-228/99 ir T-233/99, Rink. p. II-435, 121 punktą).

38 Šiuo atveju minėtos procedūrinės pareigos pakartotos ir paaiškintos Reglamento Nr. 659/1999 2 straipsnio 2 dalyje, 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse, 10 straipsnyje, 13 straipsnio 1 dalyje ir 16 straipsnyje.

39 Iš esmės šioje byloje ieškovė kaltina Komisiją, kad ji nenurodė ir neprašė esminių įrodymų, galinčių išsklaidyti abejones dėl nagrinėjamų priemonių vertinimo ar dėl pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka. Taip institucija atsakovė perkėlė įrodinėjimo pareigą ir pažeidė Graikijos Respublikos teisę būti išklausytai. Šios teisės pažeidimas turėjo tiesioginės įtakos procedūros rezultatui (šio sprendimo 36 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Boussac* 31 punktas ir 1990 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją,* vadinamojo „Tubemeuse“, C-142/87, Rink. p. I-959, 48 punktas). Beje, tai pažeidė ieškovės, kurią visiškai valdė valstybė, teisę būti išklausytai, kuri buvo vienintelis galimas esminių įrodymų šaltinis, kurių, Komisijos nuomone, nepakako.

40 Iš šių argumentų matyti, kad, nurodydama atitinkamos valstybės narės teisės būti išklausytai pažeidimą bei pačios ieškovės teisės būti išklausytai pažeidimą, ieškovė Komisiją konkrečiai kaltina tuo, kad ji neįspėjo nei Graikijos Respublikos, nei pačios

ieškovės apie svarbias aplinkybes, dėl kurių minėta institucija ir toliau abejojo, o prieš priimdama ginčijamą sprendimą nepaprašė pateikti papildomos informacijos apie šias aplinkybes.

41 Pirmiausia atsižvelgiant į minėtus procedūros principus reikės nagrinėti kaltinimus, susijusius su įrodinėjimo pareigos perkėlimu, ir atitinkamai susijusius su Graikijos Respublikos teisės būti išklausytai pažeidimu, kuriuos ieškovė paeiliui nurodė dėl restruktūrizavimo pagalbos ir tam tikros nurodytos naujos pagalbos, kuri ginčijamame sprendime buvo pripažinta nesuderinama su bendrąja rinka.

II — *Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su ieškovės teisės būti išklausytai pažeidimu*

42 Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su ieškovės teisės būti išklausytai pažeidimu, pirmiausia primintina, kad EB 88 straipsnio 2 dalis suteikia teisę suinteresuotosioms šalims, prie kurių priskirtinos nagrinėjamos priemonės gavėjos, pateikti pastabas. Ši nuostata buvo išaiškinta taip, kad suinteresuotosioms šalims suteikiama teisė dalyvauti administracinėje procedūroje tiek, kiek yra tinkama atsižvelgiant į nagrinėjamo atvejo aplinkybes (1998 m. birželio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją,* T-371/94 ir T-394/94, Rink. p. II-2405, 60 punktas ir šio sprendimo 37 punkte minėto sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen prieš Komisiją* 125 punktas). Taip apibrėžtų suinteresuotųjų šalių procesinių teisių laikymasis yra esminis reikalavimas, kurio pažeidimas gali lemti ginčijamo sprendimo panaikinimą. Be kita ko, taip yra tuo atveju, kai grąžintinos pagalbos gavėjai realiai neturėjo galimybės pateikti pastabų per formalią tyrimo procedūrą, nes jų Komisija nenurodė sprendime pradėti procedūrą ar vykstant vėlesniam procedūros etapui, ir yra tikimybė, kad, nesant šio pažeidimo, procedūros rezultatas būtų buvęs kitoks (šiuo klausimu žr. 2006 m. vasario 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Le Levant 001 ir kt. prieš Komisiją,* T-34/02, Rink. p. II-267, 82–95 punktus ir 137 punktą).

43 Tačiau, kadangi administracinė procedūra valstybės pagalbos srityje vyksta tik prieš atitinkamą valstybę narę, suinteresuotos šalys iš esmės negali remtis teise į gynybą pripažįstama asmenims, kurių atžvilgiu pradėta procedūra ir kurie gali dalyvauti tokiame ginče su Komisija, koks pradėtas atitinkamos valstybės narės atžvilgiu (šio sprendimo 42 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją* 60 punktas ir šio sprendimo 37 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen prieš Komisiją*, 122 ir 125 punktai; 2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją,* T-198/01, Rink. p. II-2717, 192 punktas ir šio sprendimo 36 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke prieš Komisiją* 54 punktas).

44 Šiuo atveju reikia pripažinti, kad ieškovė nenurodo jokios ypatingos aplinkybės, leidžiančios manyti, kad ji negalėjo dalyvauti administracinėje procedūroje tiek, kiek yra tinkama atsižvelgiant į nagrinėjamo atvejo aplinkybes. Šiuo požiūriu vien tik suinteresuotosios šalies nurodyta aplinkybė, kad ji buvo vienintelis galimas Komisijai būtinų įrodymų šaltinis, nereiškia, kad minėta institucija turėjo jos prašyti pateikti informacijos. Iš tikrųjų, kaip jau minėta (žr. pirmesnį 36 punktą), iš esmės Komisijos prašymu visą būtiną informaciją turi pateikti atitinkama valstybė narė. Šiomis aplinkybėmis ieškovės procesinėms teisėms neturėjo poveikio nei tai, kad jos Komisija neprašė esminių įrodymų Komisijos abejonėms išsklaidyti, nei tai, kad minėta institucija jos neprašė papildomos informacijos (žr. pirmesnį 40 punktą). Todėl šie kaltinimai bus nagrinėjami tik atsižvelgiant į pagrindą, susijusį su Graikijos Respublikos teisės būti išklausytai pažeidimu, kurį taip pat nurodė ieškovė.

45 Beje, bet kuriuo atveju manytina, kad ieškovė galėjo dalyvauti administracinėje procedūroje netiesiogiai, t. y. per atitinkamą valstybę narę, kuri yra jos vienintelė akcininkė. Be to, iš bylos medžiagos matyti, kad OA vadovai dalyvavo Komisijos tarnybų ir Graikijos valdžios institucijų susirinkimuose per visą administracinę procedūrą.

46 Remiantis visais šiais argumentais pagrindas, susijęs su ieškovės teisės būti išklausytai pažeidimu, atmestinas kaip nepagrįstas.

III — *Dėl restruktūrizavimo pagalbos (ginčijamo sprendimo 1, 3 ir 4 straipsniai)*

47 Ieškovė ginčija argumentus, kuriais remiasi Komisija ginčijamame sprendime pripažindama egzistuojančią restruktūrizavimo pagalbą nesuderinama su bendrąja rinka. Visų pirma ji nesutinka su Komisijos išvada, kad 1998 m. restruktūrizavimo planas neįgyvendintas. Po to, ji teigia, kad Graikijos Respublika įvykdė 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 1 dalies d punkte nustatytus įsipareigojimus, susijusius su informacinės valdymo sistemos įdiegimu (toliau – IVS). Be to, Graikijos Respublika įvykdė 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje nustatytus įsipareigojimus, susijusius su ataskaitų apie minėtame sprendime nustatytų sąlygų įgyvendinimą pateikimu. Galiausiai 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b, c ir e punktuose nustatytos sąlygos taip pat buvo įvykdytos.

A — *Dėl ginčijamame sprendime nurodyto veiksmingo restruktūrizavimo plano neįgyvendinimo*

48 Ieškovės nuomone, 1998 m. restruktūrizavimo planas siekiant užtikrinti ilgalaikį OA gyvybingumą buvo įgyvendintas. Visų pirma ieškovė tvirtina, jog Komisijos išvadose apie plano įgyvendinimą neatsižvelgta į tai, kad jis buvo pakeistas ir todėl jose padaryta fakto klaida, akivaizdi vertinimo klaida ir (arba) jos netinkamai motyvuotos. Antra, Komisija tinkamai neišnagrinėjo klausimo, ar 1998 m. patvirtinta pagalba

galėjo būti laikoma suderinama su EB 87 straipsnio 3 dalies c punktu remiantis pakeistu restruktūrizavimo planu, galiojusiu tada, kai priimtas ginčijamas sprendimas. Šiuo požiūriu ginčijamame sprendime padaryta akivaizdi vertinimo klaida ir pažeistas EB 87 straipsnio 3 dalies c punktas. Trečia, nuspręsdama, kad nebuvo imtasi jokių OA restruktūrizavimo priemonių, Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

1. Dėl kaltinimo, kad nebuvo atsižvelgta į restruktūrizavimo plano pakeitimą

a) Šalių argumentai

49 Visų pirma ieškovė teigia, kad Komisija padarė fakto klaidą ir akivaizdžią vertinimo klaidą dėl to, kad, ieškovės teigimu, neatsižvelgė į 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimą, kurį minėta institucija patvirtino sėkmingai vykdydama vieningą ir tęstinę restruktūrizavimo procedūrą. Iš tikrųjų Komisija OA nustatytų restruktūrizavimo įsipareigojimų vykdymą kontroliavo remdamasi pirmine 1998 m. restruktūrizavimo plano versija. Taigi tuo metu, kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas, pakeistame plane buvo numatytas *Olympic Airways* pagrindinės dalies privatizavimas, išlaidų mažinimas ir ne pagrindinio turto pardavimas. Restruktūrizavo procedūroje buvo vienintelė pertrauka dėl 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių. Ginčijamo sprendimo priėmimo dieną pirmoji privatizavimo procedūros dalis jau buvo užbaigta.

50 Kita vertus, ginčijamas sprendimas laikytinas nemotyvuotu, nes Komisija rėmėsi pradiniu 1998 m. planu neišnagrinėjusi pakeisto plano. Todėl Komisija tinkamai

nemotyvavo savo išvados, kad restruktūrizavimo planas (pakeistas) neužtikrino *Olympic Airways* ilgalaikio gyvybingumo.

51 Grįsdama nurodytus pagrindus ieškovė ginčija skundžiamame sprendime (173 konstatuojamoje dalyje) esantį Komisijos teiginį, kad Graikijos Respublika nepasiūlė, jos nuomone, būtinų restruktūrizavimo plano pakeitimų. Graikijos Respublika nurodo, kad per administracinę procedūrą visoms suinteresuotoms šalims buvo akivaizdu, jog restruktūrizavimo planas buvo pakeistas.

52 Nuo 1999 m. Komisija sutiko, kad restruktūrizavimo planas būtų pakeistas. Iš tikrųjų Komisija paskatino pakeisti šį planą vadovaujant *Speedwing*, kaip tai matyti iš Graikijos vyriausybės 1999 m. gegužės 12 d., liepos 27 d. ir rugpjūčio 23 d. laiškų. Komisija iš anksto buvo informuota apie šį pirmą pakeitimo pasiūlymą Graikijos vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d., birželio 23 d. ir liepos 7 d. laiškais. Taigi labai išsamus *Speedwing* planas buvo pirmasis pakeistas retruktūrizavimo planas. 1999 m. lapkričio 18 d. jis buvo pateiktas Komisijai kartu su Graikijos vyriausybės laišku. 2000 m. kovo 29 d. laiške Graikijos Respublikai Komisija pripažino, kad *Speedwing* planas jau buvo taikomas.

53 Vis dėlto Komisija *Speedwing* plano nepatvirtino, todėl 2000 m. Graikijos vyriausybė visų pirma 2000 m. rugpjūčio 29 d. ir rugsėjo 6 d. laiškais Komisiją informavo apie antrąjį pakeistą restruktūrizavimo planą, kuriame buvo numatytas OA privatizavimas, kaip tai patvirtinta, be kita ko, ginčijamo sprendimo 73 ir 175 konstatuojamosiose dalyse. Komisijai buvo pateikta išsami informacija apie privatizavimo procedūrą pirmiausia 2000 m. gruodžio mėn. *Crédit Suisse First Boston* parengtame memorandume, po to – 2001 m. gegužės 16 d. Graikijos vyriausybės laiške.

54 Iš susirašinėjimo matyti, kad nuo 2000 m. restruktūrizavimo planą sudarė pagrindinis privatizavimas, išlaidų mažinimo priemonės ir ne pagrindinio turto pardavimas. Ieškovė nurodo, kad išlaidų mažinimo priemonių, kurias, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo (106 ir 174 konstatuojamosios dalys), Komisija patvirtino, buvo imtasi 1998 m. remiantis 1998 m. sprendimu.

55 Tam tikri Komisijos teiginiai patvirtina, kad ji pripažino, jog 1998 m. planas buvo pakeistas taip, kad jis atitiktų naują situaciją ir kad dėl OA restruktūrizavimo bendrovę būtinai reikėjo privatizuoti. Iš tikrųjų 2000 m. spalio 4 d. sprendime, kuriuo oficialiai leista pakeisti 1998 m. planą, Komisija neišreiškė susirūpinimo dėl restruktūrizavimo eigos, o, atvirkščiai, ji konkrečiai minėjo privatizavimą, be kita ko, nurodydama, kad „valdymas (tuo metu buvo) laikinas, nes kitų metų pradžioje numatomas (OA) privatizavimas“.

56 Be to, tai, kad buvo imtasi veiksmingų priemonių siekiant privatizacijos, Komisija pripažino visų pirma 2001 m. balandžio 25 d. laiške Graikijos valdžios institucijoms, taip pat 2001 m. liepos 5 d. atsakingos už transportą Komisijos pirmininko pavaduotojos Loyola de Palacio laiške Graikijos transporto ir komunikacijos ministrui. Iš tikrųjų šiame laiške buvo nuoroda į 2001 m. gegužės 29 d. vykusį Komisijos pareigūnų bei Loyola de Palacio kabineto narių bei Graikijos vyriausybės finansų ir teisės patarėjų susirinkimą, kuriame nagrinėtas „(tuo metu) vykęs OA privatizavimas“.

57 Beje, tai, kad nebuvo išmokėta 1998 m sprendime patvirtinta paskutinė pagalbos dalis (22,9 mln. EUR), įrodo, jog Graikijos vyriausybė ir Komisija sutiko, kad 1998 m. restruktūrizavimo planas nuo 1999 m. buvo pakeistas siekiant atsižvelgti į oro transporto rinkos raidą bei į OA padėtį. Atsižvelgiant į minėtus restruktūrizavimo plano

pakeitimą ar nesilaikymą, kurie visų pirma pasireiškė paskutinės pagalbos dalies nemokėjimu, ginčijamas sprendimas, kuriuo nuspręsta, kad neįvykdytas 1998 m. restruktūrizavimo planas ir nurodyta grąžinti antrąją pagalbos dalį, taip pat pažeidžia teisėtų lūkesčių principą, esminius procedūros reikalavimus ir *ne bis in ibidem* pricipą. Iš tikrųjų prieš priimdama ginčijamą sprendimą Komisija turėjo įspėti, kad ji nepritaria minėtam pakeitimui. Be to, nustatydama grąžintiną pagalbos sumą Komisija turėjo atsižvelgti į tai, kad nesumokėta paskutinė pagalbos dalis.

58 Antrojo pakeisto restruktūrizavimo plano įgyvendinimas buvo nutrauktas po 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių. 2002 m. vasario 1 d. Graikijos vyriausybė Komisijai pranešė, kad OA remdamasi minėtu pakeistu planu priėmė naujas priemones dėl bendrai sumažėjusių oro transporto paslaugų. Šiomis aplinkybėmis OA pagrindinis privatizavimas, išlaidų mažinimo priemonės ir ne pagrindinio turto pardavimas buvo realios ir tinkamos restruktūrizavimo priemonės.

59 Dabartinis privatizavimo procesas buvo sėkmingai pradėtas 2002 m. vasario mėn., kaip tai nurodyta 2002 m. vasario 22 d. Graikijos vyriausybės laiške Komisijai. Iš tikrųjų 2002 m. OA veikla labai pagerėjo. Graikijos Respublika informavo Komisiją apie privatizavimo procesą ir išlaidų mažinimo priemones visų pirma 2002 m. balandžio 11 d. atsakymu į pirmąjį Komisijos reikalavimą pateikti informaciją, 2002 m. liepos 16 d. laišku ir 2002 m. rugsėjo 30 d. atsakymu į 2002 m. rugpjūčio 9 d. antrąjį Komisijos reikalavimą pateikti informaciją. Minėtuose atsakymuose, be kita ko, Graikijos Respublika patvirtino, kad parduota 58 % dukterinės bendrovės *Olympic Catering*.

60 2002 m. spalio 16 d. susirinkimo protokolas patvirtina, kad Komisija dar kartą buvo informuota apie padėtį po šių įvykių. Protokole buvo aiškiai nurodyta, kad 1998 m. restruktūrizavimo planas (1998 m. patvirtinta versija) „nebeaktualus“ (2 punkto paskutinė dalis „Finansinis ir komercinis pristatymas“). Taip pat šiame protokole (II priedo 16 dalis) nurodyta, kad 2002 m. spalio 2–3 dienomis Loyola de Palacio susitiko su Graikijos transporto ir komunikacijos ministru Verelis ir iki 2002 m. pabaigos paprašė parengti naują restruktūrizavimo planą.

61 Dar daugiau, ataskaitoje dėl riboto OA veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu (2002 m. liepos mėn.), kuri buvo atsiųsta Loyola de Palacio kabineto vadovui 2002 m. lapkričio 5 d., o Komisijos tarnyboms perduota 2002 m. lapkričio 14 d., buvo nurodyta, kad 2002 m. OA eksploatavimo padėtis labai pagerėjo. Šiomis aplinkybėmis didžiosios dalies skrydžių veiklos privatizavimo atidėjimas po 2002 m. pabaigos neturi reikšmės.

62 2002 m. lapkričio 21 d. Komisijai buvo perduota išsami ataskaita „Restructuring & Privatisation Report on OA (5 november 2002)“ (Restruktūrizavimas ir privatizavimas – ataskaita apie OA (2002 m. lapkričio 5 d.)). Šioje ataskaitoje labai išsamiai aprašytas pasiūlymas privatizuoti, netgi nurodant darbuotojų skaičių, ir jame pateikti finansiniai skrydžių veiklos apskaičiavimai 2003–2005 metams, įrodantys įmonės gyvybingumą.

63 2002 m. gruodžio 2 d. Graikijos transporto ir komunikacijos ministro laišku už transportą atsakingam Komisijos nariui buvo pranešta, kad šeši privatūs investuotojai pareiškė suinteresuotumą įsigyti didžiąją dalį OA akcijų (ginčijamo sprendimo 9 konstatuojamoji dalis).

64 Šiomis aplinkybėmis, priešingai nei tvirtina Komisija, antrasis pakeistas restruktūrizavimo planas jai buvo pateiktas kartu „su visa išsamia informacija“, kaip nurodyta 1999 m. Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 288, p. 2, toliau – Gairės) 3.2 punkte. Visų pirma minėtoje 2002 m. lapkričio 5 d. ataskaitoje buvo nurodyti reikalingi „duomenys, prielaidos, numatomi rodikliai, priemonės, tikslai ir sąlygos“, o iš jos pavadinimo buvo aišku, kad kalbama apie restruktūrizavimo planą. Be to, minėtų Gairių 3.2.4 punkte nurodyta tik tai, kad valstybė narė gali Komisijos „prašyti“ pritarti restruktūrizavimo plano pakeitimams. Taigi šiuo atveju minėtas intensyvus Graikijos Respublikos ir Komisijos susirašinėjimas buvo tinkamas prašymas. Beje, antrasis pakeistas restruktūrizavimo planas Komisijai buvo pateiktas pagal tokią pačią procedūrą kaip ir *Speedwing* planas, kuri Komisiją, atrodo, tenkino.

65 Savo ruožtu Komisija teigia, jog ieškovės nurodyto pagrindo dėl fakto, kad privatizavimo planas jai buvo pateiktas ir Komisija jį patvirtino per administracinę procedūrą, OA ar Graikijos valdžios institucijos nenurodė nei kaip papildomos pagalbos prašymo, nei kaip naujo restruktūrizavimo plano, pakeičiančio 1998 m. planą. Netgi ir 2002 m. spalio 16 d. vykusiame susirinkime buvo pabrėžta, kad Komisija nagrinėja 1998 m. sprendime nustatytų Graikijos Respublikos įsipareigojimų vykdymą. Taigi ieškovė negali remtis šiuo nauju pagrindu dėl fakto (*a contrario* žr. generalinio advokato Darmon išvados, pateiktos byloje, kurioje priimtas šio sprendimo 34 punkte minėtas sprendimas *Vokietija ir Pleuger Worthington prieš Komisiją,* Rink. p. I-1175, 33 ir 107 punktus; šio sprendimo 42 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją* 81 punktą ir 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BFM ir EFIM prieš Komisiją,* T-126/96 ir T-127/96, Rink. p. II-3437, 88 punktą). Iš esmės Komisija ginčija, kad buvo vykdoma OA „vientisa ir tęstinė restruktūrizavimo procedūra“, grindžiama pakeistu planu. Ji nurodo, kad *Speedwing* planas buvo visai kitoks nei privatizavimo planas. Be to, atsisakius *Speedwing* plano, Komisijai nepateiktas pakeistas restruktūrizavimo planas, juolab patvirtintas minėtos institucijos.

66 Komisija tvirtina, kad remiantis teismų praktika (šio sprendimo 65 punkte minėto sprendimo *BFM ir EFIM prieš Komisiją* 98–100 punktai) restruktūrizavimo planui pakeisti nepakanka paprasto pranešimo apie ketinimą. Būtina oficialiai pateikti pakeistą planą (duomenis, prielaidas, numatomus rodiklius, priemones, tikslus ir sąlygas), kad Komisija galėtų jį įvertinti. Beje, akivaizdu, kad Graikijos valdžios institucijos žinojo apie galiojančią procedūrą, nes jos šios procedūros laikėsi tada, kai buvo pakeistas 1994 m. planas, kurį Komisija patvirtino 1998 m. sprendimu, ir pateikdamos *Speedwing* planą.

67 Šiuo atveju ieškovės nurodytas susirašinėjimas jokiu būdu negali būti laikomas atitinkančiu pakeistam restruktūrizavimo planui keliamas sąlygas. Visų pirma „Ataskaita dėl riboto OA veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu“, buvo grindžiama nepatvirtinta informacija ir prielaidomis bei duomenimis, kurie tam tikrais atvejais buvo netikslūs ir neišsamūs. Kalbant apie 2002 m. lapkričio 5 d. ataskaitą dėl OA restruktūrizavimo ir privatizavimo, jame privatizavimo procedūra dar buvo pateikiama tik kaip „koncepcija“, nors ji Komisijai buvo pateikta 2002 m. lapkričio mėn., t. y. likus mažiau kaip dviem mėnesiams iki 1998 m. patvirtinto restruktūrizavimo plano galiojimo termino pabaigos. Beje, nė vienoje iš šių ataskaitų nebuvo aiškiai nurodyta, kad kalbama apie peržiūrėtą planą.

68 Galiausiai argumentas, kad paskutinės pagalbos dalies nesumokėjimas patvirtina, jog 1998 m. planas buvo patvirtintas bendru sutarimu, yra pateiktas per vėlai, nes jis nebuvo nurodytas administracinėje procedūroje. Be to, jis nepagrįstas. Beje, jis prieštarauja 2002 m. lapkričio 21 d. Graikijos valdžios institucijų pateiktoms pastaboms, iš kurių aišku, kad paskutinės dalies mokėjimo Komisija nepatvirtino ir dėl to planas nedavė rezultatų.

69 Šiomis aplinkybėmis atsižvelgiant į tai, kad 1998 m. sprendimu patvirtinto restruktūrizavimo plano galiojimo laikotarpis artėjo prie pabaigos, Komisija turėjo įvertinti minėto plano įgyvendinimą.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

70 Prieš pradedant nagrinėti pagrindus, susijusius su motyvavimo stoka ir fakto klaida bei akivaizdžia vertinimo klaida, reikia išnagrinėti Komisijos nurodytą ieškovės argumento, susijusio su restruktūrizavimo plano pakeitimu, nepriimtinumo pagrindą.

Dėl Komisijos nurodyto nepriimtinumo pagrindo

71 Komisija teigia, kad ieškovės argumentas, grindžiamas tuo, kad privatizavimo planas, kuriuo pakeičiamas 1998 m. restruktūrizavimo planas, buvo pateiktas, yra nepriimtinas, nes jis nebuvo nurodytas administracinėje procedūroje.

72 Pirmosios instancijos teismas primena, kad pagal Bendrijos teismų praktiką, nagrinėjant ieškinį dėl panaikinimo, pareikštą remiantis EB 230 straipsniu, Bendrijos teisės akto teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į jį priimant buvusias faktines ir teisines aplinkybes. Visų pirma sudėtinga Komisijos analizė turi būti vertinama atsižvelgiant tik į tas aplinkybes, kurias ji žinojo atlikdama šią analizę (šio sprendimo 42 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją* 81 punktas ir 2005 m birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Corsica Ferries France prieš Komisiją,* T-349/03, Rink. p. II-2197, 142 punktas).

73 Iš to darytina išvada, kad iš esmės ieškovas negali remtis faktiniais argumentais, kurių Komisija nežino ir apie kuriuos jai nebuvo pranešta per tyrimo procedūrą. Kita vertus, niekas nekliudo suinteresuotajai šaliai skundžiant galutinį sprendimą nurodyti teisinį pagrindą, kuris nebuvo nurodytas vykstant administracinės procedūros etapui (1999 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kneissl Dachstein prieš Komisiją,* T-110/97, Rink. p. II-2881, 102 punktas ir šio sprendimo 34 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Saxonia Edelmetalle ir Zemag prieš Komisiją* 68 punktas).

74 Šiuo atveju Komisija neginčija, kad apie OA privatizavimą, be kita ko, nagrinėtą susirašinėjant su Graikijos valdžios institucijomis bei šių institucijų Komisijai atsiųstose tam tikrose ataskaitose, kuriomis ieškovė remiasi grįsdama pagrindą, susijusį su minėtos institucijos patvirtinto pakeisto restruktūrizavimo plano buvimu, Komisijai buvo pranešta per administracinę procedūrą.

75 Taigi į klausimą, ar privatizavimo planas, pakeičiantis 1998 m. restruktūrizavimo planą, buvo tinkamai pateiktas Komisijai, kad ši jį patvirtintų pagal galiojančias procedūrines taisykles, reikia atsakyti vertinant teisiškai, remiantis minėtomis faktinėmis aplinkybėmis, iš kurių aišku, kad jie Komisijai buvo pateikti.

76 Todėl kalbant apie teisinį pagrindą, o ne vien apie faktinę argumentaciją ieškovė gali remtis nurodytu privatizavimo planu, kuriuo pakeičiamas 1998 m. restruktūrizavimo planas, neatsižvelgiant į tai, ar ji šį pagrindą nurodė per administracinę procedūrą.

77 Dėl tų pačių priežasčių Komisijos nurodytas prieštaravimas dėl ieškovės teisinio argumento, kad 1998 m. sprendimu patvirtintos paskutinės pagalbos dalies nemokėjimas įrodo, jog 1998 m. restruktūrizavimo planas buvo pakeistas esant Komisijos pritarimui, priimtinumo taip pat turi būti atmestas.

Dėl pagrindo, susijusio su motyvavimo stoka

78 Visų pirma reikia išnagrinėti ieškovės argumentų, susijusių su motyvavimo stoka, taikymo apimtį.

79 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas primena, kad motyvavimo pareiga yra esminis procedūrinis reikalavimas, kurį reikia atskirti nuo klausimo dėl motyvavimo pagrįstumo, susijusio su ginčijamo akto teisėtumu iš esmės. Kaltinimai ir argumentai, kuriais siekiama ginčyti minėto akto pagrįstumą, nagrinėjant pagrindą, susijusį su motyvavimo nebuvimu ar stoka, yra netinkami. EB 253 straipsnyje reikalaujamas motyvavimas turi būti pritaikytas nagrinėjamo akto pobūdžiui ir ginčijamą aktą priėmusios institucijos pagrindimas turi būti pateiktas aiškiai ir nedviprasmiškai, kad suinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su priimtos priemonės pateisinimu, o kompetentingi Bendrijos teismai galėtų vykdyti jos kontrolę (2001 m. kovo 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-17/99, Rink. p. I-2481, 35–38 punktai; šio sprendimo 72 punkte minėto sprendimo *Corsica Ferries France prieš Komisiją* 52 ir 59 punktai ir šio sprendimo 36 punkte minėto sprendimo *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke prieš Komisiją*, 70 ir 71 punktai).

80 Beje, pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką klausimas, ar sprendimo motyvai atitinka EB 253 straipsnio sąlygas, turi būti sprendžiamas ne tik remiantis šio straipsnio tekstu, bet ir jo kontekstu bei visais nagrinėjamą sritį reglamentuojančiais teisės aktais (šio sprendimo 42 punkte minėto sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją*, 94 punktas ir šio sprendimo 36 punkte minėto sprendimo *Freistaat Thüringen prieš Komisiją*, 202 punktas).

81 Iš esmės šiuo atveju ieškovė kaltina Komisiją, kad ji ginčijamame sprendime nepagrindė OA gyvybingumo nebuvimo pagal pakeistą restruktūrizavimo planą.

82 Tiesa, kad Komisija ginčijamame sprendime tikrino veiksmingą restruktūrizavimo plano įgyvendinimą, palyginti su 1998 m. sprendime numatytu planu. Tačiau minėto sprendimo 173 konstatuojamoje dalyje tokį požiūrį ji grindė tuo, kad, Komisijos nuomone, Graikijos valstybė, t. y. vienintelė OA akcininkė, nepateikė konkretaus 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimo pasiūlymo po to, kai buvo atmestas *Speedwing* planas. Šiuo klausimu 116 konstatuojamosios dalies trečiojoje pastraipoje Komisija jau yra pažymėjusi, kad nors 50 % kapitalo siekusi nuostolių riba nuo 1999 m. buvo peržengta, kapitalas neišaugo, o restruktūrizavimo planas nebuvo „didele dalimi pritaikytas“ laiku.

83 Siekiant nustatyti, ar šioje byloje toks paaiškinimas yra pakankamas motyvavimas, jį reikia įvertinti pagal procedūrą, po kurios buvo priimtas ginčijamas sprendimas. Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad 2002 m. kovo 6 d. Sprendime pradėti formalią tyrimo procedūrą Komisija visų pirma nurodė, kad 1998 m. restruktūrizavimo planas, kuriuo grindžiamas nagrinėjamą restruktūrizavimo pagalbą patvirtinantis 1998 m. sprendimas, neįgyvendintas taip, kaip tai buvo numatyta, ir kad buvo rimtų abejonių dėl esamos OA ekonominės bei finansinės padėties ir nagrinėjamame plane nurodytų veiklos bei finansinių rodiklių, kuriais buvo grindžiamas 1998 m. sprendimo peržiūrėjimas, atitikimo, atsižvelgiant į teisingą minėto plano vykdymą. Kita vertus, iš bylos medžiagos nematyti, kad Graikijos valdžios institucijos po to, kai buvo atmestas *Speedwing* planas ir prieš priimant ginčijamą sprendimą, t. y. 2002 m. gruodžio 11 d., Komisijai būtų pateikusios oficialų ir konkretų prašymą pakeisti 1998 m. restruktūrizavimo planą, kad būtų padaryti reikalingi minėto plano pakeitimai, šiuo atveju susiję su OA privatizavimu.

84 Šiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad Komisija ginčijamame sprendime neprivalėjo papildomai nurodyti priežasčių, dėl kurių ji manė turinti kontroliuoti pradinės versijos 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimą.

85 Iš to išplaukia, kad pagrindas, susijęs su minėto sprendimo motyvavimo stoka, kiek tai susiję su klausimu, ar ieškovės nurodytas pakeistas restruktūrizavimo planas leido per pagrįstą laiką atkurti OA ilgalaikį gyvybingumą, yra nepagrįstas.

86 Todėl reikia išnagrinėti kaltinimus, susijusius su tuo, kad nebuvo atsižvelgta į pakeistą restruktūrizavimo planą, ieškovės nurodytų pagrindų, susijusių su fakto klaida ir akivaizdžia vertinimo klaida, požiūriu.

Dėl pagrindų, susijusių su fakto klaida ir akivaizdžia vertinimo klaida

87 Ieškovė nurodo keturias argumentų grupes siekdama įrodyti, kad po to, kai buvo atsisakyta *Speedwing* plano, 1998 m. planas buvo peržiūrėtas. Reikia nurodyti ginčijamo klausimo teisinį pagrindą prieš pradedant paeiliui nagrinėti ieškovės argumentus, kurie pirmiausia grindžiami, jos nuomone, vientisa ir tęstine OA restruktūrizavimo procedūra ir būtinybe atnaujinti 1998 m. planą, antra, pakutinės pagalbos dalies nemokėjimu, trečia, 2000 m. spalio 4 d. Sprendimu ir, ketvirta, Graikijos valdžios institucijų ir Komisijos susirašinėjimu bei pastarajai per administracinę procedūrą pateiktomis ataskaitomis.

— Teisinis pagrindas ir byloje keliamas klausimas

88 Pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką tam, kad būtų pripažinta suderinama su bendrąja rinka remiantis EB 87 straipsnio 3 dalies c punktu, valstybės pagalba

sunkumus patiriančiai įmonei turi būti siejama su nuosekliu restruktūrizavimo planu, kuris turi būti pateiktas Komisijai kartu su visa išsamia informacija (šio sprendimo 79 punkte minėto sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 45 punktas; šio sprendimo 65 punkte minėto sprendimo *BFM ir EFIM prieš Komisiją* 98 punktas ir šio sprendimo 43 punkte minėto sprendimo *Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją* 151 punktas). Šioje byloje taikytinos Gairės patvirtina, kad restruktūrizavimo planas per pagrįstai nustatytos trukmės laiką, remiantis realiomis prielaidomis apie būsimas veiklos sąlygas, turi atkurti įmonės ilgalaikį gyvybingumą ir kad jis turi būti pateiktas kartu su visa išsamia informacija (3.2.2 punkto c papunktis).

89 Be to, remiantis Gairėmis patvirtinus restruktūrizavimo pagalbą įmonė privalo iki galo įgyvendinti Komisijos priimtą restruktūrizavimo planą ir visiškai įvykdyti kitus Komisijos sprendimu nustatytus įpareigojimus (3.2.2 punkto f papunktis). Restruktūrizavimo plano įgyvendinimą kontroliuoja Komisija, kurią atitinkamų valstybių narių reguliarios ir išsamios ataskaitos turi įtikinti, kad restruktūrizavimo planas įgyvendinamas tinkamai (3.2.2 punkto g papunktis).

90 Taip pat Gairėse (3.2.4 punkte) nurodyta, kad kai restruktūrizavimo planas yra jau patvirtintas, atitinkama valstybė narė restruktūrizavimo laikotarpiu gali prašyti Komisijos pritarti restruktūrizavimo plano ir pagalbos sumos pakeitimams. Komisija tokius pakeitimus gali leisti, jei jie atitinka tam tikras sąlygas. Visų pirma jei iš pataisyto plano vis dar galima matyti, kad įmonės gyvybingumas bus atkurtas per pagrįstai nustatytos trukmės laiką.

91 Todėl iš bendrai skaitomų EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto ir EB 88 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatų, kaip jos išaiškintos nurodytoje Bendrijos teismų praktikoje ir įgyvendintos minėtose Gairėse, darytina išvada, kad iš esmės bet koks svarbus restruktūrizavimo plano, kuriam yra pritarusi Komisija, pakeitimas reikalauja, kad atitinkama

valstybė narė pateiktų peržiūrėtą planą, kuriame būtų visi reikalingi paaiškinimai, leidžiantys Komisijai įvertinti pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka pagal Gairių 3.2.4 punkte nurodytas sąlygas.

92 Beje, kalbant apie procedūrą, Bendrijos teismų praktikoje nurodyta, kad tuo atveju, jei viena iš sąlygų, kuri buvo keliama patvirtinant pagalbą, yra neįvykdyta, paprastai Komisija gali priimti sprendimą dėl nuo šios sąlygos leidžiančios nukrypti nuostatos iš naujo nepradėjusi EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytos procedūros, tik jei nukrypimai yra santykinai mažareikšmiai, palyginti su pirmine sąlyga (1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ryanair prieš Komisiją*, T-140/95, Rink. p. II-3327, 88 punktas). Visų pirma, jei restruktūrizavimo plano pakeitimas kelia abejonių dėl pagalbos suderinamumo, Komisija turi pradėti naują formalią šios pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka tyrimo procedūrą.

93 Šios procedūrinės taisyklės patvirtina, kad iki galo neįgyvendinus sprendime dėl restruktūrizavimo pagalbos patvirtinimo priimto restruktūrizavimo plano, Komisija svarbius šio plano pakeitimus prireikus gali leisti daryti tik remdamasi formaliu išsamiu atitinkamos valstybės narės pateikto pataisyto plano tyrimu pagal Gairėse nurodytas sąlygas. Todėl, atitinkamai valstybei nepateikus pataisyto restruktūrizavimo plano, Komisija, vertindama pagalbos suderinamumą, iš esmės nei privalo, nei gali atsižvelgti į galimus svarbius pirminio plano pakeitimus remdamasi paprastais atitinkamos valstybės narės pranešimais apie ketinimus.

94 Todėl šiuo atveju reikia išsiaiškinti, ar nesant antro oficialaus prašymo dėl restruktūrizavimo plano pakeitimo atsisakius pirmojo pataisyto restruktūrizavimo plano, apie kurį buvo pranešta Komisijai, t. y. *Speedwing* plano (žr. šio sprendimo 13 ir

83 punktus), vis dėlto ieškovės nurodyti tam tikri argumentai leidžia manyti, kad antras prašymas dėl 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimo buvo pateiktas Komisijai su visa išsamia informacija, leidžiančia įvertinti pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka.

— Argumentų dėl vientisos ir tęstinės OA restruktūrizavimo procedūros ir būtinybės atnaujinti 1998 m. restruktūrizavimo planą nagrinėjimas

95 Visų pirma reikia pažymėti, jog ieškovės argumentas, kad OA vykdė vientisą ir tęstinę restruktūrizavimo procedūrą ir vykdant šią procedūrą 1998 m. restruktūrizavimo planas buvo pakeistas, bet kuriuo atveju yra netinkamas. Iš tikrųjų, kad ir koks būtų įgyvendinamų ar numatytų įgyvendinti restruktūrizavimo priemonių pobūdis, jei, kaip yra šiuo atveju, valstybės valdžios institucijos pageidavo iš esmės pritaikyti pirminį planą (žr. toliau 97 punktą), jos privalėjo pataisytą planą pateikti Komisijai patvirtinti pagal minėtas Gairių nuostatas, kad minėta institucija galėtų patikrinti pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka atsižvelgdama į pataisytą planą. Pirmiausia nepakanka prašyti Komisijos išnagrinėti OA finansinę padėtį neatsižvelgiant į veiksmingą 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimą, o tai ne kartą darė Graikijos valdžios institucijos, kaip tai matyti iš ginčijamo sprendimo (184 konstatuojamoji dalis). Beje, pažymėtina, kad OA restruktūrizavimas buvo pradėtas 1994 m., kaip tai pabrėžta 2000 m. kovo mėn. *Deloitte & Touche* parengtoje galutinėje ataskaitoje dėl *Speedwing* plano, ir kad 1994 m. plano pakeitimui ir restruktūrizavimo laikotarpio pratęsimui, kurie būtini tam, kad OA galėtų pataisyti savo padėtį atsižvelgiant į pirminiame plane nustatytus tikslus, Komisija pritarė 1998 m. Sprendimu po to, kai 1998 m. liepos mėn. Graikijos Respublika Komisijai įteikė pataisytą restruktūrizavimo planą kartu su išsamiu įgyvendinimo planu (žr. minėto sprendimo 40, 46, 78 ir 85 konstatuojamąsias dalis). 1998 m. restruktūrizavimo planu siekta atkurti OA ilgalaikį gyvybingumą visiškai įgyvendinant restruktūrizavimo priemones, kurios jau buvo numatytos 1994 m. plane, taip pat ir papildomas restruktūrizavimo priemones, susijusias su OA finansinių rezultatų pablogėjimu 1997 metais.

96 Dar daugiau, per 1998 m. restruktūrizavimo plano taikymo laikotarpį viena po kitos įgyvendintos skirtingų strategijų OA restruktūrizavimo priemonės, o tai lėmė restruktūrizavimo procedūros nenuoseklumą. Iš tikrųjų, kaip tai pripažino Graikijos valdžios institucijos 2002 m. balandžio 11 d. atsakymais į 2002 m. kovo 6 d. reikalavimą pateikti informaciją, „*Speedwing* plano filosofija labai skiriasi nuo 1998 m. patvirtinto plano, nes joje dėmesys labiau koncentruojamas į pajamų didinimą ir maksimalizavimą, o ne į išlaidas“. *Speedwing* planas kartu su įmonės planu Komisijai buvo pateiktas 1999 m. lapkričio mėn. (žr. šio sprendimo 13 punktą). Tačiau minėtą planą įgyvendinti buvo pradėta 1999 m. rugpjūčio mėn., t. y. Komisijai dar nepritarus. Taigi 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimas buvo nutrauktas 1999 m. rugpjūčio mėn. iki *Speedwing* pasitraukimo 2000 m. viduryje, o naujas išlaidų mažinimo ir 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimo etapas galėjo būti pradėtas 2000 m. vasarą.

97 Vis dėlto šiuo atveju akivaizdu, kad nuo 1999 m. esminis 1998 m. restruktūrizavimo plano peržiūrėjimas buvo būtinas siekiant užtikrinti ilgalaikį OA gyvybingumą, kaip tai pabrėžė Graikijos vyriausybė būtent *Speedwing* plane visų pirma remdamasi 1999 m. liepos 21 d. *Deloitte & Touche* ataskaita dėl 1998 m. plano vykdymo (žr. šio sprendimo 11 punktą). Iš tikrųjų šioje ataskaitoje buvo pabrėžiama, kad dėl prastos OA finansinės padėties ir pablogėjusių rinkos sąlygų būtina imtis papildomų priemonių ilgalaikiam bendrovės gyvybingumui užtikrinti. Beje, 1998 m. restruktūrizavimo plane numatytų OA finansinių rezultatų neatitikimas jau buvo nurodytas 1999 m. gegužės 7 d. Komisijai atsiųstoje ataskaitoje dėl minėto plano įgyvendinimo (žr. šio sprendimo 10 punktą), kurioje minėtos valdžios institucijos paaiškino, kad priėmus 1998 m. sprendimą paaiškėjo, jog pagal patvirtintą finansinę atskaitomybę 1997 m. finansinių metų realūs rezultatai „buvo prastesni nei pesimistiškiausi skaičiavimai, atlikti 1998 m. vasario mėn. pabaigoje, t. y. tada, kai buvo rengiamas restruktūrizavimo planas ir su juo susijęs įmonės planas“. Galiausiai iš Komisijos parengtos šio susirinkimo ataskaitos matyti, kad 2002 m. spalio 16 d. vykusiame susitikime su Komisijos tarnybomis Graikijos vyriausybės teisės patarėjai dar kartą patvirtino, jog 1998 m. restruktūrizavimo planas buvo nebeaktualus nuo 1999 m. dėl to, kad nuo pirmųjų plano įgyvendinimo metų atsirado didelių neatitikimų.

98 Atsižvelgiant į, abiejų šalių nuomone, būtinų pakeitimų apimtį, minėtų reikalavimų (žr. šio sprendimo 91 ir 93 punktus), susijusių su atitinkamos valstybės narės pareiga per restruktūrizavimo laikotarpį pateikti pataisytą restruktūrizavimo planą, kad jį Komisija išsamiai ištirtų, negali pakeisti paprasta aplinkybė, kad Komisija, kaip ji pati tai pripažįsta, paskatino pakeisti 1998 m. restruktūrizavimo planą. Iš tikrųjų pirmiausia Komisija paskatino pakeisti minėtą planą dar valdant *Speedwing*, kaip tai matyti, be kita ko, iš Komisijos 1999 m. liepos 27 d. ir 1999 m. rugpjūčio 23 d. laiškų bei iš ginčijamo sprendimo (29 konstatuojamoji dalis), ir vėliau, atsisakius *Speedwing* plano, kaip tai nurodyta, pavyzdžiui, 2000 m. kovo 29 d. Komisijos laiške, 2001 m. liepos 5 d. už transportą atsakingos Komisijos narės Loyola de Palacio laiške, ir iš to, kad 2002 m. spalio 2 ir 3 d. vykusiuose susitikimuose su Graikijos transporto ir komunikacijos ministru Verelis Komisijos narė išreiškė Komisijos abejones dėl OA gyvybingumo ir poreikio nedelsiant turėti naują restruktūrizavimo planą, kol nesibaigė įgyvendinamo plano galiojimo laikotarpis, kaip tai matyti iš 2002 m. spalio 16 d. susirinkimo ataskaitos II priedo.

99 Be to, iš bylos medžiagos matyti, kad daug kartų ir visų pirma minėtame 1999 m. rugpjūčio 23 d. laiške Komisija, pareikšdama palankią nuomonę dėl 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimo, primygtinai nurodė, kad ji turi išsamiai išnagrinėti naują pataisytą planą prieš priimdama sprendimą dėl pagalbos suderinamumo. Dar anksčiau Komisija, be kita ko, pabrėžė, kad kompetentingos valdžios institucijos turi teikti pirmenybę pataisytų finansinių planų nustatymui per visą plano galiojimo laikotarpį (žr. 1999 m. gegužės 12 d. Komisijos laišką Graikijos valdžios institucijoms).

100 Šiomis aplinkybėmis Graikijos valdžios institucijų ir Komisijos sutarimas per administracinę procedūrą dėl būtinumo atnaujinti 1998 m. restruktūrizavimo planą pats savaime neleidžia daryti prielaidos, kad minėtus reikalavimus atitinkantis naujas pataisytas planas (žr. šio sprendimo 91 ir 93 punktus) buvo pateiktas Komisijai patvirtinti.

— Argumento dėl paskutinės pagalbos dalies nemokėjimo nagrinėjimas

101 Iš bylos medžiagos aiškiai matyti, kad paskutinės trečiosios pagalbos dalies nemokėjimas buvo grindžiamas 1998 m. restruktūrizavimo plano neįvykdymu. Iš tikrųjų 1998 m. sprendimas (1 straipsnio 2 dalis) šios 22,9 mln. EUR dalies mokėjimą siejo su visų minėtame sprendime nustatytų sąlygų įvykdymu siekiant užtikrinti pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka ir veiksmingą 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimą bei numatytų rezultatų pasiekimą (ypač susijusius su išlaidų rodikliais ir produktyvumu). Taigi po to, kai 1999 m. gegužės 7 d. Graikijos valdžios institucijos atsiuntė jau minėtą 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje nurodytą ataskaitą, prieš mokėdama paskutinę dalį, visų pirma minėtame 1999 m. liepos 27 d. laiške Komisija Graikijos valdžios institucijoms nurodė, jog su 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimu susijusių įsipareigojimų analizė, pateikta 1999 m. liepos 21 d. *Deloitte & Touche* ataskaitoje (žr. šio sprendimo 10 ir 11 punktus), parodė, kad Komisija negali priimti palankaus sprendimo dėl paskutinės dalies mokėjimo. Pirmosios instancijos teismas jau pažymėjo (žr. šio sprendimo 98 punktą), kad šiame laiške Komisija Graikijos vyriausybei pasiūlė pateikti atnaujintą OA restruktūrizavimo planą, kad Komisija galėtų išnagrinėti, ar jis pateisina 22,9 mln. EUR sumos mokėjimą. 1999 m. lapkričio 18 d. laišku, kuriame Komisijai pateiktas *Speedwing* planas (žr. šio sprendimo 13 punktą), Graikijos vyriausybė minėtos institucijos prašė išmokėti paskutinę pagalbos dalį ją patikrinus atsižvelgiant į pataisytą planą. Tačiau 1999 m. gruodžio 17 d. laiške Graikijos vyriausybė minėtos institucijos paprašė atidėti sprendimo dėl paskutinės dalies mokėjimo priėmimą, kad Graikijos valdžios institucijos galėtų įvertinti neseniai pradėtos privačių investicijų į OA procedūros galimą poveikį ir parengti optimalų planą siekiant užtikrinti OA gyvybingumą. Iš tikrųjų su *Speedwing* sudaryta sutartis numatė galimybę iki 2000 m. liepos mėn. *British Airw*ays įsigyti ne daugiau kaip 20 % OA kapitalą sudarančių akcijų. Juo labiau šiomis aplinkybėmis paskutinės pagalbos dalies nemokėjimas negali būti aiškinamas tuo, kad Graikijos vyriausybė ir Komisija laikė, jog restruktūrizavimo planas buvo pakeistas galiausiai atmetus *Speedwing* planą po to, kai 2000 m. kovo 20 d. laišku Komisija Graikijos valdžios institucijoms atsiuntė 2000 m. kovo mėn. *Deloitte & Touche* parengtą nepalankią galutinę ataskaitą (žr. pirmesnį 14 punktą).

102 Taip pat ir tolesnė bylos eiga neleidžia manyti, jog paskutinės pagalbos dalies nemokėjimas patvirtina, kad 1998 m. restruktūrizavimo planas buvo pakeistas. Kadangi *British Airways* iki 2000 m. liepos mėn. nepateikė paraiškos dėl pirkimo, 2000 m. rugpjūčio 29 d. laišku Graikijos vyriausybė Komisijai pranešė apie savo sprendimą skelbti tarptautinį atvirą paraiškų konkursą strateginiam investuotojui paskirti. Šiame laiške Graikijos vyriausybė prašė Komisijos atidėti sprendimo dėl paskutinės dalies mokėjimo priėmimą, kol OA „įvertins šio bandymo privatizuoti rezultatus". Šios aplinkybės patvirtina tik tai, kad Komisija buvo informuota apie OA didžiosios kapitalo dalies privatizavimo projektą siekiant palengvinti restruktūrizavimo plano tikslų įgyvendinimą (žr. tolesnį 106 punktą). Todėl nors Graikijos valdžios institucijos 2002 m. balandžio 11 d. atsakymuose (1.9 punktas) paskutinės pagalbos dalies mokėjimo „įšaldymą" pateikė kaip jų ir Komisijos kompromisą, šis „įšaldymas" atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes negali būti aiškinamas kaip prašymo peržiūrėti restruktūrizavimo planą kartu su pataisytu planu pateikimo išdava, remiantis Gairių nuostatomis. Šis įšaldymas įvyko būtent dėl to, kad Komisija įgyvendino 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 2 dalį (žr. šio sprendimo 101 punktą).

103 Darytina išvada, kad, skirtingai negu teigia ieškovė, paskutinės pagalbos dalies nemokėjimas nelaikytinas 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimo ar prašymo peržiūrėti šį 1998 m. restruktūrizavimo planą kartu su antruoju pataisytu planu, atmetus *Speedwing* planą, pateikimo Komisijai įrodymu.

104 Todėl, nepaisant to, kad paskutinė pagalbos dalis nebuvo sumokėta, 1998 m. restruktūrizavimo planas ir toliau visiškai galiojo ir ieškovei nustatė pareigas pagal Gairių nuostatas (žr. šio sprendimo 89 punktą). Visų pirma, priešingai negu teigia ieškovė, prieš priimdama ginčijamą sprendimą Komisija neprivalėjo ieškovei pranešti apie nepritarimą tariamam minėto plano pakeitimui, išreikštą paskutinės pagalbos dalies nemokėjimu. Be to, kontroliuodama 1998 m. restruktūrizavimo plano laikymąsi ir priimdama sprendimą dėl jau suteiktos pagalbos, kurią ji pripažino nesuderinama su

bendrąja rinka, grąžinimo Komisija ginčijamame sprendime neprivalėjo atsižvelgti į minėtą tariamą pakeitimą ir paskutinės pagalbos dalies nemokėjimą, nes apie jokį 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimą jai nebuvo pranešta nustatyta tvarka. Iš to darytina išvada, kad su šiais argumentais dėl paskutinės dalies nemokėjimo susiję ieškovės nurodyti papildomi pagrindai, kurie grindžiami teisėtų lūkesčių principo, esminių procedūros reikalavimų ir *ne bis in ibidem* pricipo pažeidimu, taip pat atmestini kaip visiškai nepagrįsti.

— Argumento dėl 2000 m. spalio 4 d. Sprendimo nagrinėjimas

105 Taip pat ir tai, kad 2000 m. spalio 4 d. Komisijos sprendime minėtas sprendimas nepareikšti prieštaravimų dėl 1998 m. sprendimo pakeitimo nurodant pereinamąjį OA valdymo pobūdį, kol OA bus privatizuojama 2001 m. pradžioje, neleidžia daryti prielaidos, kad antrasis pataisytas restruktūrizavimo planas, apimantis OA privatizavimą, atsisakius *Speedwing* plano, Komisijai buvo pateiktas. Atsižvelgiant į 2000 m. spalio 4 d. Sprendimą minėta nuoroda buvo tik vienas iš Komisijos sprendimo pratęsti 1998 m. sprendime patvirtintų naujų paskolos garantijų galiojimo terminą motyvų (žr. šio sprendimo 16 ir 17 punktus). Priešingai negu teismo posėdyje teigė ieškovė, tik smulkus pakeitimas 2000 m. spalio 4 d. Sprendime, pasireiškęs minėtu naujų paskolos garantijų galiojimo termino nukėlimu, buvo laikytas nekeliančiu jokių abejonių dėl suderinamumo su bendrąja rinka remiantis Bendrijos teismų praktika, pavyzdžiui, šio sprendimo 92 punkte minėtu sprendimu *Ryanair prieš Komisiją*.

106 Iš to darytina išvada, kad ieškovės nurodytas 2000 m. spalio 4 d. Sprendimas negali būti aiškinamas kaip įrodymas, kad Komisijai buvo pateiktas antras pataisytas planas, apimantis privatizavimo procedūrą, ir kad minėtas planas buvo patvirtintas.

— Argumentų, grindžiamų Graikijos valdžios institucijų ir Komisijos susirašinėjimu ir minėtai institucijai pateiktomis ataskaitomis, tyrimas

107 Visų pirma primintina, kad nei nuolatinis Komisijos informavimas apie didžiosios OA kapitalo dalies privatizavimo projekto įgyvendinimą, pirmiausia apie dviejų privatizavimo procedūrų, kurios atitinkamai pradėtos 2000 m. vasarą ir 2002 m. vasario mėn., eigą, nei šiuo klausimu surengti Graikijos vyriausybės patarėjų ir Komisijos tarnybų susirinkimai neatleidžia Graikijos valdžios institucijų nuo pareigos pateikti Komisijai tvirtinti kartu su visa išsamia informacija visus svarbius 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimus.

108 Todėl reikia išsiaiškinti, ar ieškovės nurodytas susirašinėjimas ir įvairios ataskaitos leidžia manyti, kad prašymas pakeisti restruktūrizavimo planą kartu su pataisytu planu buvo pateiktas Komisijai pagal Gairių reikalavimus, nesvarbu, ar jį siejant su pirmąja, ar su antrąja restruktūrizavimo procedūra.

109 Dėl pirmosios restruktūrizavimo procedūros po to, kai 2000 m. rugsėjo mėn. buvo priimtas didžiosios dalies OA kapitalo privatizavimui pradėti reikalingas sprendimas, konkursas buvo paskelbtas gruodžio mėn., kaip tai nurodyta 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos valdžios institucijų atsakymuose į 2002 m. kovo 6 d. reikalavimą pateikti informaciją (2.7.4 ir 2.19.2 punktai). 2000 m. rugsėjo 6 d. laiške Komisijos narei Loyola de Palacio Graikijos transporto ir komunikacijos ministras pabrėžė, kad remiantis *Crédit Suisse First Boston* iš privačių investuotojų gautomis pastabomis dėmesio sulaukė tik didžiosios dalies paketo perleidimas ir tik jei OA finansiniai rodikliai bus „aiškūs“. Kalbant apie Komisijai pateiktą 2000 m. gruodžio 20 d. *Crédit Suisse First Boston* memorandumą, jis buvo skirtas neribotam skaičiui įmonių, pareiškusių suinteresuotumą OA įsigijimu, padėti priimti sprendimą, ar pradėti papildomus tyrimus,

susijusius su minėtos bendrovės padėtimi. Visų pirma šiame memorandume buvo ir *PriceWaterhouseCoopers* parengta ataskaita (žr. šio sprendimo 15 punktą). Tačiau klausimas dėl 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimo siekiant atkurti OA gyvybingumą nebuvo nagrinėjamas nei minėtame memorandume, nei minėtuose susirašinėjime ir atsakymuose.

110 Tokia pati išvada darytina ir iš 2001 m. gegužės 16 d. Graikijos valdžios institucijų laiško Komisijai, kuriuo atsakoma į jos 2001 m. balandžio 25 d. laišką. Šiame laiške, kuriame nurodytos nuo 2000 m. gruodžio mėn. vykusios Komisijos tarnybų ir Graikijos vyriausybės patarėjų preliminarios diskusijos dėl OA privatizavimo projekto, Komisija pirmiausia išreiškė abejones dėl pasiūlymo teikti paraiškas procedūros suderinamumo su Komisijos pozicija dėl privatizavimo, kuri išdėstyta jos 1993 m. *XXIII konkurencijos politikos ataskaitoje* (402 ir 403 punktai). Kita vertus, Komisija tame pačiame laiške priminė, kad restruktūrizavimo plano laikymasis ir OA gyvybingumo atkūrimas yra esminės sąlygos 1994 m. ir 1998 m. sprendimų požiūriu.

111 Taigi dėl pastarojo klausimo Graikijos valdžios institucijos minėtame 2001 m. gegužės 16 d. laiške tik nurodė į savo 2001 m. vasario 19 d. pastabas dėl HACA skundo (žr. šio sprendimo 18 punktą) ir netgi nenurodė galimo 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimo. Beje, dėl privatizavimo procedūros Graikijos valdžios institucijos tik informavo Komisiją, kad per nustatytą laikotarpį buvo pateikti trys pasiūlymai ir kad apie sandorį bus pranešta po neformalių konsultacijų su jos tarnybomis. Taigi iš šio 2001 m. balandžio 25 d. ir gegužės 16 d. susirašinėjimo matyti, kad vykstant šiam etapui prašymas peržiūrėti restruktūrizavimo planą Komisijai nebuvo pateiktas.

112 2002 m. vasario 1 d. laišku Graikijos valdžios institucijos Komisijai pranešė apie vykstančias diskusijas su vienu konkurso dalyviu. Be to, jos minėtai institucijai atsiuntė eksploatavimo išlaidų mažinimo, OA tinklo racionalizavimo ir produktyvumo gerinimo, panaikinant sumažintas kainas bei taikant produktyvumo valdymo techniką,

priemones. Tačiau prie šių papildomų priemonių, priimtų siekiant įveikti oro transporto rinkos krizę po 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių ir visiškai suderinamų su 1998 m. restruktūrizavimo planu, nebuvo pridėtas prašymas pakeisti minėtą planą.

113 Iš to darytina išvada, kad nei ieškovės nurodyti laiškai ir dokumentai, nei kiti bylos medžiagoje esantys duomenys nerodo, kad net netiesioginis prašymas peržiūrėti 1998 m. restruktūrizavimo planą Komisijai buvo pateiktas per pirmąją privatizavimo procedūrą, kuri 2002 m. vasario mėn. buvo nutraukta dėl to, kad privilegijuotas konkurso dalyvis negalėjo įrodyti savo finansinio patikimumo.

114 Dėl antrosios privatizavimo procedūros 2002 m. vasario 22 d. Transporto ir komunikacijos ministro laišku Graikijos vyriausybė Komisijai pranešė, kad prasidėjo naujas privatizavimo procedūros etapas, kuriame OA reorganizavimo planas bus įgyvendinamas siekiant po keleto mėnesių sukurti naują gyvybingą oro transporto vežėją. Tuo pačiu metu OA nutrauks visą skrydžių veiklą. Visi OA aktyvai ir dukterinės įmonės bus parduoti maždaug per dvejus metus. Naujojo vežėjo išsamus privatizavimo planas ir išsamus įmonės planas Komisijai bus pateikti po keleto savaičių.

115 Iš Graikijos valdžios institucijų Komisijai atsiųstų dokumentų labai aiškiai matyti, kad antrąja OA privatizavimo procedūra siekta palengvinti 1998 m. sprendime apibrėžto pagrindinio tikslo įgyvendinimą, t. y. atkurti minėtos bendrovės gyvybingumą. Todėl reikia išnagrinėti šiuos dokumentus siekiant įvertinti, ar gali būti laikoma, kad juose bent netiesiogiai buvo pakeistas restruktūrizavimo planas.

116 2002 m. balandžio 11 d. atsakyme į pirmąjį 2002 m. kovo 6 d. reikalavimą pateikti informaciją Graikijos valdžios institucijos pažymėjo, kad nuo 2000 m. vasaros OA restruktūrizavimo pastangas sudarė dvi dalys, t. y. pirmiausia didžiosios OA dalies privatizavimo procedūra, kuri leistų įgyvendinti ilgalaikį bendrovės restruktūrizavimą, ir, kita vertus, lygiagrečiai – OA veiklos racionalizavimas (visų pirma mažinant pajėgumą ir išlaidas) nekeliant grėsmės vykstančiai privatizavimo procedūrai (2.7.5, 2.3.13 ir 2.7.1 punktai). Graikijos valdžios institucijos paaiškino, jog kadangi OA restruktūrizavimo įgyvendinimas vėluoja dėl įvairių vidinių ir išorės veiksnių, privatizavimu siekiama pagreitinti restruktūrizavimą (1.6 punktas). Graikijos valdžios institucijos trumpai nurodė, kad privatizavimo tikslai pirmiausia yra tokie: bendrovė *New Olympic Airways* (NOA) turi verstis tik skrydžių veikla; tarptautinis Spatos oro uostas Atėnuose turi būti jos pagrindinis veiklos centras („hub“); NOA turi būti finansiškai stabili ir pajėgi, kiek tai būtina jos ilgalaikiam gyvybingumui užtikrinti; Graikijos Respublikai ir OA grupei keliama rizika bei po restruktūrizavimo likusios OA skolos turi būti sumažintos iki minimumo ir galiausiai pardavimo pajamos turi būti padidintos iki maksimumo (2.19.8 punktas).

117 2002 m. balandžio 11 d. atsakymuose Graikijos valdžios institucijos ypač pabrėžė, kad OA privatizavimas nebuvo nurodytas patvirtintos nagrinėjamos pagalbos sąlygose ir kad tai buvo papildomas užtikrinimas Komisijai, kad Graikijos vyriausybė tvirtai įsipareigojo restruktūrizuoti bendrovę. Jos akcentavo aplinkybę, kad privatizavimas yra esminis OA restruktūrizavimo ir ilgalaikio gyvybingumo elementas. Su 2002 m. vasario mėn. nutraukta pirmąja privatizavimo procedūra susijusią pirminę informaciją Transporto ir komunikacijos ministras Verelis pateikė Komisijos narei Loyola de Palacio 2000 m. vasarą, o ją papildė per 2000 m. spalio 20 d. vykusį susirinkimą. Po to įvyko keletas Graikijos vyriausybės patarėjų privatizavimo klausimais ir Loyola de Palacio kabineto narių bei Komisijos tarnybų susirinkimų siekiant atnaujinti minėtą informaciją, būtent paskelbus pasiūlymą teikti paraiškas dėl OA įsigijimo ir pateikus minėtą 2000 m. gruodžio 20 d. memorandumą (žr. šio sprendimo 109 punktą), taip, kad būtų galima įsitikinti, jog privatizavimo procedūrą Komisija patvirtino ir, svarbiausia, kad restruktūrizavimo tikslas bus pasiektas (2.19.3–2.19.7 punktai).

118 2002 m. liepos 16 d. laišku Graikijos vyriausybė informavo Komisiją, kad *Olympic Catering* pardavimas bus baigtas kito mėnesio pabaigoje. Graikijos vyriausybė nurodė, jog tikisi, kad OA ir jos padalinių ir dukterinių bendrovių privatizavimas bus baigtas „(kito) spalio mėnesio pabaigoje“.

119 2002 m. rugsėjo 30 d. atsakymuose į 2002 m. rugpjūčio 9 d. reikalavimą pateikti informaciją Graikijos valdžios institucijos priminė apie išlaidų mažinimo ir teikiamų paslaugų siaurinimo priemones. Be to, Graikijos valdžios institucijos pažymėjo, kad OA finansinis ir veiklos pakilimas 2002 m. įrodo įmonės skrydžių veiklos ilgalaikį gyvybingumą tik jei bus sustiprintas jos nuosavas kapitalas visų pirma ją privatizuojant. Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad privatizavimu siekiama dviejų tikslų, t. y., pirma, nedelsiant sukaupti likvidaus turto pardavus akcijas, akcijų paketus ir grupės padalinius ir, antra, į bendrovę įleisti privatų kapitalą. Ataskaita apie derybų su pretendentais investuoti rezultatus turėjo būti pateikta iki 2002 m. spalio mėn. pabaigos. Galiausiai Graikijos valdžios institucijos Komisijai pranešė, kad tuo atveju, jei bandymas būtų nesėkmingas, skrydžių veikla būtų atskirta nuo grupės ir perduota OA dukterinei bendrovei NOA. Graikijos valdžios institucijos patikslino, jog pirmenybė šiam sprendimui teikiama dėl to, kad dėl savo geros padėties NOA būtų pajėgi imti paskolą ir naujos NOA skrydžių personalo darbo sutartys atitiktų rinkos sąlygas. Graikijos valdžios institucijos nurodė, kad NOA finansavimo plane numatyta banko paskola užtikrinta bendrovės akcijomis. Trumpai tariant NOA charakteristikos yra tokios: pertvarkytas ir pelningas tinklas be struktūriniu požiūriu nuostolingų maršrutų, pertvarkytam tinklui pritaikytas homogeniškesnis ir šiuolaikiškesnis laivynas, rinkos sąlygas atitinkančios kolektyvinės sutartys.

120 Be to, kaip jau nurodyta (žr. šio sprendimo 97 punktą), iš 2002 m. spalio 16 d. susirinkimo atskaitos matyti, kad Graikijos vyriausybės teisės patarėjai tvirtino, jog 1998 m. restruktūrizavimo planas nebeaktualus nuo 1999 m. ir kad sprendžiant apie OA gyvybingumą reikėjo remtis realiais ir aktualiais skaičiais. Tačiau nebuvo užsiminta

apie konkretų prašymą pakeisti 1998 m. restruktūrizavimo planą kartu su pataisytu planu, kuriame atsižvelgta į vykstančią privatizavimo procedūrą.

121 Minėti aptarti dokumentai parodo tik tai, kad Komisija buvo nuolat informuojama apie privatizavimo procedūros eigą. Visų pirma iš šių dokumentų matyti, kad Graikijos valdžios institucijos minėtą privatizavimo procedūrą pradėjo kaip papildomas priemones, kad įgyvendintų restruktūrizavimo priemones, t. y. visų pirma sąnaudų mažinimą ir siūlomų paslaugų siaurinimą, kurias apima 1998 m. restruktūrizavimo plane jau numatytos priemonės. Iš tikrųjų iš 1998 m. sprendimo išplaukia, kad šiuo planu konkrečiai buvo siekta atkurti OA gyvybingumą mažinant eksploatavimo išlaidas, kai pertvarkoma išlaidų struktūrą, gerinant produktyvumą ir reorganizuojant bendrovę. Šalys sutarė, kad nuo 1999 m. minėtas planas nebetiko OA gyvybingumui užtikrinti visų pirma dėl bendrovės finansinės padėties pablogėjimo. Šiomis aplinkybėmis, kaip tai patvirtina visų pirma minėti 2002 m. rugsėjo 30 d. atsakymai į antrąjį reikalavimą pateikti informaciją, OA reorganizavimu ir privatizavimu buvo siekiama pirmiausia nedelsiant sudaryti papildomą likvidų turtą individualiai ir atskirai parduodant ne pagrindinį turtą ir papildomos veiklos aktyvus, kad būtų galima padengti OA skolas ir, kita vertus, sugrupuoti ir privatizuoti iki tol OA, jos dukterinių bendrovių *Macedonian Airlines* ir *Olympic Aviation* vykdytos skrydžių veiklos didesnę dalį, kad būtų galima atkurti nuosavus išteklius panaudojant kapitalo injekcijas į būsimą privačią oro transporto bendrovę.

122 Tačiau minėtuose dokumentuose Graikijos valdžios institucijos aiškiai ir tiksliai nepasiūlė konkretaus 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimo. Atvirkščiai, jos tik pasiūlė Komisijai atsisakyti 1998 m. restruktūrizavimo plano ypač akcentuodamos tą aplinkybę, kad OA privatizavimas, kurio išsamias įgyvendinimo taisykles ketino pateikti Komisijai tvirtinti (žr. šio sprendimo 110, 111, 114 punktus ir 117 punkto

pabaigą), rodė tvirtą Graikijos Respublikos įsipareigojimą restruktūrizuoti bendrovę (žr. šio sprendimo 117 ir 120 punktus). Taigi, kadangi 1998 m. restruktūrizavimo planas visų pirma saistė bendrovę gavėją, atitinkama valstybė narė jį galėjo pakeisti tik pateikusi pataisytą planą Komisijai patvirtinti, kaip tai jau buvo pažymėta (žr. šio sprendimo 89–93 punktus).

123 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad 2002 m. lapkričio mėn. Graikijos valdžios institucijų Komisijai atsiųstose dviejose *Deloitte & Touche* ataskaitose nebuvo nurodyta daugiau aplinkybių, kurios gali būti suprantamos kaip prašymas peržiūrėti 1998 m. restruktūrizavimo planą kartu su pataisytu planu.

124 Iš tikrųjų, nors prie 2002 m. lapkričio 13 d. laiško Komisijai pridėta minėta *Deloitte & Touche* ataskaita dėl riboto OA veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu, patvirtino, kad 2002 m. OA veiklos rezultatai santykinai pagerėjo, palyginti su ankstesniais finansiniais metais, tačiau šioje ataskaitoje nebuvo jokio prašymo atnaujinti 1998 m. restruktūrizavimo planą, visų pirma kiek tai susiję su numatytais finansiniais rodikliais ir restruktūrizavimo laikotarpio trukme siekiant atsižvelgti į minėtą pagerėjimą ir vykstančios privatizacijos poveikį. Šioje ataskaitoje buvo aiškiai nurodyta, kad ja siekta tik ribotai išnagrinėti OA veiklos rezultatus, išskyrus *Olympic Aviation* ir *Macedonian Airlines*, per laikotarpį nuo 2002 m. sausio mėn. iki rugpjūčio mėn. siekiant vienintelio tikslo – padėti OA vadovams teisingai įvertinti 2002 metų finansines prognozes. Ataskaitoje pabrėžiama, kad 2002 m. OA finansiniame plane buvo apibendrintas platus organizacinių, veiklos ir komercinių pokyčių poveikio spektras siekiant, be kitų veiksnių, kontroliuoti pajėgumą, kelti kainas ir, jei įmanoma, kontroliuoti išlaidas (2.1 punktas). Šioje ataskaitoje 2002 m. prasidėjusi privatizavimo procedūra buvo paminėta tik pristatant kontekstą (*bacground*), kuriame buvo plėtojamas 2002 m. finansinis planas. Šiuo klausimu ataskaitoje buvo

nurodyta, kad tikimasi, jog ne pagrindinio turto pardavimo bei skrydžių veiklos restruktūrizavimo ir privatizavimo priemonės, numatytos vykdyti lygiagrečiai su pajėgumo ir išlaidų mažinimo strategija bei pajamų ir našumo gerinimu, 2002 m. leis pasiekti palankesnių finansinių rezultatų nei ankstesniais metais. Jame nebuvo jokių prognozių, susijusių su OA 2003 ir 2004 finansinių metų, per kuriuos *OA* grupės privatizavimas buvo tęsiamas, rezultatais.

125 2002 m. lapkričio 5 d. OA restruktūrizavimo ir privatizavimo ataskaitoje, kuri Komisijai buvo atsiųsta 2002 m. lapkričio 21 d. laiško priede, Graikijos valdžios institucijos tik išplėtojo anksčiau minėtai institucijai pateiktą tam tikrą informaciją apie antrąją privatizavimo procedūrą. Šioje ataskaitoje, nesusijusiose nei su 1998 m. restruktūrizavimo planu, nei su OA finansine padėtimi, buvo pateikta trumpa 2003, 2004 ir 2005 finansinių metų būsimos oro transporto bendrovės NOA numatomo balanso bei numatomo pelno (nuostolio) ataskaitų suvestinė. Tačiau joje nebuvo pateiktas, kaip tai nurodyta 2002 m. vasario 22 d. laiške (žr. šio sprendimo 114 punktą), tikras naujosios bendrovės įmonės planas. Šioje ataskaitoje tik buvo nurodyta, kad įmonės privatizavimo tikslas – dabartinės OA grupės pagrindu sukurti naują privačią oro transporto bendrovę per 2003 metus. Naujas požiūris reiškė OA grupės restruktūrizavimą apjungiant visą skrydžių veiklą ir atskiriant visas kitas veiklos rūšis. Skirtingoms veiklos rūšims privataus kapitalo paieška vykdoma atskirai. NOA turi būti pelninga oro transporto bendrovė, kurios neslegia praeities finansinės problemos. Didžiosios dalies kapitalo investuotojas turi įdėti naujo privataus kapitalo ir užtikrinti NOA valdymą. Visų pirma ataskaitoje buvo numatyta iš OA grupės rinkos kaina įsigyti naujajai oro transporto bendrovei reikalingo turto (lėktuvų, prekės ženklą, prekybinių santykių, laiko tarpsnių paskirstymą Bendrijos oro uostuose, statinių) ir NOA bendrovėje įdarbinti OA grupės darbuotojus remiantis naujomis konkurencingomis darbo sutartimis. Dukterinė bendrovė *Macedonian Airlines* turėjo būti NOA pagrindas. Naujoji oro transporto bendrovė turėjo eksploatuoti siauresnį tinklą ir būti iš esmės pelninga. Ataskaitoje buvo nurodyta informacija apie skrydžių maršrutus, lėktuvų skaičių ir numatomą darbuotojų skaičiaus mažinimą. Pati privatizavimo procedūra turėjo vykti dviem etapais: jau pradėtas A etapas, kuris turėjo baigtis išrinkus privatų investuotoją, o vykstant B etapui turėjo būti deramasi su minėtu investuotoju. NOA turėjo pradėti dirbti („take off“) iki 2003 m. žiemos. Kalbant apie kitas su skrydžiais nesusijusias veiklos rūšis, atskiras tam tikrų filialų privatizavimas turėjo baigtis 2003 m. birželio mėn., o dukterinių bendrovių – 2004 m. birželio mėnesį.

126 Taigi iš turinio analizės matyti, kad negali būti aiškinama, jog minėta ataskaita yra netiesiogiai prašoma konkrečiai pritaikyti 1998 m. planą siekiant atsižvelgti į OA grupės reorganizavimą ir restruktūrizavimą. Iš tikrųjų netgi ir tuo atveju, jei dėl reorganizavimo ir privatizavimo, kurie skirti būtent restruktūrizavimui palengvinti ir per pagrįstą laiką OA ilgalaikiam gyvybingumui atkurti, būtinai reikėjo pritaikyti 1998 m. restruktūrizavimo planą, Graikijos valdžios institucijos vis tiek turėjo aiškiai ir tiksliai pasiūlyti konkrečius pageidaujamus pakeitimus, susijusius ne tik su papildomomis restruktūrizavimo priemonėmis, skirtomis išlaidoms ir pajėgumui sumažinti, bet taip pat ir finansinėmis prognozėmis per pataisyto plano galiojimo laikotarpį. Taigi nei minėtoje OA restruktūrizavimo ir privatizavimo ataskaitoje, nei kituose bylos medžiagoje esančiuose dokumentuose nebuvo atliktas išankstinis papildomų restruktūrizavimo priemonių ir privatizavimo poveikio 1998 m. sprendime numatytiems veiklos rodikliams vertinimas ir visų pirma poveikis OA ilgalaikiam finansiniam gyvybingumui, o konkrečiau – gebėjimui padengti skolas ir tapti nepriklausomai finansiškai (žr. šio sprendimo 121 punktą). Iš esmės šiuo klausimu minėtoje ataskaitoje tik primenama apie *Olympic Catering* pardavimą už 16 mln. EUR ir apie kitų grupės veiklos filialų bei dukterinių bendrovių pardavimo, kuris įgyvendinamas dviem etapais, o jo antrasis etapas turėjo baigtis 2004 m. birželio mėn., numatomus terminus.

127 Iš to darytina išvada, kad 2002 m. lapkričio 5 d. OA restruktūrizavimo ir privatizavimo ataskaitoje, papildytoje per administracinę procedūrą Komisijai pateikta kita minėta informacija, nebuvo netiesiogiai pateiktas pataisytas restruktūrizavimo planas. Iš tikrųjų visuose minėtuose dokumentuose akcentuojamas numatomos įkurti naujosios skolų neturinčios oro transporto bendrovės NOA gyvybingumas, o dėl konkrečių priemonių, kuriomis siekiama išspręsti specifines OA problemas, konkrečiai ir tiksliai nieko nenurodyta (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 65 punkte minėto sprendimo *BFM ir EFIM prieš Komisiją* 88 punktą).

128 Beje, kadangi nėra pakankamai tikslios informacijos apie pačią privatizavimo procedūrą, taip pat negalėjo būti laikoma, kad minėta ataskaita prašoma patvirtinti išsamų

privatizavimo planą, apie kurį Komisijai taip pat buvo pranešta 2002 m. vasario 22 d. laiške (žr. šio sprendimo 114 ir 122 punktus). Šiomis sąlygomis visų pirma primindamas, kad OA privatizavimo tvarkos kontrolė skiriasi nuo nagrinėjamos restruktūrizavimo pagalbos vykdymo kontrolės, Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad minėtoje bendrovės OA restruktūrizavimo ir privatizavimo ataskaitoje esanti informacija apie šios bendrovės vieną privatizavimo procedūrą juo labiau negali būti suprantama kaip konkretus prašymas peržiūrėti 1998 m. restruktūrizavimo planą siekiant pratęsti restruktūrizavimo laikotarpį, kad būtų įtrauktos numatytos OA reorganizavimo ir privatizavimo ilgalaikiam bendrovės gyvybingumo atkūrimui numatytos pasekmės dėl to, kad išsamios privatizavimo tvarkos taisyklės dar nebuvo aiškiai apibrėžtos.

129 Šiomis aplinkybėmis 2002 m. gruodžio 2 d. Graikijos vyriausybės laiškas, kuriuo Komisijai pranešta, kad šeši įrodymus apie finansinį patikimumą pateikę pretendentai pareiškė suinteresuotumą įsigyti OA ir kad artimiausiomis dienomis bus išrinktas konkurso laimėtojas siekiant per labai trumpą laikotarpį baigti derybas, taip pat negali būti suprantamas kaip netiesioginis prašymas konkrečiai pakeisti 1998 m. restruktūrizavimo planą.

130 Remiantis visais šiais argumentais, Komisijai pateikti laiškai, informacija ir dokumentai negali būti laikomi netiesioginiu prašymu atnaujinti 1998 m. restruktūrizavimo planą kartu su pataisytu planu, atitinkančiu minėtas Sutarties ir Gairių nuostatas (žr. šio sprendimo 90 ir 91 punktus).

131 Iš to, kas pasakyta, aišku, kad ieškovė neįrodė, jog Komisija padarė vertinimo klaidą ginčijamame sprendime (173 konstatuojamoji dalis) konstatuodama, kad per administracinę procedūrą Komisijai nebuvo pateiktas naujas prašymas konkrečiai pakeisti

restruktūrizavimo planą atmetus *Speedwing* planą ir nagrinėjant minėtos pagalbos suderinamumą pagal 1998 m. restruktūrizavimo planą.

132 Reikia pridurti, kad iš bylos medžiagos nematyti, beje, ieškovė to ir netvirtina, kad Graikijos valdžios institucijos po to, kai 2002 m. lapkričio mėnesį Komisijai buvo perduotos *Deloitte & Touche* ataskaitos, minėtai institucijai būtų pasiūliusios papildyti minėtas ataskaitas ir netrukus pateikti atnaujintą restruktūrizavimo planą.

133 Šiomis sąlygomis nelaikytina, kad Komisija 2002 m. gruodžio 11 d. priimdama ginčijamą sprendimą, grindžiamą neatnaujintu restruktūrizavimo planu, peržengė savo diskrecijos vertinti ribas.

134 Dėl visų nurodytų argumentų pagrindai, susiję su fakto klaida ir akivaizdžia vertinimo klaida, atmestini kaip nepagrįsti.

2. Dėl nurodyto EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto pažeidimo ir akivaizdžios vertinimo klaidos

a) Šalių argumentai

135 Ieškovė mano, kad Komisija tinkamai neišsiaiškino, ar 1998 m. patvirtinta nagrinėjama pagalba galėjo būti laikoma suderinama su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

136 Ieškovė nurodo, kad Komisija turėjo remtis tokiu restruktūrizavimo planu, koks buvo 2002 m. gruodžio 11 d., atsižvelgdama į galimybę privatizuoti, išlaidų mažinimo priemones ir 2002 m. veiklos rezultatų pagerėjimą, tokiu atveju Komisija būtų padariusi išvadą, kad 1998 m. patvirtinta pagalba ir vėl galėjo būti patvirtinta.

137 Ieškovė tvirtina, kad keturios Gairėse nustatytos restruktūrizavimo pagalbai patvirtinti keliamos sąlygos (3.2.2 punktas) šiuo atveju buvo įvykdytos, priešingai nei teigiama ginčijamame sprendime pateikiamose Komisijos išvadose (182–185 konstatuojamosios dalys).

138 Visų pirma dėl sąlygos, susijusios su gyvybingumu, ieškovė konkrečiai ginčija Komisijos analizę (ginčijamo sprendimo 103–117 konstatuojamosios dalys), pagal kurią OA veiklos rezultatai išliko prasti. Šioje analizėje neatsižvelgiama į minėtoje *Deloitte & Touche* ataskaitoje dėl riboto OA veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu, pateiktus vertinimus. Iš tikrųjų pagal šią ataskaitą (p. 16), „pastebimi *Ebitda* („Earnings before Interests, Taxes and Depreciation of Assets“ (pelnas nesumokėjus palūkanų, mokesčių ir amortizacijos)) teigiami poslinkiai prasidėjo 1999 m., nepaisant visam oro transporto sektoriui labai nepalankaus klimato“ ir „iš to matyti, kad OA veiklos rodikliai <…> krypsta į gerąją pusę“. Šiuo klausimu minėtoje ataskaitoje (p. 18) patikslinta, kad remiantis tikėtiniausiomis prognozėmis 2002 m. OA patirs nedidelių veiklos nuostolių – 39,1 mln. EUR. Pagal minėtą ataskaitą šis skaičius, palyginti su 2001 m. numatytais 148,75 mln. EUR veiklos nuostoliais, rodo dar didesnį bendrovės padėties pasikeitimą, jei atsižvelgsime į 26,5 mln. EUR tarptautinio Atėnų oro uosto (AIA) papildomų mokesčių poveikį. Ieškovė pažymi, kad šis pagerėjimas yra dar akivaizdesnis atsižvelgiant į tai, kad tam tikri veiksniai lėmė daugumos pagrindinių Europos oro transporto vežėjų pajamų sumažėjimą 1998–2002 metais. Visų pirma nuo 1998 m. visame Europos sektoriuje paklausa sumažėjo, o ypač po 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių.

139 Be to, apgailestaudama, kad nenumatytos pajamos yra „vienintelis“ įnašas (ginčijamo sprendimo 113 konstatuojamoji dalis) ir analizuodama viso OA kapitalo būklę (ginčijamo sprendimo 116 konstatuojamoji dalis) Komisija daro išvadą, kad bendrovė patyrė „visišką finansinį žlugimą“ (ginčijamo sprendimo 184 konstatuojamoji dalis), neatsižvelgdama į tai, kad vyko OA privatizavimas.

140 Taigi buvo parengta išsami ir patikima programa, išdėstyta minėtoje 2002 m. lapkričio 5 d. OA restruktūrizavimo ir privatizavimo ataskaitoje. Ji numatė didžiosios dalies kapitalo privatizavimą, išlaidų mažinimo priemones ir atskirą ne pagrindinio turto pardavimą, kurie leistų atkurti OA gyvybingumą per pagrįstą laiką, kaip to reikalaujama Gairėse. Didžioji dalis skrydžių veiklos turėjo būti parduota vienu kartu, kad iš privataus investuotojo būtų gautas pagrindinis kapitalas. Iš pat pradžių tai būtų buvę pelninga, kaip tai įrodo minėtoje ataskaitoje pateiktas balansas bei trumpa nuostolių ir pelno ataskaita. Privatizavimas būtų pradėtas pardavus 58 % *Olympic Catering* akcijų ir, be kita ko, tęsiamas turint šešis pareiškimus dėl suinteresuotumo įsigyti OA skrydžių veiklos kontrolinį akcijų paketą. Remiantis privatizavimo planu, OA turimą skolą padengtų pajamos iš atskiro skirtingos papildomos veiklos pardavimo ir iš likvidaus turto. Reikėjo kelti klausimą ne ar tuo metu OA buvo gyvybinga įmonė, o ar atsižvelgiant į *Deloitte & Touche* nustatytą veiklos rodiklių pagerėjimą ir į 2002 m. gruodžio 11 d. vykusią privatizavimo procedūrą įmonė, sudaryta iš daug dalių, buvo gyvybinga. Visų pirma OA neteigė, kad ypatingos aplinkybės, pavyzdžiui, pardavimas, buvo svarbios nuolatiniam OA skrydžių veiklos gyvybingumui. Šios aplinkybės tik suteikė OA papildomo likvidaus turto, kad grupė galėtų įgyvendinti privatizavimą.

141 Dėl aplinkybės, susijusios su ypatingosiomis išlaidomis, Komisija bet kuriuo atveju nagrinėdama padarė klaidą. Iš tikrųjų, priešingai nei ji tvirtina (ginčijamo sprendimo 115 konstatuojamoji dalis), tikslūs duomenys apie 112 mln. EUR ypatingųjų išlaidų Komisijai buvo pateikti minėtoje ataskaitoje dėl riboto OA veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu (73 p.). Be to, Komisija neatsižvelgė į tai, kad 2000 m.

spalio mėn. pabaigoje OA nusprendė nebeskraidyti į Australiją, o tai, remiantis minėta ataskaita (15 p.), turėjo pagerinti veiklos rodiklius 20 mln. EUR per metus. Galiausiai ji neatsižvelgė į tai, kad OA pradėjo arbitražo procedūrą siekdama gauti apie 55 mln. EUR papildomai žalai atlyginti už tai, kad per anksti buvo pašalinta iš senojo Atėnų oro uosto (Elliniko) (žr. ginčijamo sprendimo 160 ir 35–37 konstatuojamąsias dalis).

142 Dėl privatizavimo procedūros terminų ieškovė teigia, kad, priešingai nei Komisija siūlo aiškinti minėtą 2002 m. liepos 16 d. Graikijos vyriausybės laišką, iš bendro ir iš šio laiško konteksto matyti, kad Graikijos vyriausybė nurodė, jog privatizavimas bus baigtas 2003 m. spalį, o ne 2002 m. spalį. Tai atitinka ir minėtą 2002 m. lapkričio 5 d. ataskaitą (17 ir 22 p.), kurioje numatyta skrydžių veiklą parduoti „iki 2003 m. žiemos“, o didžiąją dalį filialų ir padalinių – per 2003 metus. Bet kuriuo atveju dėl bendro oro transporto judėjimo susilpnėjimo Europoje po 1998 m. bei dėl 2001 m. rugsėjo 11 d. *force majeure* įvykių Gairėse pateisintas su pakeitimais susijęs termino atidėjimas „dėl priežasčių, kurių įmonė ar valstybė narė nekontroliuoja“.

143 Ieškovė taip pat pabrėžia, kad pakeistame restruktūrizavimo plane numatyta sumažinti skrydžių veiklą siekiant išvengti nederamų konkurencijos iškraipymų rinkoje. Be to, pagalba buvo sumažinta iki minimumo. Tačiau ginčijamame sprendime šie klausimai neišnagrinėti.

144 Beje, su pakeistais planais susiję reikalavimai taip pat buvo įvykdyti (Gairių 3.2.4 punktas). Galiausiai toks restruktūrizavimo planas, koks buvo 2002 m. gruodžio 11 d., taip pat atitiko ir 1994 m. gruodžio 10 d. Gaires dėl (EB 87 ir EB 88 straipsnių) ir dėl EEE susitarimo 61 straipsnio taikymo valstybės pagalbai aviacijos sektoriuje (OL C 350, p. 5). (Neoficialus vertimas)

145 Savo ruožtu Komisija prieštarauja, kad ieškovės teiginiai grindžiami prielaida, jog privatizavimo planas minėtai institucijai buvo pateiktas patikrinti ir patvirtinti. Taigi minėtas planas Komisijai nebuvo pateiktas nei kaip 1998 m. restruktūrizavimo planą pakeičiantis pataisytas planas, nei kaip papildomos pagalbos prašymas.

146 Bet kuriuo atveju nesėkmingai įveikus tam tikrus etapus, o remiantis 2002 m. liepos 16 d. Graikijos vyriausybės laišku paskutinis etapas turėjo būti baigtas 2002 m. spalio mėn. pabaigoje, privatizavimo procedūra 2002 m. lapkričio 5 d. ataskaitoje dėl OA restruktūrizavimo ir privatizavimo ir toliau buvo pateikiama kaip „koncepcija“, t. y. kaip teorinė galimybė.

147 Be to, nebuvo 2001 m. patvirtintų finansinių duomenų ir todėl buvo sunku įvertinti realią OA finansinę padėtį, o pateiktoje 2000 finansinių metų ataskaitoje auditoriai nurodė, jog duomenys patvirtinti „būtent darant prielaidą, kad bendrovė ir toliau versis veikla kaip veikiančių įmonių grupė“. *Deloitte & Touche* ataskaitoje dėl riboto OA veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu (1.1, 1.3 ir 1.5 punktai), paminėta, kad turima informacija apie OA nebuvo patikrinta ir paaiškėjo, kad tam tikrais atvejais buvo netiksli ar neišsami, nors skirtumai ir nebuvo dideli.

148 Šiomis aplinkybėmis Komisija išanalizavo informaciją apie visą 1998–2002 m. laikotarpį ir atidžiai išnagrinėjo raidą 2002 metais.

149 Komisija ginčija ieškovės argumentus, grindžiamus OA veiklos rodiklių pagerėjimu 2002 metais. Komisija tvirtina, kad restruktūrizavimo plano vertinimas turi apimti visą jo galiojimo laikotarpį, t. y. šiuo atveju 1998–2002 metus. Beje, didelė dalis

ypatingųjų pajamų buvo gautos po 2000 m. ir dėl to sumažėjo OA nuostoliai. Komisija priduria, kad tikėtinas žemas 2002 m. pajamų rodiklių lygis išliko nepriimtinas. Nepaisant galimo santykinio 2002 m. rodiklių pagerėjimo, OA ir toliau patyrė didelių finansinių sunkumų ir nuo 2000 m. savo veiklą finansavo tik iš pasiskolintų lėšų.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

150 Visų pirma primintina, kad pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką taikydama EB 87 straipsnio 3 dalį Komisija turi plačią diskreciją. Bendrijos teismai negali pakeisti Komisijos atlikto sudėtingų ekonominių faktų ir aplinkybių vertinimo savuoju, todėl Pirmosios instancijos teismo kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar buvo laikytasi procedūrinių ir motyvavimo taisyklių, ar faktai iš esmės teisingi, ar nebuvo akivaizdžios vertinimo klaidos ir ar nebuvo piktnaudžiaujama įgaliojimais (šio sprendimo 92 punkte minėto sprendimo *Ryanair prieš Komisiją* 90 punktas; šio sprendimo 43 punkte minėto sprendimo *Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją* 148 punktas; šio sprendimo 72 punkte minėto sprendimo *Corsica Ferries France prieš Komisiją* 137 ir 138 punktai ir šio sprendimo 36 punkte minėto sprendimo *Schmitz-Gotha Fahrzeuge Werke prieš Komisiją* 41 punktas).

151 Šioje byloje ieškovė neginčija, kad 1998 m. restruktūrizavimo planas buvo įgyvendintas ne iki galo. Atvirkščiai, savo raštuose ji pabrėžia, kad šis planas jau seniai buvo netinkamas. Kaip pažymi Komisija ginčijamame sprendime (181 konstatuojamoji dalis), per administracinę procedūrą Graikijos vyriausybė teigdama, kad visi 1994 m. ir 1998 m. planuose nustatyti tikslai buvo pasiekti arba vyko paskutinis jų įgyvendinimo etapas, savo ataskaitoje „Synopsis of the Government of the Hallenic Republic's case for (OA) on Key Issues", pridėtoje prie 2002 m. lapkričio 21 d. laiško Komisijai (5 ir 32 p.), pati pažymėjo, kad dėl vidinių ir išorinių kliūčių niekada nebuvo galimybių iki galo įgyvendinti OA restruktūrizavimo planą.

152 Iš esmės šiuo atveju ieškovė teigia, kad 1998 m. patvirtinta nagrinėjama pagalba turėjo būti pripažinta suderinama su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą, nes atsižvelgiant į išlaidų mažinimo priemones, 2002 m. OA finansinių rodiklių pagerėjimą ir į vykstančią privatizavimo procedūrą, įmonės ir visų pirma naujoji oro transporto bendrovė, atsiradusi atskirai privatizavus skirtingas OA veiklos sritis, būtų gyvybingos.

153 Šiuo požiūriu primintina, kad ilgą laiką nesant prašymo konkrečiai pritaikyti 1998 m. restruktūrizavimo planą pagal Gairių nuostatas, Komisija teisėtai galėjo tirti restruktūrizavimo pagalbos suderinamumą 1998 m. restruktūrizavimo plano, susijusio su 1998–2002 m. laikotarpiu, (žr. šio sprendimo 131 punktą) požiūriu ir todėl neatsižvelgti į restruktūrizavimo laikotarpio pratęsimą ir, be kita ko, į prognozes, susijusias su vėlesniu būtent tokio privatizavimo plano, koks buvo minėtoje 2002 m. lapkričio 5 d. *Deloitte & Touche* ataskaitoje, įgyvendinimu, bei į kitą informaciją, kuri minėtai institucijai buvo pateikta per administracinę procedūrą.

154 Iš to darytina išvada, kad ieškovės argumentai, grindžiami numatomu OA privatizavimo poveikiu po privatizavimo atsirasiančių atskirų įmonių gyvybingumui, yra visiškai netinkami ginčijamo sprendimo pagrįstumui vertinti.

155 Visų pirma iš to matyti, kad Komisija neperžengė savo diskrecijos vertinti ribų, be kita ko, neatsižvelgdama į numatomą kapitalo padidėjimą dėl vieną įmonę sudarančios grupės skrydžių veiklos didžiosios dalies privatizavimo, kuris, Graikijos vyriausybės duomenimis, turėjo būti baigtas iki 2003 m. žiemos, bei į likvidų turtą, kuris visų pirma atsirastų atskirai privatizavus OA papildoma veikla besiverčiančias tam tikras dukterines bendroves ir padalinius, nes šis privatizavimas dar nebuvo įgyvendintas.

156 Šiuo klausimu pažymėtina, kad priimant ginčijamą sprendimą buvo parduota viena dukterinė bendrovė *Olympic Catering* ir tai patvirtinta 2002 m. rugsėjo 30 d. Graikijos valdžios institucijų atsakymuose. Dėl skrydžių veiklos privatizavimo procedūros, nors neginčyta, kad šeši finansines garantijas pateikę pretendentai pareiškė suinteresuotumą įsigyti OA, kaip tai matyti iš 2002 m. gruodžio 2 d. Graikijos vyriausybės laiško (žr. šio sprendimo 129 punktą), tačiau buvo užbaigtas tik pirmasis šios procedūros etapas. Dar nebuvo išrinktas konkurso laimėtojas, o derybos nepradėtos, todėl iš anksto jokių konkrečių rezultatų tiksliai ir patikimai nebuvo galima numatyti. Dar daugiau, privatizavimas, apie kurį pranešė Graikijos valdžios institucijos, dar nebuvo įvykdytas, kaip tai minėta (žr. šio sprendimo 128 punktą).

157 Šiomis aplinkybėmis, priešingai nei teigė ieškovė, bet kuriuo atveju Komisija visiškai pagrįstai vertino faktinę OA padėtį visų pirma atsižvelgdama į ypatingąsias pajamas ir kapitalo dydį 2002 m. gruodžio mėnesį, o ne į ateityje vyksiančių privatizavimo veiksmų perspektyvas.

158 Be to, reikia pabrėžti, kad ginčijamame sprendime Komisija rėmėsi ne tik 1998 m. neįgyvendintu restruktūrizavimo planu, konstatuodama, kad OA gyvybingumas negalėjo būti atkurtas.

159 Tiesa, kad Komisija manė, jog ji veiksmingą OA restruktūrizavimo plano įgyvendinimą galėjo įvertinti tik atsižvelgdama į 1998 m. sprendime numatytą planą, nes nebuvo pateiktas atitinkamos valstybės narės prašymas padidinti pagalbą arba pritaikyti planą po to, kai 2000 m. vasarą pasitraukė valdanti grupė *Speedwing* (173 konstatuojamoji dalis).

160 Šiomis sąlygomis, nustačiusi, kad nebuvo pasiekti 1998 m. plane numatyti pagrindiniai finansiniai rodikliai, Komisija padarė išvadą, kad dėl neįvykdyto OA restruktūrizavimo plano nuo 1999 m. neįmanoma pasiekti iš pradžių nustatytų tikslų, visų pirma pagrindinio tikslo, t. y. atkurti bendrovės gyvybingumą (179, 181 ir 184 konstatuojamosios dalys).

161 Tačiau iš esmės Komisija pridūrė, kad netgi ir vertinant OA finansinę padėtį, nesiejant jos su veiksmingu 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimu, nebūtų buvę įmanoma įrodyti bendrovės gyvybingumo, nesvarbu, trumpalaikio ar ilgalaikio, nes dėl visiško finansinio žlugimo OA nebeturėjo nuosavų išteklių, o tik skolas (184 konstatuojamoji dalis).

162 Ieškovė ginčija, kad toks vertinimas prieštarauja pastebimam 2002 m. veiklos rodiklių pagerėjimui, palyginti su ankstesniais metais, o ypač 2001 m., kai visam Europos oro transporto sektoriui buvo labai nepalankios aplinkybės.

163 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad visų pirma ginčijamame sprendime (116, 172–174 ir 179 konstatuojamosios dalys) Komisija rėmėsi tais duomenimis, kurių ieškovė neginčijo. Pirma, per laikotarpį nuo 1999 m. rugpjūčio mėn. iki 2000 m. vasaros restruktūrizavimo pastangos ir ypač išlaidų mažinimas kartu su OA pelningumo didinimu buvo pagrindiniai 1998 m. restruktūrizavimo plano elementai, kurie buvo panaikinti tam, kad būtų įgyvendintas *Speedwing* planas (žr. šio sprendimo 96 punktą). Antra, pasitraukus *Speedwing* 2000 m. viduryje buvo pradėtas naujas išlaidų mažinimo etapas. Trečia, tuo metu nuo 1999 m. bendrovė neteko 50 % savo kapitalo. Be to, išlaidų mažinimo etapų kaita (1998 m.–1999 m. pradžia) ir veiklos plėtimas (nuo 1999 m. pabaigos iki 2000 m. pradžios) bendrovėje sukėlė nestabilią situaciją. Ketvirta, ginčijamo sprendimo 105 konstatuojamojoje

dalyje išnagrinėti 1998–2002 finansinių metų finansiniai rodikliai labai skyrėsi nuo 1998 m. sprendime numatytų pagrindinių rodiklių. Penkta, 2000 m. nuosavų išteklių lygis buvo beveik nulinis. Pagal 2001 m. nepatvirtintą finansinę atskaitomybę jų suma nukrito iki 136 mln. EUR. Šešta, 2002 m. gruodžio 31 d., nepaisant labai teigiamo ypatingųjų pajamų poveikio OA padėčiai, bet kuriuo atveju kapitalas būtų likęs neigiamas. Remiantis minėtoje *Deloitte & Touche* parengtoje ataskaitoje dėl riboto OA veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu, pateiktomis „tikėtiniausiomis prognozėmis“, nuosavų išteklių suma būtų apie 139 mln. EUR. Septinta, nuo 2000 m. OA buvo priklausoma tik nuo savo veiklos finansavimui pasiskolintų lėšų. 2001 m. iš paskolų buvo finansuojamas ne tik bendrovės nekilnojamasis turtas, bet taip pat ir neigiamas kapitalas. Aštunta, dėl likvidaus turto trūkumo trumpalaikės OA skolos išaugo nuo 116 mln. EUR 1999 m. iki 252 mln. 2000 m. ir iki 342 mln. 2001 metais. Devinta, pagal 1998 m. sprendime numatytus rodiklius, įsiskolinimo koeficientas, kuris apskaičiuojamas visas bendrovės skolas padalijus iš kapitalo ir kuris pagal 1998 m. sprendimą 2000 m. turėjo būti nuo 2,22 iki 2,76, 2000 m. pabaigoje pakilo iki 303, kai kapitalo beveik nebuvo likę. Vėlesnių finansinių metų įsiskolinimo koeficientas nebegalėjo būti apskaičiuotas, nes kapitalas buvo neigiamas. Galiausiai, dešimta, jei būtų gautos 2002 m. numatytos ypatingosios pajamos, 2000 metams patvirtintas 2,76 įsiskolinimo koeficientas, susietas su visa 575 mln. EUR skola 2000 m. pabaigoje ir 825 mln. EUR skola 2001 m. pabaigoje, reikalautų, kad grynasis OA kapitalas siektų ne mažiau kaip 200–300 mln. EUR. Todėl neigiamam kapitalui kompensuoti 2001 m. reikėtų nuo 350 iki 450 mln. EUR injekcijos, tačiau tik jei nuo 2003 m. OA bent jau išlaikytų pelno pusiausvyrą.

164 Šiuo atveju šalių pozicijos dėl 2002 m. finansinių rodiklių analizės skiriasi visų pirma dėl *Ebitda* raidos ir veiklos rezultatų ir, kita vertus, dėl nepaprastųjų pajamų.

165 Pirmiausia dėl *Ebitda* analizės ir OA veiklos rezultatų pažymėtina, kad 2002 m. liepos mėn. OA finansiniame plane 2002 m. buvo numatyta teigiama 11 mln. EUR *Ebitda*

suma. Tačiau iš minėtos *Deloitte & Touche* ataskaitos dėl riboto *Olympic Airways* veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu, matyti, kad, remiantis tikėtiniausiomis prognozėmis, *Ebitda* pasieks neigiamą 39,1 mln. EUR sumą (p. 16). Šiuo požiūriu ieškovė teisingai pažymi, kad nors ir nepalankiomis sąlygomis vis dėlto šis skaičius rodo nemenką pagerėjimą, palyginti su neigiamomis *Ebitda* sumomis – 148,8 mln. EUR 2001 m. ir 132,4 mln. EUR 2000 metais.

166 Vis dėlto ginčijamame sprendime (110 ir 111 konstatuojamosios dalys) Komisija priminė, kad *Ebitda* turi apimti nekilnojamojo turto amortizaciją bei palūkanas. Taigi, remiantis OA Komisijai pateiktais duomenimis, minėtų dviejų rūšių išlaidų komponentai 2002 m. sudarytų numatomą 52 mln. EUR sumą. Todėl Komisija pabrėžė, o ieškovė tam neprieštaravo, kad iš *Ebitda* atėmus minėtą sumą veiklos rezultatai ar grynasis pelnas nesumokėjus mokesčių ir nepaprastosios pajamos (EBT) pasikeistų patiriant 41 mln. nuostolius pagal 2002 m. finansinį planą ir 92 mln. remiantis tikėtiniausiomis prognozėmis pagal minėtoje *Deloitte & Touche* ataskaitoje atliktą tyrimą. Taigi 1998 m. sprendimas numatė teigiamą 2002 metų veiklos rezultatą – 24,9 mln. EUR. Vis dėlto Komisija sutiko, kad minėti nuostoliai reiškė galimą santykinį pagerėjimą, palyginti su ankstesniais finansiniais metais. Tačiau, Komisijos nuomone, šio pagerėjimo nepakanka.

167 Visų pirma dėl ieškovės nurodyto sprendimo neskraidyti į Australiją, kuris remiantis minėta *Deloitte & Touche* ataskaita (p. 15 ir 54) 2002 m. nuostolius sumažintų 2,9 mln. EUR, o vėliau pagerintų veiklos rezultatus apie 20 mln. EUR per metus, reikia konstatuoti, kad minėtas sprendimas susijęs su išlaidų mažinimo priemonėmis, kurios įgyvendinamos atsisakius *Speedwing* plano ir į kurias atsižvelgta ginčijamame sprendime (175 konstatuojamoji dalis). Šiomis sąlygomis Komisija neturi būti kaltinama tuo, kad konkrečiai neišnagrinėjo išlaidų, susijusių su minėtu sprendimu

neskraidyti į Australiją, mažinimo, nes vien tik atitinkamas išlaidų sumažinimas, t. y. numatytų per visą nagrinėjamo restruktūrizavimo plano galiojimo laikotarpį, o 2002 m. – 2,9 mln. EUR, minėtiems 2002 m. OA finansiniams rodikliams negalėjo padaryti esminio poveikio.

168 Dėl 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių ir nepalankios padėties Europos oro transporto sektoriuje nuo 1998 m., o ypač po 2001 m. rugsėjo mėn. įvykių poveikio *Ebitda* raidai, ginčijamame sprendime (177 konstatuojamoji dalis) Komisija pažymėjo, kad nesant patvirtintos 2001 m. atskaitomybės ji sunkiai galėjo patikrinti realų 2001 m. rugsėjo 11 d. išpuolių poveikį OA finansinei padėčiai. Tačiau ji padarė išvadą, kad 1998 m. restruktūrizavimo plano nesilaikymas galėjo būti konstatuotas nuo 1999 m. ir patvirtintas vėlesniais metais, neatsižvelgiant į 2001 m. rugsėjo 11 d. išpuolių ir 5 mln. EUR kompensacijos, 2002 m. OA gautos po minėtų išpuolių ir uždarius oro erdvę, kuri buvo nagrinėjama atskirai (114 konstatuojamoji dalis), poveikį.

169 Šiuo klausimu pabrėžtina, kad ieškovė nepateikė jokio įrodymo, leidžiančio daryti prielaidą, jog 1998 m. restruktūrizavimo plano neįvykdymas bent jau iš dalies yra susijęs su 2001 m. rugsėjo 11 d. išpuoliais. Be to, bet kuriuo atveju netgi ir darant prielaidą, kad dėl minėto plano neįvykdymo OA ar Graikijos Respublika nekaltos, o šioje byloje taip nenustatyta, ši aplinkybė pastarosios neatleidžia nuo pareigos Komisijai pateikti prašymą pakeisti 1998 m. restruktūrizavimo planą.

170 Antra, dėl ypatingųjų pajamų analizės ginčijamame sprendime (113 konstatuojamoji dalis) Komisija pažymėjo, kad didelė šių nuo 2000 m. gautų pajamų dalis yra susijusi su ne pagrindinio turto pardavimu. Komisija nurodė, kad 2002 m. ypatingųjų pajamų dalis (sudaryta iš 6 mln. EUR siekiančios paskutinės kompensacijos už persikraustymą į Spatos oro uostą dalies bei pajamų iš nekilnojamojo turto ir finansinio

turto, pavyzdžiui, akcijų paketai, pardavimo), remiantis prognozėmis, turėjo siekti 60 mln. EUR. Pripažindama, kad minėtos pajamos galėjo pagerinti OA finansinę padėtį, Komisija pabrėžė, kad minėtos pajamos neturėjo jokio poveikio bendrovės išlaidų struktūrai. Komisija teisingai manė, kad tik pajamos iš veiklos yra OA ilgalaikio gyvybingumo pagrindas.

171 Be to, Komisija ginčijamame sprendime (115 konstatuojamoji dalis) taip pat nusprendė, kad, nesant galutinių įrodymų, duomenys apie 2002 m. numatytas 112 mln. EUR papildomas ypatingąsias pajamas yra nepatikimi. Komisija nurodė, kad remiantis minėtame 2002 m. spalio 16 d. susirinkime OA pateikta informacija suma galėjo siekti 37 mln. EUR pardavus maitinimo ir bilietų rezervavimo veiklos akcijas, o likusi suma (75 mln. EUR) galėjo susidaryti iš lėktuvų pardavimo ir atgalinės nuomos.

172 Šiuo klausimu ieškovės argumentas, susijęs su tariamai klaidinga Komisijos analize, atsižvelgiant į minėtoje *Deloitte & Touche* ataskaitoje (73 p.) pateiktą informaciją turi būti atmestas. Iš tikrųjų šioje ataskaitoje nebuvo jokios papildomos informacijos apie nagrinėjamas ypatingąsias pajamas. Joje tik buvo paminėta, kad pajamos iš dukterinės bendrovės *Olympic Catering* pardavimo (apytikriais skaičiavimais 11 mln. EUR atėmus OA mokesčius už *Olympic Catering* socialines įmokas), numatomos pajamos (neapskaičiuotos) iš dukterinės bendrovės *Galileo Hellas* bei numatomos pajamos iš lėktuvų pardavimo ir atgalinės nuomos, OA skaičiavimu, sudarys 75 mln. EUR. Taigi tik iš *Deloitte & Touche* OA restruktūrizavimo ir privatizavimo ataskaitos matyti, kad *Galileo International* išreiškė „labai didelį“ suinteresuotumą įsigyti *Galileo Hellas* ir kad pagal nustatytus terminus 2002 m. lapkričio mėn. pradėta privatizavimo procedūra turėjo baigtis 2003 m. sausio mėnesį. Beje, dėl minėtų pajamų iš lėktuvų pardavimo apskaičiavimo, nei vienoje iš 2002 m. lapkričio mėn. Komisijai atsiųstų dviejų

Deloitte & Touche ataskaitų nebuvo šiuos skaičiavimus pagrindžiančių paaiškinimų, palyginti, viena vertus, su lėktuvo buhalterine neto verte po amortizacijos, kaip nurodyta, – 41 mln. EUR, remiantis ginčijamame sprendime (115 konstatuojamoji dalis) paskutinėse 2001 m. gruodžio 31 d. OA sąskaitose esančia informacija, kurios ieškovė neginčijo, ir, kita vertus, palyginti su naudotų lėktuvų pardavimo kainomis. Šiuo klausimu *Deloitte & Touche* ataskaitoje dėl riboto *Olympic Airways* veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu (73 p.), OA nuomone, tik buvo nurodyta, kad šie skaičiavimai grindžiami jos gautais „rinkos“ pasiūlymais dėl lėktuvų pirkimo.

173 Dėl Graikijos valstybės sumokėtos kompensacijos už persikraustymą iš Elliniko oro uosto į Spatos oro uostą minėtoje *Deloitte & Touche* ataskaitoje (21 p.) nurodyta, kad buvo sumokėta 138,7 mln. EUR kompensacija ir kad ekploatacijos išlaidos Spatos oro uoste buvo gerokai didesnės. Iš ginčijamo sprendimo (160 ir 200 konstatuojamosios dalys) matyti, kad Komisija šios 138,7 mln. EUR kompensacijos nelaikė per didele ir todėl ji neturėjo jokių valstybės pagalbos požymių. Šiuo klausimu Komisija pabrėžė, kad papildomos 55 mln. sumos, kurios prašė OA, Graikijos Respublika nebeprašė. Šiomis aplinkybėmis, priešingai nei teigė ieškovė (žr. šio sprendimo 141 punktą), Komisija negali būti kaltinama tuo, kad neatsižvelgė į prašytą papildomą 55 mln. EUR sumą, nors 2002 m. balandžio 11 d. atsakymuose (2.17.10 punktas) Graikijos valdžios institucijos Komisiją informavo apie OA sprendimą ginčyti Graikijos vyriausybės nustatytą galutinę kompensacijos sumą. Iš tikrųjų raštuose ieškovė nenurodo nei priimant ginčijamą sprendimą vykusios arbitražo procedūros, kurią nurodo šioje byloje, eigos, nei to, ar ji pateikė Komisijai tikslią informaciją šiuo klausimu. Taigi, kadangi tuo metu nebuvo arbitražo sprendimo, Komisijos jokiu atveju negalima kaltinti tuo, kad ji neatsižvelgė į paprastą galimybę gauti papildomos kompensacijos. Be to, pažymėtina, kad iš esmės bet kuriuo atveju prireikus skirtą papildomą kompensaciją turėtų tikrinti Komisija, kad nustatytų, ar tai nėra valstybės pagalba (ginčijamo sprendimo 35 konstatuojamoji dalis).

174 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, reikia konstatuoti, kad ieškovės nurodyti argumentai neleidžia daryti išvados, jog Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą

nuspręsdama, kad ne tik dėl OA veiklos rezultatų per nagrinėjamą laikotarpį ir ypač 2002 m. neatitikimą, palyginti su 1998 m. plane numatytais rodikliais (žr. šio sprendimo 166 punktą), bet ir ypač dėl bendrovės skolų dydžio ir nuosavo kapitalo nebuvimo (žr. šio sprendimo 161 ir 163 punktus), nepaisant galimo 2002 m. veiklos rezultatų pagerėjimo, palyginti su ankstesnių finansinių metų rezultatais, OA trumpalaikis ir ilgalaikis gyvybingumas nebuvo atkurtas ir paskelbdama restruktūrizavimo pagalbą nesuderinama su bendrąja rinka.

175 Šiomis aplinkybėmis nėra reikalo nagrinėti sąlygų, susijusių su apsauga nuo konkurencijos iškraipymo ir pagalbos sumos apribojimo iki mažiausios leidžiamos, į kurias nebuvo atsižvelgta ginčijamame sprendime, kaip tai, be kita ko, nurodo ieškovė.

176 Remiantis nurodytais argumentais pagrindas, susijęs su EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto pažeidimu, atmestinas kaip nepagrįstas.

3. Dėl akivaizdžiai klaidingo vertinimo, kad nebuvo imtasi jokių restruktūrizavimo priemonių

a) Šalių argumentai

177 Ieškovė ginčija išvadą, kad tinkamu metu nebuvo imtasi jokių restruktūrizavimo priemonių ir (arba) planas nebuvo pakeistas (ginčijamo sprendimo 172–181 konstatuojamosios dalys). Visa didžiosios dalies kapitalo privatizavimo, išlaidų mažinimo ir turto

pardavimo procedūra, atitinkanti 2000 m. pataisytą restruktūrizavimo planą, buvo pradėta 2000 m. ir nuolat tęsiama iki 2002 m. gruodžio 11 dienos. Komisija buvo nuolat informuojama apie restruktūrizavimo priemones, kaip tai matyti iš ginčijamo sprendimo (73, 106, 172 ir 175 konstatuojamosios dalys).

178 Visų pirma iš Komisijai pateiktų dokumentų, pavyzdžiui, 2002 m. vasario 1 d. Graikijos vyriausybės laiško, jos 2002 m. vasario 11 d. atsakymo į pirmąjį Komisijos reikalavimą pateikti informaciją, jos 2002 m. rugsėjo 30 d. atsakymo į antrąjį reikalavimą ir jos 2002 m. lapkričio 21 d. pastabų „Graikijos Respublikos trumpa (OA) bylos pagrindinių aspektų apžvalga“, matyti, kokias išlaidų mažinimo priemones taikė OA.

179 Komisija teigia, kad šie argumentai turi būti atmesti.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

180 Visų pirma pažymėtina, kad ieškovės nurodyti kaltinimai grindžiami klaidingu ginčijamo sprendimo aiškinimu. Iš tikrųjų, priešingai nei teigia ieškovė, nors Komisija padarė išvadą, kad 1998 m. sprendime nustatyti tikslai, visų pirma OA gyvybingumo atkūrimas, nebuvo pasiekti, tačiau ji nenurodė, kad nebuvo įgyvendinta jokia restruktūrizavimo priemonė. Konkrečiau kalbant apie išlaidų mažinimo priemones, iš ginčijamo sprendimo (172–175 konstatuojamosios dalys) aiškiai matyti, kad Komisija vieną po kitos išnagrinėjo OA įgyvendintą politiką. Pažymėjusi, kad nuo 1999 m. numatyti rezultatai nebuvo pasiekti po pirmojo išlaidų mažinimo etapo (1998 m.–1999 m. pradžia), po kurio vyko plėtimo etapas valdant *Speedwing*, Komisija pabrėžė, kad, pasitraukus *Speedwing,* buvo pradėtas naujas išlaidų mažinimo etapas pagal 1998 m. restruktūrizavimo planą.

181 Toliau reikia priminti, kad ginčijamame sprendime įgyvendinamos restruktūrizavimo priemonės buvo išnagrinėtos pagal 1998 m. restruktūrizavimo planą. Iš tikrųjų, kaip jau buvo nuspręsta (žr. šio sprendimo 131 punktą), Graikijos valdžios institucijos nepateikė prašymo dėl šio plano konkretaus pritaikymo, kaip to reikalaujama atitinkamose Gairių nuostatose. Todėl Komisija nenagrinėjo privatizavimo plane numatytų priemonių, nes jos nebuvo konkrečiai nustatytos per visą plano galiojimo laikotarpį. Atvirkščiai, pažymėtina, kad Komisija atsižvelgė į ginčijamo dukterinės bendrovės *Olympic Catering* 58 % pardavimo poveikį, o ypač OA finansinei padėčiai.

182 Taigi iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija restruktūrizavimo planą vertino remdamasi visomis priemonėmis, kurių buvo imtasi per visą plano galiojimo laikotarpį, siekdama patikrinti, ar pasiektas plane nustatytas tikslas atkurti ilgalaikį bendrovės gyvybingumą.

183 Iš to darytina išvada, kad Komisijos kaltinimas, jog nebuvo įgyvendinta jokia restruktūrizavimo priemonė, atmestinas kaip nepagrįstas.

B — *Dėl Graikijos Respublikos įsipareigojimo įdiegti veikiančią ir pakankamą IVS, nustatyto 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 1 dalies d punkte, tariamo neįvykdymo*

1. Šalių argumentai

184 Ieškovė pažymi, kad ginčijamame sprendime (118 konstatuojamoji dalis) Komisija patvirtino, jog Graikijos Respublika įdiegė IVS. Todėl nagrinėtinas tik klausimas, ar IVS „veikianti ir pakankama“. Taip pat Komisija pripažino (ginčijamo sprendimo

186 konstatuojamoji dalis), kad tokios sistemos įdiegimo terminas, kuris 1998 m. sprendimo 1 straipsnio d punkte nustatytas 1998 m. gruodžio 1 d., yra nepakankamas.

185 Šiomis aplinkybėmis, ieškovės nuomone, tai, jog IVS neapėmė OA dukterinių bendrovių, nereiškia, kad minėta sistema neveikė ir nebuvo pakankama. Šiuo požiūriu Komisija supainiojo OA IVS veikimą ir pakankamumą su platesniu, bet labai skirtingu OA finansinių duomenų perdavimo posistemių modernizavimo ir pertvarkymo klausimu. Reikia sutikti, kad pastarųjų kokybė turi įtakos IVS rezultatų kokybei, bet iš tikrųjų ne IVS koncepcijos kokybei ar jos veiklos pajėgumui. Komisijos ekspertai pripažino IVS koncepcijos ir praktinio pritaikymo kokybę. Tačiau IVS rezultatai priklauso nuo duomenų, susijusių su OA išlaidomis ir pajamomis, rinkimo posistemių laipsniško modernizavimo ir gerinimo. Minėta etapais vykdoma procedūra apėmė ne tik visų neatitinkančių informacinių sistemų (ne mažiau kaip 44) suderinimo užtikrinimą, bet ir labai didelio su duomenų rinkimu susijusių darbuotojų skaičiaus mokymus bei didelio kiekio pavėluotų sutvarkyti duomenų sutvarkymą. Vien to, kad Komisija nustatė, jog „visiškai veikianti ir pakankama“ IVS turi būti įdiegta 1998 m. gruodžio 1 d., t. y. praėjus tik trims su puse mėnesio po 1998 m. sprendimo priėmimo, pakanka įrodyti, kad 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 1 punkto d dalis netaikoma posistemių tvarkymui.

186 Šiomis sąlygomis sprendime yra akivaizdi vertinimo klaida, nes jame tvirtinama, kad Graikijos valdžios institucijos neįvykdė įsipareigojimo, numatyto 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 1 dalies d punkte.

187 Be to, sprendimas taip pat ydingas dėl to, kad Komisija neįvykdė savo pareigos pateikti įrodymų, susijusių su OA IVS padėtimi. Komisija priėmė sprendimą dėl IVS, kuriame, jos pačios teigimu (sprendimo 187 konstatuojamoji dalis), trūksta įrodymų

188 Visų pirma Komisija pažeidė Graikijos Respublikos ir ieškovės teisę būti išklausytoms. Komisija neatsiuntė jokio prašymo pateikti papildomos informacijos dėl IVS ir nei Graikijos Respublikos, nei ieškovės neįspėjo, kad ji vis dar turi abejonių dėl IVS veikimo ir pakankamumo.

189 Šiuo klausimu ieškovė pabrėžia, kad ji informaciją apie IVS padėtį Komisijai atsiuntė 2002 m. balandžio 11 d. atsakymu į 2002 m. kovo 6 d. pirmąjį reikalavimą pateikti informaciją. Iš tikrųjų ataskaitoje dėl IVS padėties 2002 m. balandžio mėn., pateiktoje pastabų 39 priede, aiškiai atskirta tai, kad OA IVS yra labai aukštos kokybės ir tai, kad daug IVS duomenų perdavimo posistemių būtina modernizuoti. Ataskaitoje patvirtinta, kad 2000 m. rugpjūtį IVS baigta rengti, kad 2000 m. spalį IVS įdiegta 34 OA naudotojams ir kad antrinių sistemų rengimas baigtas (pajamų – 1999 m., darbo užmokesčio – 2000 m., o *Oracle Financials* – 2001 metais). Antrajame reikalavime pateikti informaciją Komisija IVS neminėjo.

190 Savo ruožtu Komisija teigia, kad priimant ginčijamą sprendimą OA ir jos dukterinės bendrovės neturėjo jokios patikimos IVS, todėl OA valdymo vertinimo buvo neįmanoma pagrįsti svariais duomenimis ar gauti patikimos informacijos. Tai patvirtina auditorių pastabos patikrinimo pažymoje, pridėtoje prie 2002 m. OA sąskaitų.

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas

191 Pirmosios instancijos teismas mano, kad pirmiausia reikia nurodytų principų atžvilgiu (žr. šio sprendimo 34–41 punktus) išnagrinėti pagrindus, susijusius su

įrodinėjimo pareigos pažeidimu ir teisės būti išklausytam pažeidimu, kiek tai susiję su tariamu Graikijos Respublikos įsipareigojimo užtikrinti, kad 1998 m. gruodžio 1 d. OA įdiegtų visiškai veikiančią ir pakankamą IVS, neįvykdymu.

192 Iš pirmojo reikalavimo pateikti informaciją matyti (51–53, 88 ir 90 konstatuojamosios dalys), kad visų pirma atsižvelgdama į minėtos 1999 m. nepriklausomos konsultacijas teikiančios bendrovės *Alan Stratford and Associates* parengtos ataskaitos išvadas Komisija išsamiai išnagrinėjo klausimą, ar įdiegta veikianti ir pakankama IVS ir kad ji Graikijos Respublikai pasiūlė pateikti visą reikalingą informaciją, kad būtų išnagrinėta, ar pagalba yra suderinama.

193 Šiuo klausimu iš ginčijamo sprendimo (118 konstatuojamoji dalis), iš pirmojo reikalavimo pateikti informaciją ir iš minėtos *Alan Stratford and Associates* ataskaitos santraukos, pateiktos 2002 m. balandžio 11 d. atsakymų 39 priede, matyti, kad minėtoje ataskaitoje buvo pabrėžtos tam tikros potencialiai silpnos IVS vietos. Visų pirma ataskaitoje buvo pažymėta, kad sistemos veiksmingumas priklauso nuo „subrangos ir naujos pajamų buhalterinės apskaitos sistemos veiksmingo įdiegimo“, kad IVS netaikoma dukterinėje bendrovėje *Olympic Aviation* ir kad ji dar neapima tam tikros esminės valdymo informacijos, o tai labai ribojo administracijos gebėjimą susidaryti tikrąjį visos komercinės skrydžių veiklos vaizdą.

194 Atsižvelgdamos į minėtus klausimus dėl IVS, nagrinėtus minėtos *Alan Stratford and Associates* ataskaitoje ir pakartotus pirmajame reikalavime pateikti informaciją, Graikijos valdžios institucijos vadovaudamosi pareiga bendradarbiauti turėjo pateikti visą informaciją, kurios reikia IVS veikimui ir pakankamumui nustatyti. Antruoju reikalavimu pateikti informaciją Komisija Graikijos Respublikos dar kartą paprašė pateikti visą informaciją, kurios reikia 2002 m. kovo 6 d. Komisijos sprendime nurodytų

pagalbos priemonių suderinamumui su EB 87 straipsniu nustatyti ir labai aiškiai išreiškė savo ketinimą priimti galutinį sprendimą pagal turimą informaciją (7, 9 ir 10 konstatuojamosios dalys).

195 Šiomis aplinkybėmis Komisija galėjo teisėtai priimti ginčijamą sprendimą remdamasi Graikijos valdžios institucijų pateiktais atsakymais.

196 Todėl pagrindas, susijęs su Graikijos teisės į gynybą pažeidimu, yra nepagrįstas. Kaip jau pažymėta, taip pat nepagrįstas ir pagrindas, susijęs su OA teisės į gynybą pažeidimu (žr. šio sprendimo 46punktą).

197 Antra, reikia patikrinti, ar atsižvelgdama į turimą informaciją Komisija pakankamai įrodė, kad nebuvo įvykdyti su IVS susiję įsipareigojimai.

198 Pirmiausia pažymėtina, kad iš ginčijamo sprendimo (186 konstatuojamoji dalis) matyti, jog Graikijos Respublikai pranešus, kad IVS buvo įdiegta 2000 m. spalį, Komisija sutiko, jog 1998 m. sprendime nustatytas keturių mėnesių laikotarpis buvo nepakankamas sistemai įdiegti.

199 Beje, kaip Komisija pabrėžia ginčijamame sprendime (46 ir 47 konstatuojamosios dalys), 1998 m. sprendime IVS sukūrimas buvo numatytas tam, kad OA administracijos padaliniai nuolat turėtų pakankamai informacijos, leidžiančios stebėti 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimo eigą ir prireikus jį keisti. Iš tikrųjų 1998 m.

sprendime (85 konstatuojamoji dalis) Komisija nustatė, kad iš tuo metu naudotos IVS nebuvo galima gauti patikimos informacijos. Beje, šiuo klausimu pačios Graikijos valdžios institucijos minėtoje 1999 m. gegužės 7 d. ataskaitoje dėl restruktūrizavimo plano įgyvendinimo pažymėjo, kad tam tikri 1998 m. sprendime numatyti tikslai negalėjo būti pasiekti laiku, nes „realūs 1997 m. rezultatai (buvo) prastesni nei pesimistiškiausi skaičiavimai, atlikti 1998 m. vasario mėn. pabaigoje“.

200 Šiomis aplinkybėmis, priešingai nei teigia ieškovė, 1998 m. sprendime nurodytas įsipareigojimas įdiegti visiškai veikiančią ir pakankamą IVS neturi būti aiškinamas tik kaip siekis sukurti sistemą, kuri pati labai gerai veiktų, bet prie kurios dar nebūtų prijungtos informacinės duomenų rinkimo posistemės, visų pirma susijusios su OA grupės pajamomis ir išlaidomis. Be to, reikia pabrėžti, kad IVS taikymas visoms dukterinėms bendrovėms buvo būtinas tam, kad Graikijos valstybė turėtų tikslius duomenis, leidžiančius sudaryti OA ir jos filialų konsoliduotas ataskaitas, kaip tai buvo numatyta 1998 m. restruktūrizavimo plane.

201 Taigi, kaip Komisija pažymi ginčijamame sprendime (120 konstatuojamoji dalis), iš Graikijos valdžios institucijų pateiktos informacijos, šiuo atveju iš 2002 m. balandžio 11 d. atsakymų 39 priedo, nematyti, kad minėti reikalavimai, susiję su visišku IVS įdiegimu, atsižvelgiant tiek į galimybę naudotis sistema, tiek į jos taikymą visoms dukterinėms bendrovėms, buvo įvykdyti.

202 Šiomis sąlygomis, kadangi Graikijos valdžios institucijos nepateikė priešingų įrodymų per administracinę procedūrą, Komisija ginčijamame sprendime (121–137 ir 141 konstatuojamosios dalys) pagrįstai padarė išvadą, kad veikiančios ir pakankamos IVS neįdiegimą visų pirma patvirtino 1998, 1999 ir 2000 m. audito ataskaitose, susijusiose su buhalterinės apskaitos sistemos valdymo ir vidaus kontrolės

trūkumais, esančios pastabos bei smarkus vėlavimas pateikti patvirtintas ataskaitas. Be to, šiuo klausimu ginčijamame sprendime (136 konstatuojamoji dalis) Komisija pažymėjo, kad minėtoje *Deloitte & Touche* ataskaitoje dėl riboto OA veiklos tyrimo, palyginti su 2002 m. finansiniu planu, buvo nurodyta: „kaip minėta ankstesnėse ataskaitose, informacija valdoma rankiniu būdu, todėl tam tikrais atvejais ji nepatikima ar nenuosekli“.

203 Be to, bet kuriuo atveju ieškovė neginčija, kad priimant ginčijamą sprendimą galimybė naudotis IVS dar buvo ribota ir kad sistema nebuvo taikoma OA dukterinėse bendrovėse, būtent – *Olympic Aviation* ir *Macedonian Airlines*.

204 Iš viso to, kas pasakyta matyti, kad pagrindai, susiję su įrodinėjimo pareigos nesilaikymu, teisės būti išklausytam pažeidimu ir akivaizdžia vertinimo klaida, turi būti atmesti.

C — *Dėl Graikijos Respublikos pareigos teikti ataskaitas tariamo neįvykdymo*

1. Šalių argumentai

205 Ieškovė teigia, kad ji Komisijai pateikė ataskaitas apie nustatytų sąlygų laikymąsi siekiant užtikrinti pagalbos suderinamumą su bendrąja rinka ir 1998 m. restruktū-

rizavimo plano įgyvendinimą bei numatytų rezultatų įgyvendinimą pagal 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 2 dalį.

206 Visų pirma Komisijos vertinimas, susijęs su pareigos pateikti minėtas ataskaitas 2000 m. kovo mėn. ir spalio mėn. neįvykdymu (ginčijamo sprendimo 180 konstatuojamoji dalis), turi būti panaikintas dėl akivaizdžios vertinimo klaidos. Iš tikrųjų šios ataskaitos, skirtos tikrinti, kaip OA įgyvendina 1998 m. restruktūrizavimo planą, šiuo atveju neteko prasmės po to, kai planas buvo pakeistas, nes OA nebūtų turėjusi jokios galimybės išvengti nuostolių iki 2000 metų. Beje, minėtame 2000 m. kovo 29 d. laiške Graikijos Respublikai Komisija nurodė: „<…> kadangi OA jau veikia remdamasi kitokiu restruktūrizavimo planu, šioje ataskaitoje turės būti akcentuojamos nuo 1999 m. priimtos priemonės siekiant įgyvendinti naująjį *Speedwing* planą <…>“. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad Komisija nepatvirtino *Speedwing* plano, kurio vykdymas buvo sustabdytas ir galiausiai jo atsisakyta 2000 m. vasarą, minėto plano įgyvendinimo ataskaita 2000 m. kovo mėn. nebūtų turėjusi jokios prasmės.

207 Komisijos pozicija labai formali. Iš tikrųjų 2000 m. kovo mėn. ji gavo išsamią *Deloitte & Touche Speedwing* plano ataskaitą, taigi ji turėjo OA padėties ekonominį įvertinimą per minėtą laikotarpį. 2000 m. vasarą pasitraukus *Speedwing* Graikijos Respublika pateikė antrąjį, pakeistą restruktūrizavimo planą, kuriame buvo numatytas visiškas OA privatizavimas, dėl kurio su Komisija vyko ilgos diskusijos. OA finansinė padėtis ir gebėjimas laikytis minėto plano buvo išnagrinėti *Crédit Suisse Boston First* 160 puslapių informaciniame memorandume, kuris Komisijai buvo perduotas 2000 m. gruodžio 20 dieną.

208 Bet kuriuo atveju, netgi ir darant prielaidą, kad ieškovė neįvykdė savo pareigos pateikti ataskaitas 2000 m. kovo mėn. ir spalio mėn., o ji tai ginčija, bausmė už šį įsipareigojimo neįvykdymą, t. y. didelės pagalbos dalies grąžinimas, būtų neproporcinga.

209 Komisijos nuomone, šie argumentai turi būti atmesti. Komisija pabrėžia, jog dėl to, kad nebuvo pateiktos reikalingos 2000 m. kovo mėn. ir spalio mėn. ataskaitos, o taip pat nebuvo laiku pateikta bendrovės patvirtinta atskaitomybė (ginčijamo sprendimo 132 ir 133 konstatuojamosios dalys), Komisija negalėjo patikrinti, ar vykdomi 1998 m. sprendime nustatyti įpareigojimai, ar įgyvendinamas restruktūrizavimo planas ir ar pasiekti numatyti rezultatai remiantis 1998 m. sprendime nustatytais rodikliais. Be to, kadangi OA neįdiegė veiksmingos IVS, Komisijai pateikta informacija nebuvo parengta naudojant tinkamą buhalterinės apskaitos duomenų valdymo sistemą.

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas

210 Visų pirma pažymėtina, kad 1999 m. kovo mėn. *Deloitte & Touche* ataskaitoje dėl *Speedwing* restruktūrizavimo plano, vėliau minėtame 2000 m. gruodžio mėn. *Crédit Suisse Boston First* memorandume (žr. šio spendimo 109 punktą) pateikti OA ekonominės padėties vertinimai neturi būti laikomi tinkamai pakeičiančiais ataskaitas, kurias Graikijos Respublika turėjo pateikti Komisijai 2000 m. kovo ir spalio mėnesiais, dėl visų 1998 m. sprendime nustatytų sąlygų, siekiant užtikrinti pagalbos suderinamumą ir 1998 m. restruktūrizavimo plano įgyvendinimą.

211 Iš tikrųjų minėti du dokumentai, kurie atitinkamai skirti *Speedwing* planui ir privatizavimo procedūrai, dėl paties jų nagrinėjimo dalyko nesusiję su 1998 m. privatizavimo planu. Taigi kadangi *Speedwing* plano galiausiai buvo atsisakyta, o vėliau

Graikijos valdžios institucijos nepateikė naujo pataisyto restruktūrizavimo plano, kaip tai matyti iš ankstesnių samprotavimų (žr. šio sprendimo 131 punktą), minėti ieškovės nurodyti dokumentai šiuo atveju yra nesusiję.

212 Iš tiesų minėtame 2000 m. kovo 29 d. laiške Komisija pažymėjo, kad pagal 1998 m. sprendimą ataskaitoje, kuri Komisijai turėjo būti pateikta 1998 m. kovo mėn. pabaigoje, turėjo būti akcentuotos pagal 1998 m. *Speedwing* planą, taikytą dar netgi minėtai institucijai nepritarus, priimtos priemonės. Tačiau būtinybė atnaujinti restruktūrizavimo planą, kad būtų pasiekti minėtame plane nustatyti tikslai, nereiškė, kad 1998 m. sprendime numatytos ataskaitos neteko prasmės, kol 1998 m. restruktūrizavimo planas, Komisijai pritarus, nebuvo pakeistas. Beje, šiuo klausimu minėtame laiške Komisija primygtinai tvirtino, kad būtina pateikti 1998 m. sprendime visų nustatytų sąlygų vykdymo ataskaitą.

213 Šiomis aplinkybėmis aiškiai matyti, kad pareiga pateikti ataskaitas 2000 m. kovo ir spalio mėnesiais nebuvo įvykdyta.

214 Be to, nurodytomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo motyvus nelaikytina, kad pagalbos sumos grąžinimas yra neproporcingas, kaip tai papildomai nurodo ieškovė. Iš tikrųjų bet kuriuo atveju ginčijamo sprendimo 3 straipsnis Graikijos Respubliką įpareigoja susigrąžinti antrąją pagalbos dalį, nes nebuvo laikomasi 1998 m. restruktūrizavimo plano ir tam tikrų sąlygų, su kuriomis iš pradžių buvo siejamas patvirtinimas, o ne dėl vienintelio motyvo, kad nebuvo įvykdyta 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta pareiga 2000 m. kovo ir spalio mėnesiais pateikti ataskaitas ir todėl nebuvo galimybės reguliariai tikrinti restruktūrizavimo pagalbos įgyvendinimą.

215 Iš to matyti, kad pagrindai, susiję su akivaizdžia vertinimo klaida ir proporcingumo principo pažeidimu, turi būti atmesti.

D — *Dėl Graikijos Respublikos įsipareigojimų, nustatytų 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b, c ir e punktuose, tariamo neįvykdymo*

1. Dėl Graikijos Respublikos įsipareigojimo, nustatyto 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b punkte, tariamo neįvykdymo

a) Šalių argumentai

216 Ieškovė tvirtina, kad Komisija, ginčijamo sprendimo 204 konstatuojamojoje dalyje darydama išvadą, kad dėl Graikijos teisės akto taikymo ieškovei buvo pažeistas 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b punktas, pagal kurį Graikijos vyriausybė įpareigojama laikytis „įsipareigojimų“ ir ateityje nebesikišti į OA valdymą, išskyrus griežtai nustatytose akcininko statuso ribas, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, nenurodė tinkamų motyvų ir (ar) padarė teisės klaidą.

217 Ieškovė ginčija Komisijos teiginius, esančius ginčijamo sprendimo 59, 60, 146, 203 ir 204 konstatuojamosiose dalyse, kad nors OA jau nebėra DEKO, t. y. įmonė, kuriai galioja Graikijos įstatymas Nr. 2414/96 dėl viešųjų įmonių (144 konstatuojamoji dalis), o įprasta viešąsias paslaugas teikianti akcinė bendrovė, tačiau jai, pažeidžiant Graikijos teisę, ir toliau galioja įprastai DEKO taikomos specialiųjų teisės aktų

nuostatos (Įstatymas Nr. 2271/94, FEK A'229/23.12.1994; Įstatymas Nr. 2190/94, FEK A'28/3.3.1994; Įstatymas Nr. 2527/97, FEK A'206/8.10.1997 ir Įstatymas Nr. 2602/98, FEK A'83/16.4.1998).

218 Ieškovė tvirtina, kad tai, jog OA taikomos tam tikros minėtų specialiųjų teisės aktų nuostatos, visiškai atitinka Graikijos teisę. Iš tikrųjų Įstatymas Nr. 2271/94 numato, kad OA ir jos dukterinėms bendrovėms nebetaikomi viešojo sektoriaus įmonėms (DEKO) taikomi teisės aktai, išskyrus Įstatymo Nr. 2190/94 1–24 straipsnius. Įstatymo Nr. 2190/94 1 straipsnio penktoje įtraukoje nustatyta, kad šis įstatymas taikomas ne tik DEKO apibrėžimą atitinkančioms įmonėms, bet taip pat ir Graikijos valstybei priklausančioms privatinės teisės reglamentuojamoms įmonėms. Taigi tuo metu Graikijos valstybė valdė 100 % OA. Todėl Įstatymo Nr. 2271/94, Įstatymo Nr. 2190/94, Įstatymo Nr. 2527/97 ir Įstatymo Nr. 2602/98 nuostatos, reglamentuojančios įdarbinimą ir personalo valdymą, ir toliau teisėtai buvo taikomos OA.

219 Visų pirma priimant 1998 m. sprendimą jau galiojęs Įstatymas Nr. 2602/98 nustatė procedūras, įtvirtintas OA bendrajame vidaus reglamente, kuriuo praktiškai visi įgaliojimai buvo suteikti valdybai, visų kategorijų nuolatiniams OA darbuotojams įdarbinti. Įstatyme Nr. 2190/94, iš dalies pakeistame Įstatymu Nr. 2527/97, buvo nustatyta tam tikro lankstumo suteikianti speciali sezoninių darbuotojų įdarbinimo procedūra. Beje, 1998 m. sprendime (66 konstatuojamosios dalies a punktas) Komisija pripažino, kad minėta leidžianti nukrypti naujoji procedūra, palyginti su nuolatiniams darbuotojams taikoma procedūra, užtikrino „būtiną lankstumą, kuris visiškai atitinka skaidrumo reikalavimą". Iš to matyti, kad Komisija padarė išvadą, jog minėtos nuostatos neprieštarauja 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b punktui.

220 Taigi priėmus 1998 m. sprendimą minėtos teisės aktų nuostatos nebuvo pakeistos. Kadangi nėra implicitinio paaiškinimo dėl Komisijos vertinimo, susijusio su minėtų nuostatų suderinamumu, pasikeitimo, ginčijamas sprendimas yra netinkamai

motyvuotas. Be to, ginčijamo sprendimo 203 ir 204 konstatuojamosiose dalyse esančios Komisijos išvados prieštarauja 192 konstatuojamajai daliai, kurioje nurodyta, kad minėti įstatymai neprieštarauja 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b, c ir f punktuose nustatytiems įsipareigojimams.

221 Bet kuriuo atveju Komisija padarė teisės klaidą darydama išvadą, kad tariamai sudėtingi įdarbinimą reglamentuojantys teisės aktai OA suteikia pranašumą EB 87 straipsnio 1 dalies prasme.

222 Komisijos nuomone, ieškovė remiasi klaidingu ginčijamo sprendimo aiškinimu. Bet kuriuo atveju aplinkybę, kad Graikijos teisės aktai konkrečiai numato tam tikrų specialiųjų teisės aktų taikymą valstybės valdomoms privačioms įmonėms, Komisija laiko netinkama. Ginčijamame sprendime (146 konstatuojamoji dalis) Komisija pabrėžė, kad, Graikijos valdžios institucijų nuomone, OA jau nebe DEKO ir todėl jai taikomos tik Graikijos įstatymo Nr. 2190/1920 dėl privatinės teisės reglamentuojamų akcinių bendrovių bendrosios nuostatos. Iš to ji padarė išvadą, kad dėl šios priežasties tam tikros Įstatymų Nr. 2271/94 ir Nr. 2602/98 nuostatos turėjo būti pakeistos. Nesant minėto pakeitimo, OA padėtis yra išskirtinė, kaip Komisija tai pažymėjo ginčijamo sprendimo 203 konstatuojamojoje dalyje.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

223 Komisija teisingai tvirtina, kad ieškovės kaltinimai grindžiami klaidingu ginčijamo sprendimo motyvų aiškinimu.

224 Visų pirma pažymėtina, kad ginčijamame sprendime (138 konstatuojamoji dalis) Komisija aiškiai pripažino, kad nagrinėjamoms Graikijos teisės aktų nuostatoms (Įstatymai Nr. 2271/94, Nr. 2602/98, Nr. 2527/98 ir Nr. 2414/96), reglamentuojančioms įdarbinimą ir personalo valdymą, buvo pritarta atsižvelgiant į 1998 m. sprendimą. Tuo metu OA buvo DEKO. Tačiau priėmus 1998 m. sprendimą OA statusas buvo pakeistas. Šalys sutaria, kad nuo 1999 m. OA taikomos nebe Graikijos įstatymo Nr. 2414/96 dėl DEKO nuostatos, o akcines bendroves reglamentuojantys teisės aktai, išskyrus tam tikras minėtų įstatymų nuostatas, kurios ir toliau taikomos OA (ginčijamo sprendimo 144 ir 146 konstatuojamosios dalys).

225 Šiomis aplinkybėmis Komisija ginčijamame sprendime (192 konstatuojamoji dalis) pabrėžia, jog Graikijos valdžios institucijų pateikta informacija patvirtina, kad minėti teisės aktai neprieštarauja 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b, c ir f punktuose nustatytiems įsipareigojimams. Komisija daro išvadą (225 konstatuojamoji dalis), kad abejonės, paskatinusios ją pradėti formalią tyrimo procedūrą, šiuo atveju pirmiausia nurodytos ginčijamo sprendimo 59 ir 60 konstatuojamosiose dalyse, buvo išsklaidytos, kiek tai susiję su 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b ir f punktuose nustatytų įsipareigojimų vykdymu.

226 Iš ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies, t. y. 1 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos b punkto, kuriame nustatyta, kad sąlyga dėl restruktūrizavimo pagalbos suteikimo, susijusi su Graikijos Respublikos prisiimtais konkrečiais 24 įsipareigojimais, nebuvo įvykdyta, aiškinamo, atsižvelgiant į minėto sprendimo motyvus ir visų pirma į 192 ir 225 konstatuojamosiose dalyse pateiktas išvadas, aiškiai matyti, kad Komisija ginčijamame sprendime nepadarė išvados, kad buvo pažeistas 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b punktas.

227 Šiomis sąlygomis ieškovės nurodyti kaltinimai, susiję su Graikijos Respublikos įsipareigojimo, nustatyto 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b punkte, tariamu neįvykdymu, neturi dalyko.

228 Beje, kaip tai pažymi Komisija, iš ginčijamo sprendimo 2 straipsnio, kuriame išvardyta nesuderinama nauja pagalba ir kuris nesusijęs su nurodytais įstatymais, akivaizdžiai matyti, kad galiausiai minėtų įstatymų taikymo bendrovei OA Komisija nelaikė nauja pagalba.

229 Iš to darytina išvada, kad pagrindai, susiję su akivaizdžia vertinimo klaida, motyvavimo stoka ir teisės klaida, turi būti atmesti.

2. Dėl Graikijos Respublikos įsipareigojimų, nustatytų 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkte, tariamo neįvykdymo

a) Šalių argumentai

230 Visų pirma ieškovė teigia, kad Komisijos išvada, susijusi su 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkto pažeidimu, grindžiama klaidingu minėto straipsnio aiškinimu. Iš tikrųjų iš šiame straipsnyje esančios nuorodos į bendrųjų teisės aktų reglamentuojamą „mokestinį statusą“ ir į atleidimą nuo mokesčių, susijusių su OA restruktūrizavimu, matyti, kad minėtas straipsnis visiškai nesusijęs su OA metinės atskaitomybės skelbimu ar jos nuosavų išteklių dydžiu. Jis iškirtinai susijęs su klausimu, ar OA galioja tie patys mokesčius reglamentuojantys Graikijos teisės aktai, kaip ir kitoms privatinės teisės reglamentuojamoms įmonėms. Šis klausimas specialiai aptartas 1994 m. ir 1998 m. sprendimų nuostatose, susijusiose su 1 straipsnio c punktu.

231 Be to, net ir tuo atveju, jei Komisijos siūlytas 1994m. sprendimo 1 straipsnio c punkto aiškinimas teisingas, o ieškovė tai ginčija, ginčijamame sprendime yra akivaizdi vertinimo klaida ir jis nepakankamai motyvuotas.

232 Visų pirma iš tikrųjų nuo 1999 m. paskelbti OA metinę atskaitomybę buvo vėluojama dėl to, kad būtinai reikėjo nustatyti tvirtą 2000 m. pradėto restruktūrizavimo plano apskaitos pagrindą privatizuojant įmonę. Šis vėlavimas išliko ir toliau. Iš tikrųjų 2001 finansinių metų atskaitomybė buvo paskelbta 2003 m. birželį, o 2002 finansinių metų atskaitomybė buvo užbaigta 2003 m. spalį.

233 Pirmiausia ieškovė tvirtina, kad ginčijamame sprendime nenustatyta, jog OA buhalterinė apskaita buvo neteisingai tvarkoma pagal Graikijos mokesčių teisę. Dar daugiau, jei pritarsime Komisijos teiginiui, tai paprastas ieškovės padarytas Graikijos mokesčių teisės pažeidimas yra 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkto pažeidimas. Taigi šis straipsnis buvo susijęs tik su klausimu, ar ieškovei galioja tie patys Graikijos mokesčių teisės aktai, kaip ir bet kuriai kitai privatinės teisės reglamentuojamai įmonei, ar ne. Komisija neįrodė, kad taip nėra.

234 Be to, Komisijos argumentas, kad ieškovės paskelbtos atskaitomybės nebuvimas sukliudė patikrinti, kaip Graikijos Respublika laikosi įsipareigojimų, nustatytų 1994 m. ir 1998 m. sprendimuose, yra akivaizdžiai nesusijęs su 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkte nurodytu „bendrųjų teisės aktų reglamentuojamos akcinės bendrovės mokestinio statuso“ klausimu.

235 Antra, Komisija klaidingai aiškino Graikijos įstatymą Nr. 2190/1920. Visų pirma dėl nuosavų išteklių trūkumo ieškovė nurodo, kad šis įstatymas nenumato sankcijų, kurios gali būti skiriamos akcinei bendrovei, kai įmonės nuosavi ištekliai sudaro mažiau kaip 50 % įmonės kapitalo, o įmonės akcininkai nelikviduoja įmonės ir

nesiima kitų tinkamų priemonių padėčiai pataisyti. Todėl ta aplinkybė, kad minėtos sankcijos OA nebuvo skirtos, nėra 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkto pažeidimas. Bet kuriuo atveju OA akcininkė, t. y. Graikijos vyriausybė, įgyvendino svarbias priemones, skirtas OA neigiamam kapitalui padengti, – pirmiausia visišką privatizavimą, be kita ko, kartu parduodant ne pagrindinę veiklą.

236 Dėl vėlavimo pateikti ir paskelbti metinę atskaitomybę ieškovė nurodo, kad Įstatymo Nr. 2190/1920 48 straipsnis numato, kad oro vežėjo licencija gali būti panaikinta tuo atveju, jei oro vežėjo visuotinis akcininkų susirinkimas audituotos metinės atskaitomybės nepateikia kompetentingoms valdžios institucijoms ilgiau kaip trejus metus. Taigi šiuo atveju taip nebuvo. Beje, minėtame įstatyme numatyta nedidelė (146 EUR) bauda, skiriama tuo atveju, jei Graikijos valdžios institucijoms vėluojama pateikti metinę atskaitomybę, parodo tai, kad Graikijos teisės aktų leidėjas tokio vėlavimo nelaiko dideliu įmonių teisės pažeidimu.

237 Trečia, 1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2407/92 dėl oro vežėjų patekimo į Bendrijos vidaus reguliaraus oro susisiekimo paslaugų maršrutus ir keleivių vietų skaičiaus pasidalijimo tarp oro vežėjų teikiant reguliaraus oro susisiekimo paslaugas tarp valstybių narių (OL L 240, p. 1) 3 straipsnio 1 dalyje ir 5 straipsnio 5 dalyje numatyta oro vežėjo licencijos panaikinimo sankcija skirta „patikimoms ir kompetentingoms paslaugoms“ ir „maksimalaus saugumo sąlygoms“, kurios nurodytos minėto reglamento preambulėje, užtikrinti. Šis Reglamentas kiekvienai valstybei leidžia nustatyti, ar tokia sankcija turi būti skirta, ar ne, atsižvelgiant į informaciją apie oro vežėjo finansinę padėtį. Šiuo atveju vėlavimas pateikti ir paskelbti OA 1999–2001 finansinių metų atskaitomybę nepateisintų minėtos sankcijos, kuri bet kuriuo atveju būtų neproporcinga. Iš tikrųjų per šį laikotarpį Graikijos valdžios institucijos turėjo pakankamai informacijos, kad galėtų įvertinti, ar OA finansinė padėtis nekėlė grėsmės Reglamentu Nr. 2407/92 siekiamiems minėtiems su visuomenės interesu susijusiems tikslams.

238 Galiausiai ieškovė paaiškina, kad ji nesiremia nei Įstatymo Nr. 2190/1920 48 straipsniu, nei Graikijos reglamentu, susijusiu su oro transporto bendrovių steigimu ir oro transporto paslaugų teikimu, nes ginčijamame sprendime šios nuostatos nepaminėtos.

239 Visų pirma Komisija prieštarauja, jog ieškovės argumentas, kad atskaitomybės paskelbimas nėra mokesčių klausimas, nebuvo nurodytas per administracinę procedūrą. Be to, dėl šio argumento pirmenybė būtų suteikta formai, o ne turiniui.

240 Po to, Komisija pabrėžia, kad, priešingai nei tvirtina ieškovė, ji ginčijamame sprendime (126 konstatuojamoji dalis) nusprendė, kad ieškovė netinkamai pildė buhalterines knygas. 2003 m. gruodžio 1 d. auditorių pažyma, pridėta prie 2002 m. balanso (tripliko I priedas), patvirtina, kad ieškovė nesilaikė mokesčių teisės aktų nuostatų, visų pirma buhalterinės apskaitos reikalavimų, susijusių su knygų ir dokumentų tvarkymu. Todėl daugelio kreditų ir įsiskolinimų sąskaitų duomenys neatitiko ir buvo neįmanoma nustatyti galutinio šių sąskaitų balanso. Kadangi nebuvo patikimų bendrovės veiklos duomenų, nebuvo įmanoma patikrinti, ar Graikijos Respublika vykdo savo įsipareigojimus ir teisingai įgyvendina 1998 m. restruktūrizavimo planą.

241 Šiomis sąlygomis ieškovės argumentai, grindžiami tariamai klaidinga Komisijos pateikta Įstatymo Nr. 2190/1920 analize, yra netinkami. Iš tikrųjų ginčijamo sprendimo 195 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, kad OA mokesčių sistema skyrėsi nuo kitų privatinės teisės reglamentuojamų akcinių bendrovių mokesčių sistemos, nes Graikijos Respublika toleravo OA įsipareigojimo laiku pateikti ir paskelbti patvirtintą atskaitomybę neįvykdymą bei ieškovės kapitalo nepakankamumą.

242 Komisija priduria, kad Įstatymo Nr. 2190/1920 48 straipsnis numato, kad bendrovės steigimo aktas panaikinamas, jei visi minėtos bendrovės nuosavi ištekliai yra mažesni kaip viena dešimtoji dalis bendrovės kapitalo, o šiuo atveju taip ir buvo.

243 Be to, ginčijamame sprendime (195 konstatuojamoji dalis) remtasi ne tik Graikijos įstatymo Nr. 2190/1920 bei Reglamento Nr. 2407/92 pažeidimu, bet taip pat ir tuo, kad Graikijos Respublika nepasinaudojo vidaus teisėje numatytomis gynybos priemonėmis arba nepanaikino oro vežėjo licencijos pagal Graikijos reglamentą dėl oro transporto bendrovių steigimo ir oro transporto paslaugų teikimo. Iš tikrųjų minėtas reglamentas numato, kad bet kurio oro vežėjo licencija panaikinama, jei oro vežėjas nepateikia periodinių duomenų, nemoka nusileidimo ir stovėjimo mokesčių arba kurio nuostoliai viršija du trečdalius nuosavo apmokėto kapitalo, o OA atitiko visas šias sąlygas, kaip tai ne kartą buvo nurodyta sprendime.

244 Dėl Reglamento Nr. 2407/92 Komisija teigia, jog tai, kad OA neįvykdė minėto reglamento 5 straipsnio 6 dalyje nustatytos oro vežėjo pareigos kiekvienais metais kompetentingoms institucijoms pateikti audito patikrintas praėjusių finansinių metų ataskaitas, buvo pagrindas panaikinti oro transporto veiklos licenciją.

245 Bet kuriuo atveju, priešingai nei teigia ieškovė, pagal Reglamento Nr. 2407/92 5 straipsnio 5 dalį licencijas išduodanti Graikijos institucija įgaliojama panaikinti OA licenciją atsižvelgiant į finansinį žlugimą, kurį patyrė minėta bendrovė (žr. ginčijamo sprendimo 116 ir 195 konstatuojamąsias dalis).

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

246 Visų pirma atsižvelgiant į minėtą Bendrijos teismų praktiką (žr. šio sprendimo 72 ir 73 punktus) reikia atmesti Komisijos nurodytą nepriimtinumo pagrindą dėl ieškovės argumento, kad ataskaitų paskelbimas nėra „mokestinio statuso“ dalis. Iš tikrųjų šis argumentas grindžiamas teisiniu vertinimu, o ne naujomis faktinėmis aplinkybėmis.

247 Pirmiausia dėl sąvokos „akcinės bendrovės mokestinis statusas, prilygintas Graikijos bendrųjų teisės aktų reglamentuojamų įmonių statusui“, nurodytos 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkte, aiškinimo pažymėtina, kad 1994 m. ir 1998 m. sprendimuose nėra jokio specialaus šios sąvokos apibrėžimo. Tačiau iš 1994 m. sprendimo (9 p.) aiškiai matyti, kad diskusijose dėl OA statuso per administracinę procedūrą, pasibaigusią minėto sprendimo priėmimu, Graikijos vyriausybė tvirtino, jog OA taikomi bendrieji teisės aktai, ypač socialinių, apskaitos ir finansinių klausimų srityse, ir kad vienintelė išimtinė OA atžvilgiu taikoma sistema yra susijusi su mokesčių sritimi.

248 Šiomis aplinkybėmis minėtos sąvokos „bendrųjų teisės aktų reglamentuojamas mokestinis statusas“, kuri, be kita ko, neapima klausimų, susijusių su metinės atskaitomybės skelbimu ir nuosavų išteklių dydžiu, kaip tai siūlo ieškovė, aiškinimas turi būti atmestas. Iš tikrųjų Graikijos Respublikos įsipareigojimas dėl mokestinio statuso buvo aiškiai grindžiamas prielaida, kad kitose srityse, visų pirma apskaitos ir finansų srityje, iš esmės OA galiojo bendrieji teisės aktai. Iš tikrųjų šiuo klausimu iš 1994 m. ir 1998 m. sprendimų matyti, kad jais nustatant Graikijos valstybei minėtus įpareigojimus buvo siekiama iš esmės atsisakyti bet kokio išskirtinio požiūrio į OA. Todėl 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punktas turi būti suprantamas kaip įpareigojantis Graikijos Respubliką OA atžvilgiu taikomą sistemą prilyginti bendrųjų teisės aktų reglamentuojamoms akcinėms bendrovėms taikomai sistemai ir minėtą sistemą faktiškai taikyti OA.

249 Be to, iš Komisijos argumentų, kurių šiuo klausimu ieškovė nepaneigė, matyti, kad bendrovės nesugebėjimas ilgą laiką nevėluojant skelbti savo ataskaitas taip pat reiškia pareigos sudaryti ir registruoti sąskaitas knygose ir dokumentuose, kuriuos įstatymu įpareigojama pildyti, nesilaikymą.

250 Todėl reikia išsiaiškinti, ar Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą ginčijamame sprendime (141 konstatuojamoji dalis ir ypač 195 konstatuojamoji dalis) darydama išvadą, kad nebuvo laikytasi 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkto dėl to, kad Graikijos valdžios institucijos toleravo, neskirdamos Graikijos įstatyme Nr. 2190/1920 ir Reglamente Nr. 2407/92 numatytų sankcijų, viena vertus, OA vėlavimą paskelbti metinę atskaitomybę ir, kita vertus, nepakankamą nuosavų išteklių lygį.

251 Šiuo klausimu ginčijamame sprendime (195 konstatuojamoji dalis) Komisija paaiškina, kad minėtas toleravimas įrodo, jog Graikijos Respublika OA leido tęsti veiklą po 2000 m., nesiėmusi jokių papildomų restruktūrizavimo priemonių, nors įprastomis sąlygomis bendrovė būtų turėjusi nutraukti veiklą.

252 Pirmosios instancijos teismas turi patikrinti, ar remiantis šalių nurodytais vidaus teisės aktais ir Reglamentu Nr. 2407/92, kuriais Komisija remiasi ginčijamame sprendime, minėta institucija viršijo savo diskrecijos vertinti ribas iš esmės nuspręsdama, kad Graikijos Respublika pritaikė OA išimtį, kuri prieštarauja 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkte nustatytam įpareigojimui, leisdama šiai bendrovei tęsti veiklą bei nesiimdama jokių papildomų restruktūrizavimo priemonių ir neatsižvelgdama į ,viena vertus, nuolatinį vėlavimą paskelbti patvirtintas ataskaitas ir, kita vertus, labai pašlijusią OA finansinę padėtį.

253 Visų pirma šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas pažymi, jog ieškovė teisingai pabrėžia, kad ginčijamame sprendime neminimas nei Įstatymo Nr. 2190/1920 48 straipsnis, nei Graikijos reglamentas dėl oro transporto bendrovių steigimo ir oro transporto paslaugų teikimo, kuriuos Komisija nurodė Pirmosios instancijos teisme (žr. šio sprendimo 242 ir 243 punktus). Minėtame sprendime nurodytas tik Įstatymo Nr. 2190/1920 47 straipsnis ir šio įstatymo nuostatos, susijusios su ataskaitų skelbimu, bei atitinkamos Reglamento Nr. 2407/92 nuostatos (49 ir 195 konstatuojamosios dalys).

254 Taigi pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką sprendimo motyvai turi būti nurodomi pačiame sprendime ir į vėliau Komisijos pateiktus paaiškinimus, išskyrus ypatingas aplinkybes, negali būti atsižvelgiama. Todėl darytina išvada, kad paties sprendimo turi pakakti ir kad jo motyvavimas negali išplaukti iš vėliau pateiktų rašytinių ar žodinių paaiškinimų, kai dėl nagrinėjamo sprendimo Bendrijos teisme jau yra pareikštas ieškinys (šio sprendimo 72 punkte minėto sprendimo *Corsica Ferries France prieš Komisiją* 287 punktas).

255 Šiomis aplinkybėmis reikia įvertinti, ar nagrinėjamoje byloje minėti vėliau pateikti faktiniai paaiškinimai turi būti atmesti.

256 Kadangi Komisijos išvada dėl 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkto pažeidimo motyvuojama visų pirma vidaus teisėje numatytų sankcijų netaikymu, o iš bylos medžiagos matyti, kad klausimas, visų pirma susijęs su nurodytu Graikijos įstatymo Nr. 2190/1920 48 straipsnio ir minėto Graikijos reglamento pažeidimu, šalių nebuvo nagrinėtas per administracinę procedūrą, Komisija ginčijamame sprendime turėjo nurodyti jos nagrinėjamas vidaus teisės aktų nuostatas ar bent jų turinį. Todėl į minėtais vidaus teisės aktais grindžiamus papildomus motyvus neturi būti atsižvelgiama.

257 Be to, visų pirma turi būti atmesta ir prie 2002 finansinių metų balanso pridėta 2003 m. gruodžio 1 d. auditorių pažyma, nes ji vėlesnė nei skundžiamas sprendimas. Iš tiesų pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką, susijusią su pagal EB 230 straipsnį pareikštais ieškiniais dėl panaikinimo, Bendrijos teisės akto teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į buvusias teisines ir faktines aplinkybes jį priimant. Visų pirma sudėtingi Komisijos vertinimai turi būti atlikti tik remiantis jų atlikimo metu turėtais įrodymais (šio sprendimo 42 punkte minėto sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją* 81 punktas ir šio sprendimo 72 punkte minėto sprendimo *Corsica Ferries France prieš Komisiją* 142 punktas).

258 Po šių pradinių pastabų visų pirma reikia išnagrinėti šalių argumentus, susijusius su Graikijos įstatymo Nr. 2190/1920 47 straipsnyje ir Reglamento Nr. 2407/92 nuostatose numatytomis sankcijomis, kurios skiriamos labai pablogėjus oro transporto bendrovės finansinei padėčiai. Šiuo klausimu šalys sutaria, kad tuo atveju, jei įmonės nuosavi ištekliai sudaro mažiau kaip 50 % kapitalo, Graikijos įstatymo Nr. 2190/1920 47 straipsnis įpareigoja valdybą sukviesti visuotinį akcininkų susirinkimą per šešis mėnesius po finansinių metų pabaigos, siekiant priimti sprendimą dėl įmonės likvidavimo ar kitų tinkamų priemonių šiai situacijai pataisyti priėmimo.

259 Šiuo klausimu, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad būtina priderinti 1999 m. patvirtintą 1998 m. restruktūrizavimo planą, ieškovės nurodyta aplinkybė, jog Graikijos įstatymas nenustato sankcijų už tai, kad visuotinis susirinkimas nepriėmė minėtų priemonių, neprieštarauja tam, kad Graikijos valstybės, vienintelės OA akcininkės, neveikimas prireikus gali būti laikomas svarbiu įrodymu, kuris leidžia preziumuoti, kad OA buvo taikomas ypatingas požiūris. Šiuo klausimu ieškovės argumento, kad buvo imtasi svarbių priemonių OA privatizavimo forma siekiant atkurti šios bendrovės finansinę padėtį, nepakanka tam, kad būtų galima nuspręsti, jog Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą. Iš tikrųjų, kaip jau pažymėta, Komisijai nebuvo pateiktas joks pataisytas restruktūrizavimo planas ir Komisija negavo jokio pranešimo apie privatizavimo planą (žr. šio sprendimo 128 ir 130 punktus).

260 Beje, Reglamento Nr. 2407/92 5 straipsnio 5 dalimi licencijas išduodančios institucijos įgaliojamos, paaiškėjus, kad oro vežėjas turi finansinių problemų, įvertinti jo finansinę veiklą ir sustabdyti licencijos galiojimą arba ją panaikinti, jei joms neįrodoma, kad 12 mėnesių oro vežėjas gali vykdyti savo esamus ir galimus įsipareigojimus. Priešingai nei ieškovė siūlo aiškinti, šiuo straipsniu, skaitomu kartu su minėto reglamento septinta konstatuojamąja dalimi, kurioje nurodyta, jog „reikia garantuoti, kad oro vežėjai visuomet dirbtų stiprios ekonomikos ir maksimalaus saugumo sąlygomis“, leidžiama minėtoms valdžios institucijoms panaikinti oro vežėjo licenciją, kai šis ilgiau nei 12 mėnesių yra priklausomas nuo paskolų, kad galėtų finansuoti ne tik savo nekilnojamąjį turtą, bet ir įsiskolinimus, kaip buvo OA atveju, remiantis ginčijamame sprendime pateikta informacija (žr. šio sprendimo 163 punktą), kurios ieškovė neginčijo. Nors tai, kad nesinaudojama šia paprasta galimybe, nėra pakankamas išimtinio statuso įrodymas, tačiau tai galima laikyti papildomu įrodymu, netgi jei jis ir santykinai silpnas.

261 Antra, kalbant apie sankciją už vėlavimą pateikti ir paskelbti patvirtintas ataskaitas, iš ieškovės argumentų matyti, o Komisija jų aiškiai neginčijo (žr. šio sprendimo 236 ir 241 punktus), kad OA už vėlavimą pagal Graikijos teisę baudžiama tik 146 EUR bauda.

262 Tačiau atsižvelgiant į nuo 1994 m. vykstančią OA restruktūrizavimo procedūrą ir į daugelį metų bendrovės patiriamus finansinius sunkumus bei į tai, kad 100 % grupės akcijų valdė Graikijos valstybė, vien aplinkybė, kad už minėtus vėlavimus Graikijos įstatymas nenumato didelių baudų, neleidžia teigti, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, manydama, kad sistemingas vėlavimas pateikti sąskaitas, kuris kliudė nuosekliai įgyvendinti ir griežtai prižiūrėti OA restruktūrizavimo planą, yra įrodymas, kuris patvirtina, kad OA buvo taikoma išskirtinė sistema, palyginti su

kitomis privatinės teisės reglamentuojamomis akcinėmis bendrovėmis, o tai prieštarauja 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkte įtvirtintam įpareigojimui, kaip tai nurodyta šio sprendimo 248 punkte.

263 Be to, kaip pabrėžia Komisija, iš kartu skaitomų Reglamento Nr. 2407/92 3 straipsnio 1 dalies ir 5 straipsnio 6 dalies matyti, kad valstybės narės gali panaikinti savo oro vežėjų, kurie kiekvienais finansiniais metais licenciją išduodančiai institucijai tinkamu laiku nepateikia audito patikrintų praėjusių metų finansinių ataskaitų, licencijas. Atsižvelgiant į aplinkybes nagrinėjamoje byloje nelaikytina, kad Komisija peržengė savo diskrecijos vertinti ribas manydama, kad šios nuostatos neįgyvendinimas, nors ji ir numato tik paprastą galimybę, šiuo atveju taip pat buvo papildomas išskirtinio požiūrio į OA įrodymas.

264 Dėl visų nurodytų priežasčių nelaikytina, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, remdamasi anksčiau išnagrinėtų įrodymų visuma, kad padarytų išvadą, jog neįvykdytas 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkte nustatytas įsipareigojimas.

265 Šiuo klausimu ginčijamas sprendimas yra pakankamai motyvuotas, nes jame aiškiai nurodyta, kad tai, jog Graikijos valdžios institucijos toleravo OA padarytus minėtų Graikijos teisės aktų nuostatų ir Reglamento Nr. 2407/92 pažeidimus, įrodo, kad šiai bendrovei buvo taikoma išskirtinė sistema (žr. šio sprendimo 251 ir 253 punktus).

266 Iš to darytina išvada, kad pagrindai, susiję su akivaizdžia vertinimo klaida ir motyvavimo klaida ar stoka, turi būti atmesti.

3. Dėl nurodyto Graikijos Respublikos 1994 m. sprendimo 1 straipsnio e punkto tariamo neįvykdymo

a) Šalių argumentai

267 Ieškovė teigia, kad Komisija padarė vertinimo klaidą ir teisės klaidą bei nepakankamai motyvavo ginčijamą sprendimą padarydama išvadą, kad Graikijos Respublika pažeidė 1994 m. sprendimo 1 straipsnio e punktą, susijusį su pareiga neteikti OA naujos pagalbos (ginčijamo sprendimo 196 konstatuojamoji dalis).

268 Visų pirma ieškovė pažymi, jog Komisijos išvada (ginčijamo sprendimo 203 ir 204 konstatuojamosios dalys), kad pažeistas 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b punktas, per klaidą buvo įrašyta į ginčijamo sprendimo 6.2 punktą, susijusį su „nurodyta nauja pagalba“. Šio straipsnio pažeidimas prilygtų sąlygos, susijusios su esama pagalba, o ne su naujos pagalbos suteikimu, pažeidimui. Todėl šioje išvadoje padaryta vertinimo klaida arba teisės klaida.

269 Beje, šiuo klausimu Komisija savo atsiliepime į ieškinį sutiko, kad ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nustatyta nauja pagalba neapėmė tariamai išskirtinio požiūrio į OA remiantis Įstatymu Nr. 2190/1920, Įstatymu Nr. 2271/94, Įstatymu Nr. 2602/98 ir Įstatymu Nr. 2414/96. Taigi minėti Graikijos įstatymai nepažeidžia 1994 m. sprendimo 1 straipsnio e punkto. Todėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnis turi būti panaikintas tiek, kiek jis grindžiamas nurodytu pažeidimu.

270 Ieškovė taip pat ginčija nurodytą papildomą 1994 m. sprendimo 1 straipsnio e punkto pažeidimą. Šiuo klausimu ieškovė pabrėžia, kad ji plėtoja argumentus dėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnio pažeidimo, susijusio su nurodyta nauja pagalba, analizės.

271 Šiuo atveju ginčijamame sprendime Komisija neišnagrinėjo, ar visos 1999 m. patvirtintos restruktūrizavimo pagalbos grąžinimas dėl 1994 m. sprendimo 1 straipsnio e punkto pažeidimo atitinka proporcingumo principą.

272 Beje, netgi ir darant prielaidą, kad ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodytos priemonės yra pagalba, o tai ieškovė ginčija, Komisija turėjo patikrinti, ar minėtos priemonės galėjo būti laikomos suderinamomis su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą. Taigi šioje byloje Komisija nepaaiškino priežasčių, dėl kurių sąlyga „vieną kartą, paskutinį kartą“ (*one time, last time*), remiantis Gairėmis, buvo pažeista suteikiant naują pagalbą. Iš tikrųjų 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykiai buvo „išimtinės ir nenumatytos aplinkybės, už kurias įmonė neatsako“, kurios, remiantis Gairių 48 punktu, pateisina leidimą suteikti naują pagalbą.

273 Šiuo klausimu ieškovė nesutinka, kad didžioji dalis ginčijamame sprendime nurodytos naujos pagalbos buvo suteikta iki 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių. Šiuo atveju ginčijamame sprendime aiškiai nenurodyta, kada privatus kreditorius būtų nustojęs „toleruoti“ nagrinėjamų skolų nemokėjimą. Todėl neįmanoma nustatyti nuo kurio mokėjimo ši tariama tolerancija tampa neteisėta pagalba. Taigi didžioji dalis nurodytos naujos pagalbos suteikta per 2001 m. rugsėjo 11 d. artimą laikotarpį. Bet kuriuo atveju Komisija turėjo išnagrinėti, ar nurodyta pagalba atitinka EB 87 straipsnio 3 dalį. Šiuo požiūriu Komisija turėjo patikrinti, ar buvo taikytina minėta sąlyga „vieną kartą, paskutinį kartą“.

274 Komisija prieštarauja šiems argumentams. Dėl ieškovės argumentų, susijusių su sąlyga „vieną kartą, paskutinį kartą“, Komisija ginčija, kad ieškovė jos neprašė patvirtinti nagrinėjamos naujos pagalbos, pavyzdžiui, remdamasi išimtinėmis aplinkybėmis pagal Gairių 48 punktą. Be to, didžioji dalis naujos pagalbos, dėl kurios suteikimo kaltinama Graikijos Respublika, buvo suteikta anksčiau, nei įvyko 2001 m. rugsėjo

11 d. įvykiai (ginčijamo sprendimo 147, 150, 152, 155 ir 156 konstatuojamosios dalys). Šiais klausimais Komisija nurodo savo samprotavimus, susijusius su ginčijamo sprendimo 2 straipsnio nagrinėjimu.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

275 Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad Komisija nusprendė, jog Graikijos Respublika neįvykdė 1994 m. sprendimo 1 straipsnio e punkte nustatyto įsipareigojimo OA bendrovei daugiau nebeteikti pagalbos motyvuodama tuo, kad šiai oro transporto bendrovei buvo suteikta nauja pagalba. Kadangi Komisijos išvadas dėl naujos pagalbos suteikimo ieškovė ginčija antroje savo ieškinio dalyje, ieškovės kaltinimai, susiję su nurodytu 1994 m. sprendimo 1 straipsnio e punkto pažeidimu, neturi būti nagrinėjami atskirai, beje, tai pripažįsta ir pati ieškovė (žr. šio sprendimo 270 punktą).

276 Tačiau visų pirma pažymėtina, kad, nesvarbu, koks būtų kaltinimų, susijusių su naujos pagalbos suteikimu, nagrinėjimo rezultatas, jis neturi įtakos grąžintinos restruktūrizavimo pagalbos sumai. Visos antrosios restruktūrizavimo pagalbos dalies grąžinimas, t. y. 41 mln. EUR, bet kuriuo atveju atitinka ieškovės nurodytą proporcingumo principą. Iš tikrųjų minėtą sumą įpareigojantis susigrąžinti ginčijamo sprendimo 3 straipsnis grindžiamas ir restruktūrizavimo plano neįgyvendinimu (kurio vieno pakanka grąžinimui pagrįsti), ir tam tikrų Graikijos valstybės įsipareigojimų neįvykdymu, o tarp jų nurodytas ir atsisakymas teikti naują pagalbą.

277 Kalbant apie ieškovės pateiktus kaltinimus, susijusius su Komisijos atliktu tam tikrų Graikijos teisės aktų nuostatų, kurios įprastai taikomos tik viešosioms įmonėms, taikymo OA bendrovei tyrimu dėl 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b punkto

pažeidimo naujai pagalbai skirto ginčijamo sprendimo skyriaus kontekste (žr. šio sprendimo 268 ir 269 punktus), bet kuriuo atveju pakanka priminti, kad Komisija ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje šių priemonių nepaminėjo nei kaip esamos pagalbos, nei kaip naujos pagalbos (žr. šio sprendimo 226–228 punktus). Taigi šie kaltinimai turi būti atmesti kaip neturintys dalyko.

278 Beje, pažymėtina, kad ieškovės nurodytas papildomas pagrindas, jog minėta nauja pagalba bet kuriuo atveju turėjo būti pripažinta suderinama su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą (žr. šio sprendimo 272 ir 273 punktus), antroje ieškinio dalyje nėra pakartotas. Be to, šis pagrindas bet kuriuo atveju yra nepagrįstas, nes šiuo atveju Graikijos valdžios institucijos Komisijos neprašė patvirtinti naujos pagalbos suteikimo visų pirma atsižvelgiant į 2001 m. rugsėjo 11 d. išpuolių poveikį oro transporto rinkai. Nesant tokio prašymo, prie kurio pridėtas pataisytas restruktūrizavimo planas, Komisija nei privalėjo, nei galėjo tirti, ar per restruktūrizavimo laikotarpį suteikta minėta papildoma pagalba galėjo būti pripažinta suderinama su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą. Todėl Komisija ginčijamame sprendime (223 ir 224 konstatuojamosios dalys) teisėtai padarė išvadą, kad bet kuriuo atveju nurodyta nauja pagalba neatitinka sąlygų, kurios keliamos taikant EB 87 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytą išimtį.

279 Todėl pagrindai, susiję su proporcingumo principo ir EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto pažeidimu bei su motyvavimo stoka, turi būti atmesti.

280 Šiame etape reikia išnagrinėti ieškovės nurodytus pagrindus, susijusius su prieštaravimu dėl ginčijamų priemonių pripažinimo nauja pagalba.

IV — *Dėl nurodytos naujos pagalbos (ginčijamo sprendimo 2–4 straipsniai)*

281 Ieškovė nesutinka su ginčijamu sprendimu, nes jame konstatuotas naujos pagalbos suteikimas ir pareiga susigrąžinti naują pagalbą, kuri suteikta toleruojant oro uosto mokesčio AIA, PVM už degalus ir atsargines dalis, nuomos mokesčių bei oro uosto mokesčių kitiems oro uostams, išskyrus AIA, „spatosimo“ mokesčio ir socialinio draudimo įmokų nemokėjimą ar mokėjimo terminų atidėjimą. Pirmiausia ieškovė teigia, kad Komisija tiksliai nenurodė tariamos naujos pagalbos, kurią ginčijamame sprendime nurodyta susigrąžinti, ir ieškovė ginčija minėto Komisijos priimto sprendimo aiškinimą.

282 Prieš pradedant iš eilės nagrinėti dėl kiekvienos nurodytos naujos pagalbos ieškovės pateiktus kitus kaltinimus, visų pirma reikia išnagrinėti minėtą kaltinimą, kad nebuvo nurodyta nauja ginčijama pagalba, ir išaiškinti ginčijamą sprendimą prieš tai priminus privataus kreditoriaus kriterijaus turinį ir Pirmosios instancijos teismo vykdomos šio kriterijaus įgyvendinimo priežiūros apimtį bei reikalavimus, susijusius su ginčijamo sprendimo motyvavimu.

A — *Pirminės pastabos dėl privataus kreditoriaus kriterijaus ir Pirmosios instancijos teismo vykdomos priežiūros apimties bei motyvavimo reikalavimų*

283 Visų pirma kalbant apie privataus kreditoriaus kriterijų ir Pirmosios instancijos vykdomą šio kriterijaus įgyvendinimo priežiūrą primintina, kad pagal Bendrijos teismų praktiką vien paprastos aplinkybės, jog pasinaudodamas savo diskrecija viešasis kreditorius suteikia mokėjimo lengvatas, nepakanka, kad jos būtų laikomos valstybės pagalba. Dar reikia, kad suteiktos mokėjimo lengvatos būtų akivaizdžiai didesnės už tas, kurias būtų suteikęs privatus kreditorius, kurio padėtis yra panaši, savo debitoriui, visų pirma atsižvelgiant į skolos dydį, viešojo kreditoriaus turimas

teisines gynybos priemones, galimybę pataisyti debitoriaus padėtį, jei jam bus leista tęsti veiklą, taip pat į kreditoriui tenkančią riziką, kad jo nuostoliai dar labiau padidės, jei veikla bus tęsiama (1999 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *DM Transport,* C-256/97, Rink. p. I-3913, 30 punktas ir generalinio advokato Mischo išvados, pateiktos byloje, kurioje priimtas 2000 m. spalio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Ispanija prieš Komisiją,* C-480/98, Rink. p. I-8717, I-8720, 34–37 punktai; 2000 m. gegužės 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *SIC prieš Komisiją,* T-46/97, Rink. p. II-2125, 95 punktas).

284 Taip pat šiuo atžvilgiu primintina, kad Sutartyje įtvirtinta valstybės pagalbos sąvoka yra teisinė sąvoka ir ji turi būti aiškinama vadovaujantis objektyviais kriterijais. Todėl Bendrijos teismas iš esmės turi, atsižvelgdamas į konkrečias jam nurodytas ginčo aplinkybes bei Komisijos atliktų vertinimų techninį pobūdį ar sudėtingumą, visapusiškai išnagrinėti, ar priemonė patenka į EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį (2002 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *HAMSA prieš Komisiją,* T-152/99, Rink. p. II-3049, 159 punktas).

285 Tačiau jei Komisijos vertinimas, ar priemonė atitinka privataus kreditoriaus kriterijų, reikalauja sudėtingo ekonominio vertinimo, kuriam Komisija turi plačią diskreciją, teisminė kontrolė apsiriboja tik procedūrinių ir motyvavimo taisyklių laikymosi, teisės klaidos nebuvimo, nurodytų faktų tikslumo ir akivaizdžios šių faktų vertinimo klaidos nebuvimo bei piktnaudžiavimo įgaliojimais nebuvimo patikrinimu. Visų pirma Pirmosios instancijos teismas negali pakeisti Komisijos atliktos ekonominės analizės savąja (šio sprendimo 284 punkte minėto sprendimo *HAMSA prieš Komisiją* 127 punktas).

286 Antra, dėl pareigos motyvuoti ieškovė teisingai pabrėžia, kad motyvavimas negali apsiriboti tik konstatavimu, kad nagrinėjama priemonė yra valstybės pagalba, o turi būti grindžiamas konkrečiais faktais, kad suinteresuotosios šalys galėtų veiksmingai išreikšti savo nuomonę dėl nurodytų faktų ir aplinkybių tikrumo ir svarbos,

o Bendrijos teismas galėtų vykdyti priežiūrą (2002 m. vasario 26 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *INMA ir Itainvest prieš Komisiją,* T-323/99, Rink. p. II-545, 57 punktas).

287 Tačiau motyvuose nereikalaujama nurodyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes tai, ar akto motyvavimas atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti tikrinama vadovaujantis ne tik akto tekstu, bet ir jo kontekstu bei visais galiojančiais atitinkamos srities teisės aktais (šio sprendimo 37 punkte minėto sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen prieš Komisiją* 279 punktas).

B — *Dėl kaltinimo, susijusio su grąžintinos naujos pagalbos nenurodymu, ir dėl ginčijamo sprendimo aiškinimo*

288 Ieškovė teigia, kad ginčijamo sprendimo motyvavimas neleidžia tiksliai nustatyti naujos pagalbos, kuri laikoma nesuderinama su Sutartimi ir kurią dėl to ieškovė buvo įpareigota Komisijos susigrąžinti. Todėl Graikijos Respublika negali nustatyti grąžintinos pagalbos sumos. Šiuo atveju Komisija turėjo nustatyti, kokią finansinę naudą už kiekvieną nagrinėjamą naują pagalbą turėjo OA dėl to, kad buvo toleruojamas skolos mokėjimo terminų atidėjimas. Ši nauda nebūtinai sutampa su pasiskolinta suma. Kiekvienu atveju naudą sudaro piniginės pajamos, atsirandančios dėl teorinių privataus kreditoriaus ir faktinių Graikijos vyriausybės veiksmų skirtumo. Todėl Komisija turėjo nurodyti, kaip būtų elgęsis privatus kreditorius, pavyzdžiui, nurodydama vėlavimo laikotarpį, kuriam pasibaigus, Komisijos nuomone, jis būtų ėmęsis teisminių veiksmų.

289 Todėl ginčijamas sprendimas yra nemotyvuotas ir pažeidžia teisinio saugumo principą, kiek tai susiję su nurodytos naujos pagalbos grąžintina suma.

290 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas primena, kad ieškovės išdėstytus argumentus Teisingumo Teismas jau atmetė 2002 m. gegužės 12 d. Sprendime *Komisija prieš Graikiją* (C-415/03, Rink. p. I-3875).

291 Iš tikrųjų minėtame sprendime Teisingumo Teismas patenkino Komisijos prašymą pagal EB 88 straipsnio 2 dalį pripažinti, kad Graikijos Respublika nesiėmė reikalingų priemonių neteisėta ir nesuderinama su bendrąja rinka pripažintai pagalbai susigrąžinti, išskyrus pagalbą, susijusią su įmokomis Graikijos socialinio draudimo įstaigai (toliau – IKA). Visų pirma dėl naujos pagalbos, išskyrus įmokas IKA, kurią ginčijamame sprendime nurodyta susigrąžinti, Teisingumo Teismas atmetė Graikijos Respublikos nurodytą argumentą, kad sprendimo negalima įvykdyti, nes nėra tikslios informacijos apie grąžintinas sumas. Šiuo klausimu Teisingumo teismas sprendimo 39–41 punktuose nurodė, kad jokia Bendrijos teisės nuostata nereikalauja, kad Komisija, nurodydama grąžinti su bendrąja rinka nesuderinama paskelbtą pagalbą, nustatytų tikslią grąžintinos pagalbos sumą. Iš tikrųjų pakanka, kad Komisijos sprendime būtų pateikta informacija, leidžianti jo adresatui, nepatiriant pernelyg didelių sunkumų, pačiam nustatyti šią sumą. Todėl Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad Komisija teisėtai galėjo apsiriboti pareigos grąžinti nagrinėjamą pagalbą nustatymu ir palikti nacionalinėms valdžios institucijoms pačioms apskaičiuoti konkretų grąžintinų sumų dydį, kuri gali būti nustatytas pagal kartu skaitomus ginčijamo sprendimo 2 straipsnį ir jo 206–208 konstatuojamąsias dalis.

292 Šiuo atveju aiškiai matyti, kad, priešingai nei teigia ieškovė, Komisija neprivalėjo kiekvienai naujos pagalbos daliai nustatyti momento, nuo kurio, Komisijos nuomone,

privatus kreditorius nebebūtų toleravęs vėlavimo mokėti, konkrečių priemonių, kurių jis būtų ėmęsis, bei pasekmių, kad atitinkama valstybė narė galėtų kiekvienu atveju apskaičiuoti OA gautą naudą.

293 Šiuo klausimu pažymėtina, kad debitoriui suteiktą naudą, toleruojant jo skolos nemokėjimą ar vėlavimą mokėti, sudaro atleidimas nuo šios skolos mokėjimo ar vėlavimas ją mokėti nuo tada, kai skola tampa mokėtina. Ši nauda nebūtinai sutampa su suma, kurią privatus kreditorius būtų galėjęs susigrąžinti, jei būtų nebetoleravęs nemokėjimo ar vėlavimo mokėti.

294 Visų pirma tam, kad šioje byloje nustatytų, ar OA buvo suteikta nauda, tik Komisija ne vėliau kaip priimdama ginčijamą sprendimą turėjo patikrinti, ar akivaizdu, kad privatus kreditorius, kurio padėtis yra panaši, nebūtų toliau akivaizdžiai toleravęs nemokėjimo ar vėlavimo mokėti pagal primintus Bendrijos teismų praktikoje nustatytus kriterijus (žr. šio sprendimo 283 punktą). Šiuo atveju atliekant tokį tyrimą nereikėjo nustatyti konkretaus momento, nuo kurio privatus kreditorius būtų nustojęs toleruoti nemokėjimą ar vėlavimą mokėti ir būtų ėmęsis priemonių skolai susigrąžinti.

295 Iš to darytina išvada, kad pagrindai, susiję su motyvavimo stoka ir teisinio saugumo principo pažeidimu, siejami su suteiktos naujos grąžintinos pagalbos nenurodymu, atmestini kaip nepagrįsti.

296 Be to, ieškovė teigia, jog iš ginčijamo sprendimo (229 konstatuojamoji dalis) matyti, kad iki 1998 m. sprendimo priėmimo dienos jokia nauja pagalba nebuvo suteikta.

297 Toks ginčijamo sprendimo aiškinimas yra klaidingas. Iš tikrųjų iš minėto sprendimo (230 konstatuojamoji dalis) aiškiai matyti, kad Komisija įpareigojo susigrąžinti visą naują neteisėtą pagalbą, nes, priešingai nei 1998 m. sprendime jau išnagrinėtos restruktūrizavimo pagalbos atveju, dėl naujos pagalbos dar nebuvo priimtas sprendimas, kuris leistų tikėtis, kad nebus reikalaujama grąžinti pagalbos. Todėl tik iki 1998 m. rugpjūčio 14 d. suteiktai pirmajai restruktūrizavimo pagalbos daliai nebuvo nustatyta pareiga grąžinti.

C — *Dėl nurodyto AIA mokėtinų oro uosto mokesčių nuolatinio nemokėjimo toleravimo*

298 Ieškovės nuomone, ginčijami veiksmai nepriskirtini Graikijos valstybei ir nereiškia valstybės išteklių perdavimo. Be to, Komisija perkėlė įrodinėjimo pareigą ir pažeidė ieškovės ir Graikijos Respublikos teisę būti išklausytoms. Galiausiai ginčijamas sprendimas nemotyvuotas ir jame padaryta akivaizdi vertinimo klaida, kiek tai susiję su privataus kreditoriaus kriterijaus taikymu.

1. Šalių argumentai dėl nurodyto ginčijamų veiksmų priskirtinumo Graikijos valstybei

299 Ieškovė teigia, kad tariamas AIA mokėtinų oro uosto mokesčių nemokėjimo toleravimas nepriskirtinas valstybės veiksmams. Pirmiausia ieškovė pažymi, kad Komisija ginčijamame sprendime neatribojo Spatoje esančio AIA įsteigto fizinio subjekto nuo juridinio subjekto, t. y. Atėnų tarptautinio oro uosto (toliau – AIA SA), atsakingo už minėto oro uosto eksploatavimą, t. y. privačios bendrovės, kurios 55 % kapitalo valdo valstybė, o 45 % – privačios įmonės. AIA SA veiklą reglamentuoja įstatai bei

Graikijos valstybės ir trijų 45 % kapitalo valdančių įmonių sudaryta sutartis dėl oro uosto plėtros. Minėti du tekstai ratifikuoti Įstatymu Nr. 2338/1995.

300 Šiomis aplinkybėmis Komisija ginčijamame sprendime padarė fakto klaidą (210 konstatuojamoji dalis), nes nurodytą toleravimą priskirdama valstybės veiksmams aiškiai rėmėsi aplinkybe, kad Graikijos civilinės aviacijos įstaiga (toliau – HACA) valdo AIA. Iš tikrųjų HACA yra Transporto ministerijos viešoji įstaiga, kuriai pavesta plėtoti ir prižiūrėti Graikijos oro transportą.

301 Bet kuriuo atveju, netgi jei ginčijamas sprendimas negrindžiamas tuo, kad HACA valdo AIA, o ieškovė tai ginčija, minėtas sprendimas nemotyvuotas ir jame yra akivaizdi vertinimo klaida, kiek tai susiję su nurodyto toleravimo priskyrimu valstybės veiksmams.

302 Ieškovė neneigia, kad AIA SA priklauso „viešajam sektoriui“ visų pirma pagal 1980 m. birželio 20 d. Komisijos direktyvą 80/723/EEB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybės įmonių skaidrumo (OL L 195, p. 35). Tačiau ši aplinkybė neleidžia daryti prielaidos, kad nagrinėjamos priemonės priskirtinos valstybės veiksmams. Iš tikrųjų pagal 2002 m. gegužės 16 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Prancūzija prieš Komisiją*, vadinamąjį *Stardust Marine* (C-482/99, Rink. p. I-4397, 52 ir 55 punktai), būtina išsiaiškinti, ar laikytina, kad valstybės valdžios institucijos vienu ar kitu būdu dalyvavo priimant nagrinėjamas priemones.

303 Šiuo klausimu, ieškovės nuomone, Komisijos nurodyti įrodymai turi būti atmesti. Pirma, vien tik aplinkybė, kad Graikijos valstybė valdo 55 % AIA SA kapitalo, skiria keturis iš devynių valdybos narių ir jos pirmininką, niekaip nesusijusi su tuo, kaip

minėta bendrovė nusprendė imtis nagrinėjamų priemonių. Remiantis minėta sutartimi dėl oro uosto plėtros už AIA SA veiklos valdymą atsakinga valdyba ir kiekvienas valdybos narys turi būti nepriklausomas nuo akcininkų. Pirmininko funkcijos galėtų būti laikomos daugiausia simbolinėmis. Šiomis sąlygomis, priešingai nei teigia Komisija, nagrinėjamos bylos aplinkybės ir tos, kurios aptariamos 1985 m. gegužės 3 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartyje *Van der Kooy prieš Komisiją* (67/85 R, 68/85 R ir 70/85 R, Rink. p. 1315), labai skiriasi. Byloje, kurioje priimta minėta nutartis, nagrinėjamą valstybės pagalbą suteikusi Nyderlandų valstybė valdė 50 % akcijų ir skyrė pusę įmonės (*Gasunie*) valdybos narių. Tačiau Nyderlandų ekonomikos reikalų ministras turėjo įgaliojimus tvirtinti tarifus ir šiais įgaliojimais pasinaudojo. Teisingumo Teismas nusprendė, kad šios „kaip visos vertinamos“ aplinkybės įrodo, kad *Gasunie* veiksmus buvo galima priskirti Nyderlandų valstybei. Šioje byloje, atvirkščiai, Graikijos valstybė tiesiogiai nekontroliavo AIA SA mokesčių nustatymo. Galiausiai už susitarimą, kad būtų sureguliuotos skolos, realiai atsakė AIA SA generalinis direktorius.

304 Antra, Komisija nepaaiškino, kodėl ta aplinkybė, kad pagal sutartį dėl oro uosto plėtros niekas, išskyrus Graikijos valstybę, neturi teisės valdyti 50 % ar daugiau AIA SA akcijų (2.8.1 straipsnis) arba kad pastaroji negali turėti akcijų kitoje įmonėje, kuri verčiasi kita veikla nei ta, kuriai AIA SA buvo įsteigta (3.1.3 straipsnis), leidžia daryti išvadą, kad Graikijos valstybei priskirtinas OA vėlavimo mokėti mokesčius bendrovei AIA SA toleravimas. Tai taikoma ir aplinkybei, kad Graikijos valstybė tam tikromis sąlygomis turi teisę nutraukti oro uosto veiklą (minėto susitarimo 11.1 straipsnis), ypač „krašto apsaugos sumetimais“. Tokios teisės, kuriomis siekiama apsaugoti išskirtinį investuotoją, šiuo atveju yra nesvarbios.

305 Trečia, pagal sutarties dėl oro uosto plėtros 13.4.2 straipsnį OA suteiktos teisės ar privilegijos visai nesusijusios su šioje byloje nagrinėjamais aspektais. Iš esmės šios nuostatos susijusios su OA teise naudotis oro uostu. Kalbant apie OA skolą, AIA SA

su šia bendrove turi elgtis kaip su trečiąja šalimi ir neteikti jokių privilegijų. Šio principo pavyzdys yra 13.4.2 straipsnio c punktas, pagal kurį reikalaujama, kad AIA SA suteiktų OA tam tikras teises oro uoste, bet konkrečiai nustatoma, kad atitinkama nuoma ir mokesčiai bus apskaičiuojami „taikant tokį patį skaičiavimo pagrindą <…> kaip ir visiems kitiems oro transporto subjektams“. Taip pat 13.4.2 straipsnio e punkte nustatyta, kad vykdant veiklą ir teikiant paslaugas, kurios nurodytos 13.4.2 straipsnio c punkte, OA taikomos „bendros galiojančios taisyklės“.

306 Ketvirta, tai, kad Graikijos valstybė tam tikromis sąlygomis turi teisę AIA SA skirti papildomą paskolą be garantijos tuo atveju, jei OA negalėtų sumokėti AIA SA mokėtinų mokesčių (sutarties dėl oro uosto plėtros 13.4.3 straipsnis), taip pat neleidžia daryti išvados, kad Graikijos valstybei priskirtina kuri nors iš dviejų nagrinėjamų priemonių. Komisija ilgai nagrinėjo minėtą 13.4.3 straipsnį, analizuodama galimybę tokios paskolos skyrimo tvarką priskirti valstybės pagalbai, patvirtintai 1996 m. birželio 12 d. (byla NN 27/96). Ji nusprendė, kad toks mechanizmas nereiškia valstybės pagalbos OA. Šiuo atveju minėta nuostata nėra svarbi ir dėl to, kad niekada nebuvo teigiama, jog AIA SA ja pasinaudojo.

307 Penkta, sutarties dėl oro uosto plėtros 25 straipsnyje nustatytas AIA SA atleidimas nuo mokesčių galioja neatsižvelgiant į susitarimo dėl skolų sureguliavimo su OA sudarymą ar įgyvendinimą ir yra patvirtintas Komisijos 1996 metais.

308 Šiomis sąlygomis ieškovė primena, kad šio sprendimo 302 punkte minėtame sprendime *Stardust Marine* Teisingumo Teismas nenustatė jokių valstybės veiksmams priskirtinų faktų, nors Prancūzijos valstybės ir *Altus/STB* santykiai (būtent – 100 %

Altus valdyboje atstovaujama akcininkė) buvo mažų mažiausiai tiek pat glaudūs, jei ne glaudesni nei Graikijos valstybės ir AIA SA (55 % valdyboje atstovaujama akcininkė, o kitos akcininkės – galingos privačios įmonės).

309 Komisija nesutinka, kad savo teiginius grindė tuo, jog už AIA veiklą atsakinga HACA.

310 Siekdama įrodyti, jog nagrinėjamos priemonės priskirtinos valstybei, Komisija tvirtina, kad pakanka įrodyti, jog atitinkama įmonė negalėjo priimti nagrinėjamo sprendimo „neatsižvelgusi į valdžios institucijų reikalavimus“ (generalinio advokato Jacobs išvados, pateiktos šio sprendimo 302 punkte minėtoje byloje *Stardust Marine,* Rink. p. I-4400, 51–78 punktai).

311 Šiuo atveju nagrinėjamų AIA suteiktų pagalbos priemonių priskirtinumą patvirtina daug įrodymų, patvirtinančių, kad Graikijos valstybė turi teisę daryti poveikį priimant tam tikrus su ypatingais interesais susijusius sprendimus, pavyzdžiui, AIA mokėtinos susikaupusios OA skolos.

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas

312 Reikia nuosekliai išnagrinėti pagrindus, susijusius su fakto klaida, motyvavimo stoka ir akivaizdžia vertinimo klaida, kiek tai susiję su nurodytu AIA mokėtinų oro uosto mokesčių nemokėjimo toleravimu, priskirtinu Graikijos valstybei.

313 Ginčijamo sprendimo 210 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad nurodytos penkios valstybės pagalbos dalys priskirtinos Graikijos valstybei remiantis šio sprendimo 302 punkte minėtame sprendime *Stardust Marine* suformuluotais kriterijais. Šiuo klausimu ji nurodė tris motyvus. Visų pirma, Komisija pažymėjo, jog „nėra jokios abejonės, kad pati valstybė (toleravo) nuolatinį mokėjimo terminų atidėjimą, tam tikrų rinkliavų, mokesčių, kuriuos turėjo mokėti OA, nemokėjimą bei atitinkamų Bendrijos ir Graikijos teisės aktų pažeidimą“. Antra, Komisija pažymėjo, jog „kalbant apie oro uostus, Graikijos valdžios institucijos nurodė, kad visi oro uostai, už kurių veiklą yra atsakinga (HACA), (buvo) finansuojami iš valstybės biudžeto ir kad iš jų veiklos gaunamos pajamos (plaukia) į valstybės biudžetą“ bei kad „nei Graikijos oro uostai, nei (HACA) (nėra) savarankiški finansiniu požiūriu“. Trečia, Komisija atskirai išnagrinėjo įmokų IKA nemokėjimo toleravimo priskirtinumą.

314 Šiuo atveju ieškovė remiasi minėtu antruoju motyvu ir teigia, kad Komisija AIA mokėtinų įmokų nemokėjimo toleravimą, priskirtiną Graikijos valstybei, grindė klaidinga prielaida, kad AIA valdė HACA, t. y. valstybės instituciją.

315 Minėtas pagrindas, susijęs su fakto klaida, turi būti atmestas, nes nurodytas antras motyvas visiškai nesusijęs su AIA. Iš tikrųjų, priešingai nei teigia ieškovė, tai, kad Spatos AIA eksploatuojanti AIA SA konkrečiai nenurodyta ginčijamame sprendime, niekaip nepatvirtina to, kad Komisija nusprendė, jog šį oro uostą valdė HACA. Sprendime (92, 156, 207 konstatuojamosios dalys ir rezoliucinės dalies 2 straipsnis) Komisija AIA sistemingai vadina „Spatos oro uostu“, taigi turi omenyje minėtos bendrovės įsteigtą juridinį asmenį, o ne vien Spatos oro uosto infrastruktūrą.

316 Be to, kalbėdama apie kitus oro uostus, išskyrus AIA, Komisija vartoja žodį „oro uostai“ (92, 151, 152, 209 konstatuojamosios dalys ir rezoliucinės dalies 2 straipsnis).

Taip pat šia prasme minėtas žodis vartojamas 210 konstatuojamojoje dalyje nurodytame antrajame motyve (žr. šio sprendimo 313 punktą). Tai vienintelis galimas aiškinimas tiek atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo sistemą, tiek remiantis minėtu antruoju motyvu, kuris pagal turinį konkrečiai susijęs su kitų oro uostų, išskyrus AIA, už kurių veiklą atsako HACA, biudžeto savarankiškumo nebuvimu.

317 Kalbant apie ginčijamo sprendimo motyvavimą pažymėtina, kad netgi ir atsižvelgiant į nagrinėjamo ginčo aplinkybes ir visų pirma į tai, kad Graikijos valstybė tiesiogiai dalyvavo valdydama ieškovę, pirmajame minėto sprendimo motyve, pagal kurį „nėra jokios abejonės, kad pati valstybė toleruoja nuolatinį mokėjimo terminų atidėjimą“, tik nurodyta Komisijos išvada ir ji nepagrįsta jokiais argumentais. Taigi tik minėtos išvados formuluotė neleidžia ieškovei veiksmingai išreikšti savo nuomonės dėl Komisijos teiginio, kad valstybė toleravo AIA mokėtinų mokesčių nemokėjimą, tikrumo ir tinkamumo, o Pirmosios instancijos teismui – vykdyti priežiūros remiantis nusistovėjusia Bendrijos teismų praktika (žr. šio sprendimo 286 ir 287 punktus).

318 Iš to darytina išvada, kad ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas dėl motyvavimo stokos, kiek jis susijęs su nurodytu AIA mokėtinų oro uosto mokesčių nuolatinio nemokėjimo toleravimu.

319 Šiomis aplinkybėmis nėra reikalo tikrinti, ar Komisijos vertinime, susijusiame su nagrinėjamų veiksmų priskirtinumu Graikijos valstybei, padaryta akivaizdi vertinimo klaida, ir nagrinėti kitų šiuo požiūriu iškeltų klausimų, susijusių su nurodytu valstybės išteklių perdavimu, įrodinėjimo pareiga ir teise būti išklausytam bei privataus kreditoriaus kriterijaus taikymu.

D — *Dėl nurodyto PVM už degalus ir atsargines dalis nuolatinio nemokėjimo toleravimo*

1. Dėl nurodytos naujos pagalbos, susijusios su PVM už degalus

a) Šalių argumentai

320 Visų pirma ieškovė ginčija teiginį, kad *Olympic Aviation* nemokėjo PVM už degalus nuo 2001 m. sausio mėnesio iki gegužės mėnesio ir 2001 m. lapkričio ir gruodžio mėnesiais.

321 Šiuos mokėjimus bent jau 2001 m. kovo ir balandžio mėnesiais patvirtina debeto avizos (įskaitant PVM), OA atsiųstos *Olympic Aviation* už degalų tiekimą per minėtus du mėnesius, kurios buvo 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos pateiktose pastabose.

322 Šiuo klausimu Komisija neatsižvelgė į 2001 m. spalio 25 d. ir 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos pastabose pateiktą bendrąjį paaiškinimą apie *Olympic Aviation* mokėjimo sistemą už degalų pirkimą.

323 Iš tikrųjų Komisija rėmėsi ieškovės ir *Olympic Aviation* mėnesinėmis PVM deklaracijomis. Visų pirma iš 2002 m. balandžio 11 d. atsakymų į pirmąjį reikalavimą pateikti informaciją 29 priedo lentelės matyti, kad OA valstybei nemokėjo PVM per ginčijamą septynių mėnesių laikotarpį.

324 Taigi PVM valstybei buvo mokėtas tik už tuos mėnesius, kai gautas pardavimų PVM buvo didesnis už sumokėtą pirkimų PVM. Be to, Komisijai pateiktos *Olympic Aviation* mėnesinės PVM deklaracijos apėmė visas pirkimų ir pardavimų rūšis, o ne tik degalų pirkimą.

325 Šiuo atveju iš 2001 m. spalio 25 d. Graikijos Respublikos pastabų 9 priede, vėliau 2002 m. balandžio 11 d. atsakymų 53 priede Komisijai pateiktų mėnesinių PVM deklaracijų matyti tik tai, kad *Olympic Aviation* sumokėtas PVM už pirkimus nuo 2001 m. sausio mėnesio iki gegužės mėnesio buvo didesnis už PVM pajamas, gautas iš PVM apmokestinamų pardavimų. Tai taikytina ir 2001 m. lapkričio ir gruodžio mėnesių PVM deklaracijoms.

326 Šiomis aplinkybėmis Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą nuspręsdama, kad PVM mokėjimo už nagrinėjamus septynis mėnesius įrodymų nebuvimas leidžia daryti išvadą, kad per šį laikotarpį *Olympic Aviation* nemokėjo PVM už degalus.

327 Antra, ieškovė teigia, kad Komisija neįvykdė jai nustatytos įrodinėjimo pareigos ir pažeidė ieškovės ir Graikijos Respublikos teisę būti išklausytoms, kiek tai susiję su PVM už degalus.

328 Šiuo atveju Graikijos Respublika tinkamai ir sąžiningai atsakė į visus Komisijos prašymus pateikti informaciją, visų pirma į du reikalavimus. Taigi Komisija, nepaisydama jai atsiųstų minėtų debeto avizų, Graikijos Respublikai nepranešė, kad šiuos įrodymus laikė nepakankamais ir kad manė, jog nepakanka įrodymų, susijusių su *Olympic Aviation* PVM už degalus mokėjimu per nagrinėjamą septynių mėnesių laikotarpį.

329 Pirmiausia Komisija nesutinka, kad ginčijamame sprendime yra akivaizdi vertinimo klaida, susijusi su *Olympic Aviation* PVM už degalus mokėjimo įrodymais.

330 Priešingai nei teigia ieškovė, Komisija niekada neleido suprasti, jog buvo įsitikinusi, kad *Olympic Aviation* mokėjo PVM už degalus per kitą nei ginčijamas 2001 m. septynių mėnesių laikotarpis. Ginčijamame sprendime (150 ir 206 konstatuojamosios dalys) Komisija pabrėžė, kad nebuvo pateikta jokių įrodymų apie mokėjimus nuo 2001 m. sausio mėn. iki gegužės mėn. ir nuo 2001 m. lapkričio mėn. iki gruodžio mėnesio.

331 Kalbant apie ieškovės nurodytą bendrą paaiškinimą, susijusį su *Olympic Aviation* PVM mokėjimo sistema už degalų pirkimą, jis netinkamas, nes tai nėra mokėjimo įrodymas.

332 Komisija pabrėžia, kad mėnesinėse PVM deklaracijose nurodytas tik deklaruotas sumokėtas ir gautas PVM. Ieškovė turėjo įrodyti, kad *Olympic Aviation* jai realiai sumokėjo nagrinėjamą PVM už degalų tiekimą per ginčijamą septynių mėnesių laikotarpį pagal atitinkamas debeto avizas. Taigi ieškovė nepateikė jokių mokėjimo įrodymų. Be to, jei per ginčijamus septynis mėnesius *Olympic Aviation* PVM pajamos, gautos iš PVM apmokestinamų pardavimų, buvo didesnės už sumokėtą pirkimų PVM, tai skirtumą *Olympic Aviation* turėjo sumokėti valstybei. Todėl ieškovė konkrečiai turėjo įrodyti, kokias pajamas per kiekvieną iš nagrinėjamų septynių mėnesių ji gavo iš *Olympic Aviation* už pardavimų PVM ir kokios PVM sumos realiai buvo sumokėtos už pirkimus.

333 Be to, kaip tai nurodo pati ieškovė, mėnesinėse PVM deklaracijose nebuvo patikslinta, kad jose atsižvelgta į PVM už degalus per ginčijamus septynis mėnesius.

334 Galiausiai, priešingai nei teigia ieškovė, mokesčių institucijų atlikta OA ir *Olympic Aviation* mėnesinių PVM deklaracijų kryžminė patikra nesuteikia jokių tikslumo garantijų. Iš tikrųjų iš OA mokesčių patarėjo parengtų dokumentų, kurie pateikti 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos pastabų 1 priede, matyti, kad OA buhalterinė apskaita PVM klausimu nebuvo sutvarkyta.

335 Antra, Komisija nepažeidė nei įrodinėjimo pareigos taisyklių, nei ieškovės ir Graikijos Respublikos teisės būti išklausytoms. Dviejais reikalavimais pateikti informaciją Komisija paprašė pateikti visą būtiną informaciją.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

336 Ginčijamame sprendime (150 ir 206 konstatuojamosios dalys) Komisija konstatavo, jog nėra jokių įrodymų, patvirtinančių, kad dukterinė įmonė *Olympic Aviation* sumokėjo PVM už degalus 2001 m. sausio – gegužės mėn. bei 2001 m. lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Komisija tik padarė išvadą, kad „negalima atmesti tikimybės, jog kalbama apie valstybės pagalbą“. Atvirkščiai, kalbant apie kitą laikotarpį nei minėti septyni mėnesiai, Komisija neabejoja dėl PVM už degalus mokėjimo.

337 Darydama išvadą dėl ginčijamo laikotarpio Komisija visų pirma rėmėsi 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos atsakymų 29 priede pateikta lentele „PVM mokėjimai 2001 m.“, kuri nurodyta ginčijamo sprendimo 150 konstatuojamojoje dalyje. Taip pat iš ginčijamo sprendimo (91 konstatuojamoji dalis) Graikijos valdžios institucijų pastabų santraukos darytina išvada, kad patvirtinamieji dokumentai, kuriais galėjo remtis Komisija, buvo minėtų valdžios institucijų pateiktos PVM deklaracijos.

338 Iš minėtos suvestinės lentelės, kurioje nurodyta tik kiekvieną 2001 m. mėnesį *Olympic Aviation* sumokėta PVM suma, o prie ginčijamų septynių mėnesių padėti brūkšneliai, matyti, kad per minėtus mėnesius *Olympic Aviation* PVM nemokėjo.

339 Šiuo klausimu per administracinę procedūrą Komisijai perduotos 2001 m. sausio – rugpjūčio mėn. *Olympic Aviation* mėnesinės PVM deklaracijos paaiškina, kodėl per nurodytus mėnesius *Olympic Aviation* neturėjo PVM įsiskolinimo, kuris išplaukia iš minėtos lentelės. Iš tikrųjų iš deklaracijų matyti, kad minėtos bendrovės už pirkimus sumokėtas PVM per 2001 m. sausio – gegužės mėn. buvo didesnis už PVM įplaukas iš esmės gautas už bilietų pardavimą, todėl šiuo požiūriu *Olympic Aviation* turėjo kredito likutį (teigiamą balansą).

340 Be to, per administracinę procedūrą Komisija taip pat turėjo ir PVM apimančias debeto avizas, kurias *Olympic Aviation* siuntė OA už degalų tiekimą 2001 m. kovo ir balandžio mėnesiais. Šiose dviejose debeto avizose tik buvo nurodyta, kad OA tikrai sumokėjo PVM už degalus.

341 Dėl 2001 m. sausio, vasario, gegužės, lapkričio ir gruodžio mėn. debeto avizų bei 2001 m. lapkričio ir gruodžio mėn. *Olympic Aviation* PVM deklaracijų nustatyta, kad per administracinę procedūrą jos Komisijai nebuvo pateiktos. Todėl į jas neturi būti atsižvelgta remiantis nurodyta Bendrijos teismų praktika (žr. šio sprendimo 72 ir 73 punktus).

342 Visų pirma šiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti, ar atsižvelgdama į minėtus dokumentus, visų pirma į 2002 m. balandžio 11 d. atsakymų 29 priedo lentelę ir 2001 m. sausio – gegužės mėn. deklaracijas, kuriomis Komisija rėmėsi ginčijamame

sprendime, minėta institucija galėjo teisėtai konstatuoti naujos pagalbos, suteiktos toleruojant nuolatinį *Olympic Aviation* mokėtino PVM už degalus nemokėjimą, buvimą.

343 Šiuo klausimu ieškovė teisingai pažymi, kad *Olympic Aviation* mėnesinėse PVM deklaracijose nėra jokios informacijos apie už degalus sumokėtą PVM sumą. Iš tikrųjų iš šių deklaracijų negalima nustatyti deklaruotos PVM už degalus sumos. Jose tik grupuojant pagal nustatytą mokesčio tarifą nurodytos, viena vertus, bendros deklaruotos pardavimų, už kuriuos įmonė moka PVM, sumos bei atitinkamos PVM sumos ir, kita vertus, bendros deklaruotos įmonės pirkimų, kurie apmokestinami PVM, sumos bei atitinkamos PVM sumos.

344 Be to, remiantis ieškovės paaiškinimais, kurių Komisija nepaneigė, aplinkybę, kad per ginčijamą laikotarpį *Olympic Aviation* nemokėjo PVM, kaip tai matyti iš minėtos lentelės, paaiškina to laikotarpio teigiamas arba nulinis balansas, o tai buvo galima patikrinti remiantis turėtomis mėnesinėmis deklaracijomis, bent jau už 2001 m. sausio – gegužės mėnesius (žr. šio sprendimo 325 punktą).

345 Iš to išplaukia, kad minėta lentelė ir penkių iš septynių ginčijamų mėnesių deklaracijos, iš kurių matyti, kad balansas buvo teigiamas, neįtikina nei daugiau, nei mažiau nei su ginčijamu laikotarpiu nesusijusios PVM deklaracijos, iš kurių matyti debetinis PVM balansas.

346 Beje, pažymėtina, kad, priešingai nei teigė ieškovė, Komisija ginčijamame sprendime (91 konstatuojamoji dalis) atsižvelgė į *Olympic Aviation* mokėjimo už degalų pirkimą sistemą, kuri nurodyta 2001 m. spalio 25 d. Graikijos Respublikos pastabose

ir 2002 m. balandžio 11 d. atsakymuose. Pagal šią sistemą OA pirko degalus *Olympic Aviation* sąskaita, o po to pastarajai sumokėdavo visą degalų kainą, įskaitant pirkimo PVM.

347 Pagal PVM mokėjimo taisykles *Olympic Aviation* mokėtino PVM už degalų pirkimą jokiu būdu neturėjo tiesiogiai mokėti valstybei, minėta bendrovė jį turėjo mokėti tiekėjui, t. y. šiuo atveju – OA, kuri taip surinktą PVM turėjo sumokėti valstybei ir deklaruoti savo PVM įplaukose (po to mokami mokesčiai).

348 Šiomis aplinkybėmis ginčijamame sprendime nėra jokių motyvų, leidžiančių suprasti Komisijos samprotavimus. Visų pirma ginčijamo sprendimo 150 konstatuojamoji dalis, kurioje nurodyta, kad nėra „jokių įrodymų, patvirtinančių, kad *Olympic Aviation* mokesčių institucijoms sumokėjo PVM“ per ginčijamą laikotarpį, nelaikytina suprantamu motyvu, nes ji prieštarauja ginčijamo sprendimo 91 konstatuojamojoje dalyje Komisijos nurodytai aplinkybei, kad OA mokėjo *Olympic Aviation* už degalus, įskaitant PVM.

349 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, ir į tai, kad pareiga motyvuoti yra esminis procedūros reikalavimas, kurio nesilaikymą Bendrijos teismas gali nustatyti savo iniciatyva, pakanka tik konstatuoti, jog ginčijamame sprendime nesilaikyta pareigos motyvuoti darant išvadą, kad buvo toleruojamas *Olympic Aviation* mokėtino PVM už degalus nemokėjimas 2001 m. sausio – gegužės mėn. ir 2001 m. lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Todėl nėra reikalo nagrinėti kitų šiuo klausimu ieškovės nurodytų pagrindų.

2. Dėl nurodytos naujos pagalbos, susijusios su PVM už atsargines dalis

a) Šalių argumentai

350 Ieškovė primena, kad *Olympic Aviation* atsargines dalis perka OA pagal centralizuotą procedūrą. Kadangi OA yra tarptautinė oro vežėja, ji atleista nuo PVM. Tačiau *Olympic Aviation* – neatleista, nes ji dirba tik šalies viduje. Ieškovė sutinka, kad per klaidą *Olympic Aviation* formaliai pažeidė PVM mokėjimą reglamentuojančius Graikijos teisės aktus, nes Graikijos valstybei nesumokėjo PVM už atsargines dalis.

351 Vis dėlto ši aplinkybė nėra pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme, nes *Olympic Aviation* dėl PVM už atsargines dalis nemokėjimo neturėjo jokios naudos. Iš tikrųjų, jei *Olympic Aviation* būtų sumokėjusi minėtą PVM, ji paprasčiausiai ta suma būtų sumažinusi mėnesinę PVM sąskaitą Graikijos valstybei.

352 Komisijos nuomone, ieškovės argumentas dėl naudos nebuvimo nebuvo nurodytas per administracinę procedūrą ir todėl nepriimtinas.

353 Be to, šiuo atveju ieškovė nepateikė jokių įrodymų, kurie pagrindžia pateiktus apytikslius skaičiavimus. Iš tikrųjų ieškovė nenurodė nei tikslios nagrinėjamo PVM sumos, nei kokios atsarginės dalys buvo pirktos ir per kokius laikotarpius.

354 Iš 2003 m. birželio 26 d. laiško, kurį Komisijai atsiuntė Graikijos Respublika, matyti, kad pastaroji aiškiai pripažįsta, jog 1998 m. OA iš *Olympic Aviation* negavo konkrečios (202 694,53 EUR) PVM sumos už atsarginių dalių pardavimą ir kad ji minėtos sumos neįtraukė į atitinkamą PVM deklaraciją. Graikijos Respublika Komisijai patvirtino, kad ieškovė dėl šios priežasties 2003 m. pateikė 1998 finansinių metų papildomą PVM deklaraciją. Remiantis prie 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos atsakymo į pirmąjį reikalavimą pridėta OA mokesčių patarėjo ekspertize, OA PVM apskaitos žurnalai nebuvo užpildyti. Todėl tikrindamos mėnesines PVM deklaracijas mokesčių institucijos negalėjo atlikti ieškovės ir *Olympic Aviation* PVM duomenų kryžminės patikros.

355 *Olympic Aviation* ataskaitų padėtis nebuvo geresnė. 1998, 1999, 2000 ir 2001 finansinių metų ataskaitos buvo paskelbtos pavėluotai. Be to, prie 2001 m. ataskaitų pridėtoje patikrinimo pažymoje auditoriai nurodė, kad *Olympic Aviation* ir jos pagrindinės bendrovės sandorių ataskaitose yra neatitikimų, susijusių su minėtais sandoriais, bei, kad mokesčių teisės aktuose nėra numatytų patvirtinamųjų dokumentų.

356 Atsižvelgdama į šias aplinkybes Komisija mano, kad nemokėdama PVM, kurį privalėjo mokėti, *Olympic Aviation* turėjo realų finansinį pranašumą, palyginti su jos konkurentais, neatsižvelgiant į tai, ar iš tikrųjų nesumokėta suma buvo įtraukta į atitinkamas PVM deklaracijas, ar ne.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

357 Visų pirma turi būti atmestas Komisijos nurodytas pagrindas dėl ieškovės argumento, susijusio su pranašumo nebuvimu, nepriimtinumo. Iš tikrųjų Bendrijos teismų

praktikoje nustatyta (žr. šio sprendimo 72 ir 73 punktus), kad teisinis argumentas nelaikytinas pavėluotu, neatsižvelgiant į tai, ar juo buvo remtasi per administracinę procedūrą.

358 Be to, pagal Bendrijos teismų praktiką (žr. šio sprendimo 254 punktą) nereikia atsižvelgti į ieškovės pateiktą ir Komisijos nurodytą 2003 m. birželio 26 d. Graikijos Respublikos laišką, nes jis pateiktas vėliau nei buvo priimtas ginčijamas sprendimas.

359 Šiuo atveju ginčijamame sprendime (150 ir 206 konstatuojamosios dalys) nurodyta, kad *Olympic Aviation* nemokėjo PVM už atsarginių dalių pirkimą 2001 m. sausio–gegužės mėn. bei 2001 m. lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Ieškovė pripažįsta, kad *Olympic Aviation* minėto mokesčio nemokėjo.

360 Todėl reikia išnagrinėti ieškovės argumentą, kad minėtas PVM už atsargines dalis nemokėjimas nesuteikė Olympic Aviation jokio pranašumo.

361 Iš esmės primintina, kad konkurencijos požiūriu PVM yra neutralus. Iš tikrųjų apmokestinamojo asmens sumokėtas PVM gali būti arba iš karto atskaitytas kaip pirkimo pridėtinės vertės mokestis, arba susigrąžinamas per trumpą laiką. Vienintelis galimas pranašumas, kurį galėjo įgyti *Olympic Aviation* nemokėdama PVM už atsargines dalis, galėjo būti nebent apyvartinių lėšų nesumažėjimas dėl laikino atskaitytino mokesčio finansavimo (šiuo klausimu žr. generalinės advokatės Kokott išvados, pateiktos byloje, kurioje priimtas sprendimas *Hutchison 3 G UK ir kt.*, C-369/04, Rink. p. I-5247, 137 ir 138 punktus).

362 Šiuo klausimu pažymėtina, kad iš dalies pakeistos 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1) 10 straipsnyje numatoma, kad mokestis tampa apskaičiuotinas, kai prekės pristatomos ar paslaugos suteikiamos. Nukrypdamos nuo nurodytų nuostatų valstybės narės gali numatyti, kad tam tikrų sandorių ar tam tikrų apmokestinamųjų asmenų kategorijų atveju mokestis tampa apskaičiuotinas ne vėliau kaip išrašant sąskaitą faktūrą ar gaunant kainą. Dėl teisės į atskaitą atsiradimo pagal minėtos direktyvos 17 straipsnio 1 dalį teisė atskaityti mokestį atsiranda tuomet, kai atskaitytinas mokestis tampa apskaičiuotinas.

363 Šiame kontekste to, kad *Olympic Aviation* nemokėjo PVM už atsargines dalis iš principo nepakanka, kad būtų daroma prielaida, jog minėta įmonė turėjo naudos EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Komisija turėjo patikrinti, ar šiuo atveju minėtas šis nemokėjimas iš tikrųjų suinteresuotajam asmeniui suteikė naudos apyvartinių lėšų požiūriu.

364 Taigi ginčijamame sprendime (206 konstatuojamoji dalis) savo išvadą dėl valstybės pagalbos buvimo Komisija pagrindė vien minėto PVM nemokėjimu. Ji neišnagrinėjo, ar iš tikrųjų nemokėjimas suteikė realią ekonominę naudą ir taip pateko į EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

365 Iš to darytina išvada, kad ginčijamas sprendimas pažeidžia EB 87 straipsnio 1 dalį, nes minėtame sprendime nustatyta, kad PVM už atsargines dalis nemokėjimo toleravimas yra valstybės pagalba.

E — *Dėl nurodyto nuomos mokesčių ir oro uosto mokesčių, mokėtinų kitiems oro uostams, išskyrusi AIA, nuolatinio nemokėjimo toleravimo*

366 Ieškovės nuomone, Komisija perkėlė įrodinėjimo pareigą ir pažeidė ieškovės ir Graikijos Respublikos teisę būti išklausytoms. Be to, ginčijamame sprendime yra akivaizdi vertinimo klaida, susijusi su 1999 m. birželio 24 d. Graikijos valstybės ir OA sudaryto susitarimo dėl įskaitymo, kuris ratifikuotas įstatymu Nr. 2733/99 (FEK A' 155/30.7.1999, toliau – 1999 m. birželio 24 d. Susitarimas dėl įskaitymo arba susitarimas dėl įskaitymo), analize. Galiausiai minėtame sprendime padaryta akivaizdi vertinimo klaida ir jis nepakankamai motyvuotas, kiek tai susiję su privataus kreditoriaus kriterijaus taikymu.

367 Visų pirma prieš pradedant nuosekliai nagrinėti minėtus tris kaltinimus pažymėtina, kad ginčijamame sprendime Komisija nagrinėja, viena vertus, oro uostų mokesčių ir oro uostų nuomos mokesčių, mokėtinų kitiems Graikijos oro uostams, išskyrus AIA, už atskirus laikotarpius nuo 1994 m. iki 1998 m. (ginčijamo sprendimo 151–153 ir 209 konstatuojamosios dalys) įskaitymą ir, kita vertus, 2,46 mln. EUR sumą sudarančius nuomos mokesčius, mokėtinus kitiems oro uostams, išskyrus AIA, už atskirus laikotarpius, kurie, remiantis minėtu sprendimu, mokėtini už laikotarpį nuo 1998 m. iki 2001 m. (154 ir 206 konstatuojamosios dalys).

368 Iš tikrųjų minėtas susitarimas numatė OA skolų valstybei, kurias sudarė nuomos ir oro uostų mokesčiai ir kurių mokėjimo terminas baigėsi 1998 m. gruodžio 31 d., padengimą valstybės skolomis OA už tą patį laikotarpį. Iš minėto susitarimo aišku, kad padengtos abipusės skolos siekė 28,9 mln. EUR. OA skolas HACA sudarė mokesčiai, mokėtini už laikotarpį nuo 1994 m. lapkričio mėn. iki 1998 m. gruodžio 31 d., bei nuomos mokesčiai, mokėtini už 1996–1998 metus.

369 Iš esmės ginčijamame sprendime (152 ir 209 konstatuojamosios dalys) Komisija nusprendė, kad Įstatymas Nr. 2733/1999 ir susitarimas dėl įskaitymo buvo

nepakankamai tikslūs, nes visų pirma juose nebuvo nurodyta, kokį laikotarpį apima valstybės skolos ir nebuvo pridėta tinkamų ir pakankamų įrodymų, susijusių su abipusių skolų apskaičiavimu. Komisijos nuomone, kadangi nėra įrodymų, susijusių su įskaitytomis skolomis, tai įskaitymas neįrodo valstybės pagalbos nebuvimo.

370 Be to, kalbant apie minėtus maždaug 2,46 mln. EUR siekiančius nuomos mokesčius (1,6 mln. EUR – OA bendrovei ir 860 000 EUR – *Olympic Aviation* bendrovei), kurie, remiantis ginčijamu sprendimu, mokėtini už 1998–2001 m. atitinkamus laikotarpius, Komisijos nuomone, nebuvo pateikta jokių mokėjimo įrodymų. Priešingai nei teigia ieškovė, iš minėtų ginčijamo sprendimo motyvų, skaitomų kartu su rezoliucinės dalies 2 straipsniu, aiškiai matyti, kad Komisija nusprendė, jog minėtų nuomos mokesčių nemokėjimo toleravimas yra nesuderinama valstybės pagalba.

1. Dėl įrodinėjimo pareigos ir teisės būti išklausytam

a) Šalių argumentai

371 Ieškovė teigia, kad Komisija ginčijamą sprendimą priėmė neturėdama būtinų įrodymų, pirma, susijusių su susitarime dėl įskaitymo numatytomis sumomis, ir, antra, – su 2,6 mln. EUR nuomos mokesčių sumokėjimu už atskirus 1998–2001 m. laikotarpius. Be to, ieškovė ir Graikijos Respublika šiais klausimais negalėjo pareikšti savo nuomonės.

372 Pirma, dėl susitarimo dėl įskaitymo galiojimo ar jo taikymo srities Graikijos Respublika atsakė į HACA skundus. 2001 m. vasario 19 d. pastabose dėl pirmojo skundo

Graikijos Respublika atsiuntė skolų, kurios buvo susitarimo dėl įskaitymo dalykas, analizę. Atsakydama į 2001 m. liepos 5 d. Komisijos laišką, kuriame prašyta „tinkamos informacijos“ ir „patvirtinimo, kad OA sumokėjo oro uosto mokesčius“, 2001 m. spalio 25 d. pastabose dėl antrojo HACA skundo Graikijos Respublika pateikė papildomos informacijos. Komisija daugiau neprašė jokios konkrečios papildomos informacijos.

373 Pirmasis reikalavimas pateikti informaciją buvo susijęs ne su susitarime dėl įskaitymo nurodytais nuomos ir oro uosto mokesčiais, o su šios rūšies skolomis nuo 1998 m. iki 2002 m. kovo 6 dienos. Tačiau 2002 m. balandžio 11 d. atsakymuose Graikijos Respublika pateikė susitarime dėl įskaitymo numatytų skolų analizę. Po šių atsakymų Komisija neuždavė jokių papildomų klausimų dėl minėto susitarimo. Antruoju reikalavimu pateikti informaciją Komisija paprašė „konkrečių ir tikslių duomenų apie *Olympic Airways* nesumokėtas eksploatavimo išlaidas 2001 m. (nurodant 2001 finansinių metų mokesčius ir ankstesnių finansinių metų mokesčius)“. Šis prašymas buvo nesusijęs su nuomos ir oro uosto mokesčiais iki 1998 m. pabaigos.

374 Antra, dėl 2,46 mln. EUR oro uosto nuomos mokesčių, kurie, remiantis ginčijamu sprendimu, mokėtini už atskirus laikotarpius nuo 1998 m. iki 2001 m., ieškovė triplike pažymėjo, kad iš 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos pastabų 18 priedo matyti, jog minėta 2,46 mln. EUR suma iš tikrųjų apėmė atitinkamus OA ir *Olympic Aviation* nuomos mokesčius, mokėtinus už atskirus 2002 m. sausio–balandžio mėn. laikotarpius. Ieškovė tvirtina, kad informacija apie minėtos sumos nesumokėjimą Komisijai buvo pateikta 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos atsakymuose į pirmąjį reikalavimą. Antruoju reikalavimu Komisija prašė duomenų apie skolų grąžinimo planą nuo 2002 m. sausio 1 dienos. Tačiau 2002 m. rugsėjo 30 d. Graikijos Respublikos atsakymuose šiuo klausimu nebuvo pateikta jokių duomenų, nes tokio grąžinimo plano dar nebuvo.

375 Savo ruožtu Komisija mano, kad, tiek kalbant apie Graikijos valstybės skolų OA apskaičiavimą, tiek apie OA nesumokėtų nuomos mokesčių apskaičiavimą, ji reikalaujamų įrodymų aiškiai prašė pirmiausia savo dviejuose reikalavimuose.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

376 Visų pirma kalbant apie pagrindą, susijusį su ieškovės teisės būti išklausytai pažeidimu, pakanka priminti, kad minėtas pagrindas jau buvo atmestas dėl jau nurodytų priežasčių (žr. šio sprendimo 42–46 punktus).

377 Šiame etape reikia patikrinti, ar nebuvo pažeisti reikalavimai, susiję su įrodinėjimo pareiga ir Graikijos Respublikos teise būti išklausytai.

378 Pirmiausia kalbant apie 1999 m. birželio 24 d. Susitarime dėl įskaitymo nurodytas abipuses skolas, nei 2001 m. vasario 19 d. Graikijos Respublikos pastabose dėl pirmojo HACA skundo, prie kurių visų pirma buvo pridėtas 2001 m. vasario 15 d. OA vidaus pranešimas, nei 2001 m. spalio 25 d. pastabose dėl antrojo skundo ir jų prieduose nepagrįstos susitarime dėl įskaitymo nurodytos ginčijamos OA nuomos mokesčių ir valstybės skolų sumos. Komisijai tik buvo pranešta apie susitarimą dėl įskaitymo, o minėtame 2001 m. vasario 15 d. vidaus pranešime, kuriame buvo nurodytas šio susitarimo ratifikavimo Įstatymas Nr. 2733/1999, buvo tik pateikta įskaitytų abipusių skolų suvestinė lentelė.

379 Be to, pažymėtina, kad 2002 m. kovo 6 d. Sprendimo dėl formalios tyrimo procedūros pradžios 72 E straipsnyje Komisija pabrėžė, jog susitarime dėl įskaitymo objektyviai, tinkamai, skaidriai, nešališkai ir nediskriminuojant nepateikti duomenys apie kiekvienos iš šalių susikaupusias skolas ir todėl Komisija suabejojo dėl padengtų skolų apskaičiavimo tvarkos.

380 Pirma, minėto 2002 m. kovo 6 d. Sprendimo Graikijos Respublikai atsiųstame pirmajame reikalavime pateikti informaciją Komisija pirmiausia prašė pateikti OA oro uosto mokesčių *Elliniko* ir AIA oro uostams bei visų nuomos mokesčių, rinkliavų ir įmokų, mokėtinų *Elliniko*, AIA ir visiems kitiems Graikijos oro uostams, mokėjimo sąrašą ir detales nuo 1998 m. iki reikalavimo dienos. Priešingai nei teigia ieškovė, minėtas prašymas buvo aiškiai susijęs su visais iki šios datos dar nesumokėtais nuomos ir oro uostų mokesčiais, taigi įskaitant per 1994–1998 m. laikotarpį nesumokėtas skolas.

381 Taigi, nors 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos atsakymuose į minėtą pirmąjį reikalavimą pateikti patvirtinamieji dokumentai visiškai apėmė oro uosto mokesčius, kaip tai Komisija pripažįsta ginčijamame sprendime (152 konstatuojamoji dalis), tačiau iš bylos medžiagos nematyti, kad atsakymuose ir jų prieduose būtų nurodyti ir visi nuomos mokesčiai bei Graikijos valstybės skolos OA.

382 Antruoju reikalavimu pateikti informaciją Komisija prašė tiek duomenų, kurių jau buvo prašiusi pirmuoju reikalavimu ir kurių trūko, tiek ir tam tikrų papildomų duomenų. Pirmiausia Komisija Graikijos Respublikos paprašė atsiųsti, pirma, tikslius 2001 m. OA eksploatavimo išlaidų mokėjimo duomenis, nurodant 2001 finansinių metų mokesčius ir ankstesnių finansinių metų mokesčius, ir, antra, skolų grąžinimo planą nuo 2002 m. sausio 1 dienos. Tačiau 2002 m. rugsėjo 30 d. atsakymuose į antrąjį

reikalavimą Graikijos valdžios institucijos nepateikė jokių įrodymų apie padengtas skolas, pirmiausia apie 1,49 mln. EUR nuomos mokesčių sumą ir apie Graikijos valstybės skolų OA apskaičiavimo tvarką.

383 Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į tai, kad Graikijos valdžios institucijos 1999 m. 24 d. Susitarime turėjo aiškiai nurodyti visas įskaitytas abipuses skolas, ypač po pirmojo reikalavimo pateikti informaciją, ir juo labiau po antrojo, Komisija teisėtai galėjo remtis turima informacija ir priimti ginčijamą sprendimą nepaprašiusi papildomos informacijos trūkstamiems duomenims papildyti.

384 Antra, dėl 2,46 mln. EUR oro uosto nuomos mokesčių, mokėtinų už atskirus laikotarpius nuo 1998 m., visų pirma reikia pažymėti, kad šiuo atveju nėra svarbi aplinkybė, jog ginčijamame sprendime klaidingai nurodytas 1998–2001 m. laikotarpis, nes ginčijama skola taip pat apima ir nuomos mokesčius už atitinkamus 2002 m. sausio–balandžio mėn. laikotarpius, kaip tai pažymi ieškovė ir iš tikrųjų kaip tai matyti iš 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos atsakymų į pirmąjį reikalavimą 18 priedo. Iš tikrųjų ginčijamame sprendime labai aiškiai nurodyta, kad trūksta įrodymų, susijusių su 18 priede minėtų visų nuomos mokesčių, kurie iš viso sudaro 2,46 mln. EUR sumą ir kurie iš tikrųjų priskiriami skirtingiems laikotarpiams nuo 1998 m. iki 2002 m. balandžio mėn., o ne laikotarpiui nuo 2001 m. sausio mėn. iki 2002 m. balandžio mėn., kaip teigia ieškovė, mokėjimu. Visų pirma ginčijamame sprendime nurodytos bendros sumos, atitinkamai susijusios su OA ir *Olympic Aviation*, kurios nurodytos minėtame 18 priede.

385 Todėl pakanka tik konstatuoti, kad ginčijamame sprendime Komisija teisėtai rėmėsi ieškovės 2002 m. balandžio 11 d. atsakymuose pateikta informacija, pagal kurią 2,46 mln. EUR sumą sudarantys nuomos mokesčiai nebuvo sumokėti. Iš tikrųjų savo

vėlesnėse pastabose, visų pirma 2002 m. rugsėjo 30 d. atsakymuose į antrąjį reikalavimą, ieškovė šio klausimo nebenagrinėjo.

386 Iš to darytina išvada, kad pagrindai, susiję su įrodinėjimo pareigos reikalavimų nesilaikymu ir Graikijos Respublikos teisės į gynybą pažeidimu, atmestini kaip nepagrįsti.

2. Dėl 1999 m. birželio 24 d. Susitarimo dėl įskaitymo analizės

a) Šalių argumentai

387 Ieškovė teigia, kad ginčijamame sprendime padaryta akivaizdi 1999 m. birželio 24 d. Susitarimo dėl įskaitymo analizės vertinimo klaida.

388 Ieškovė nurodo, kad ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamojoje dalyje paminėtas vienas iš Komisijos kaltinimų yra susijęs su nurodytu 1999 m. birželio 24 d. Susitarimo dėl įskaitymo 2 straipsnio 2 dalies a punkte paminėtos 3 402 729 422 GRD (apie 9,99 mln. EUR) sumos ir minėto susitarimo II priede paminėtos 2 443 981 910 GRD (apie 7,17 mln. EUR) sumos – abi minėtos sumos susijusios su HACA skolomis OA – neatitikimu.

389 Ieškovė paaiškina, kad šių dviejų sumų skirtumas (958 747 512 GRD) yra palūkanos už minėtą 2 443 981 910 GRD skolą. Iš tikrųjų susitarimo II priede po antrosios sumos nurodytos 958 747 512 GRD „palūkanos“.

390 Be to, klausimas, susijęs su palūkanomis už kitas valstybės skolas, kurių neapima susitarimas dėl įskaitymo, yra nesvarbus vertinant, ar minėtas susitarimas reiškė valstybės pagalbą. Ši palūkanų suma OA ir toliau lieka mokėtina. Bet kuriuo atveju Komisijos kaltinimai turėjo būti pateikti per administracinę procedūrą.

391 Komisija prieštarauja, kad susitarimo dėl įskaitymo II priede minimos valstybės skolos OA už atskirus subjektus, įskaitant HACA, iki 1998 m. gruodžio 31 d. Todėl galima suprasti, kad palūkanos susijusios su visomis minėtomis skolomis. Bet kuriuo atveju ieškovė turėjo paaiškinti, kodėl už kitas skolas, išskyrus HACA, palūkanos buvo neskaičiuojamos.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

392 Pažymėtina, kad susitarimo dėl įskaitymo tekste nurodytos abipusės įskaitytos sumos, nepatikslinant, ar šios sumos apėmė palūkanas už skolas.

393 Atvirkščiai, iš 1999 m. birželio 24 d. Susitarimo dėl įskaitymo I priedo, susijusio su OA skolomis Graikijos valstybei, aiškiai matyti, kad 28,9 mln. EUR OA skolos Graikijos valstybei suma apėmė palūkanas, o tiksliau – Valstybės iždo reikalavimų patenkinimo kodekse numatytus „delspinigius“ iki 1999 m. gegužės 31 d. už atsakingoje institucijoje kaip valstybės pajamos įregistruotą OA skolos dalį.

394 Be to, vien tik iš minėto susitarimo II priedo lentelėje, susijusioje su Graikijos valstybės įsipareigojimais OA, pateiktų skaičių matyti, kad valstybės skolos, į kurias atsižvelgta susitarime dėl įskaitymo, apėmė septynias kategorijas valstybės skolų OA bei „palūkanas“. Iš tikrųjų minėtoje lentelėje buvo nurodytos įskaitytos skolos už septynis atskirus subjektus, pavyzdžiui, ministerijas ar viešąsias įstaigas. Šiomis aplinkybėmis vien tik ieškovės nurodytas faktas, kad HACA skolos buvo minimos septintoje pozicijoje, t. y. prieš palūkanas, kurios minimos aštuntoje pozicijoje, po kurių nurodyta bendra suma, neleidžia daryti prielaidos, kad minėtos palūkanos buvo susijusios tik su HACA skola.

395 Taigi reikia konstatuoti, kad ieškovė per administracinę procedūrą nepateikė informacijos apie palūkanų, į kurias atsižvelgta įskaitant skolas, skaičiavimo pagrindą ir tvarką. Be to, netgi ir darant prielaidą, kad minėtos palūkanos susijusios tik su HACA skolomis, o tai neįrodyta, ieškovė nepateikė informacijos apie palūkanų mokėjimą už kitas skolas, kurias, ieškovės tvirtinimu, apima susitarimas.

396 Šiomis aplinkybėmis Komisija ginčijamame sprendime teisėtai nusprendė, kad susitarime dėl įskaitymo buvo neatitikimas, nes iš susitarimo dėl įskaitymo II priede nustatytų valstybės skolų matyti, kad HACA skolos siekė apie 7,17 mln. EUR (2 443 981 910 GRD), o ne 9,99 mln. EUR, kaip tai nurodyta minėto susitarimo 2 straipsnio 2 dalies a punkte.

397 Bet kuriuo atveju pažymėtina, kad ginčijamas sprendimas (153 konstatuojamoji dalis) grindžiamas ne tik minėtu HACA skolų neatitikimu, o apskritai tuo, kad tiksliai nenurodyti atitinkami laikotarpiai ir valstybės skolų OA sumos nepagrįstos lėktuvų bilietais ar sąskaitomis.

398 Šiomis aplinkybėmis nelaikytina, kad Komisijos vertinime, jog susitarimas dėl įskaitymo neįrodo valstybės pagalbos nebuvimo, yra akivaizdi vertinimo klaida.

399 Iš to darytina išvada, kad pagrindas, susijęs su akivaizdžia vertinimo klaida, atmestinas kaip nepagrįstas.

3. Dėl privataus kreditoriaus kriterijaus

a) Šalių argumentai

400 Pirmiausia ieškovė mano, kad ginčijame sprendime nenurodyti motyvai, susiję su privataus kreditoriaus kriterijaus taikymu, nes jie yra bendro pobūdžio. Šie motyvai nenurodo, kokios nuomos mokesčių ir oro uosto mokesčių lengvatos buvo suteiktos OA per atitinkamus laikotarpius. Taip pat jie neatsako į klausimą, kada privatus kreditorius būtų ėmęsis teisminių veiksmų ir kokių kitų galimybių jis turėjo, išskyrus susitarimą dėl įskaitymo ar 2,46 mln. EUR oro uosto nuomos mokesčių priverstinio mokėjimo vykdymą, visų pirma atsižvelgiant į sumas, kurias jis buvo skolingas ieškovei.

401 Antra, grįsdama pagrindą, susijusį su akivaizdžia vertinimo klaida, ieškovė pabrėžia, kad Komisija turėjo išnagrinėti, ar buvo „akivaizdu“, kad privatus kreditorius, kurio „padėtis tokia pati“, kokia buvo viešojo kreditoriaus, nebūtų sudaręs 1999 m. birželio 24 d. Susitarimo dėl įskaitymo ir, be to, kad jis būtų išnaudojęs visas teisines

priemones, kad nedelsiant būtų sumokėti susitarime minėti nuomos ir oro uosto mokesčiai bei 2,46 mln. EUR nuomos mokesčiai, mokėtini už atskirus laikotarpius, ieškovės nuomone, nuo 2001 m. sausio mėn. iki 2002 m. balandžio mėnesio.

402 Siekiant nustatyti, ar „akivaizdu“, kad privatus kreditorius nebūtų sudaręs susitarimo dėl įskaitymo, netikslinga atsižvelgti į ieškovės finansinę padėtį 2002 metais. Šiuo atveju reikėjo remtis 1999 m. birželio mėn. buvusia padėtimi, t. y. data, kai buvo sudarytas susitarimas.

403 Šiuo atveju Komisija ginčijamame sprendime nenustatė, kad privatus kreditorius nebūtų sutikęs taip pat įskaityti abipuses skolas. Šiuo klausimu Komisijos argumentas, kad palūkanų už vėlavimą mokėjimas nepašalina naudos, kuri gauta vėluojant mokėti skolas, yra netinkamas privataus kreditoriaus elgesiui vertinti. Be to, šis argumentas nesusijęs su šioje byloje nagrinėjamu skolų įskaitymu. Iš tikrųjų tariamą naudą, gautą dėl vėlavimo mokėti skolas, panaikina nuostoliai, patirti dėl kitos šalies vėlavimo mokėti skolas.

404 Be to, Komisija neatsižvelgė į tai, kad ieškovė sumokėjo apie 11,9 mln. EUR nuomos mokesčių ir oro uosto mokesčių sumą per laikotarpį nuo 1999 m. sausio 5 d. iki 2001 m. rugsėjo 26 d. Taigi šie mokėjimai rodo, kad ieškovė galėjo būti laikoma „sąžininga ir rūpestinga mokėtoja“. Nesumokėti 2,46 mln. EUR oro uosto nuomos mokesčių už laikotarpį „nuo 1998 m. iki 2001 m.“ sudaro tik mažą dalį minėtos sumos, kurią ieškovė per šį laikotarpį sumokėjo už naudojimąsi oro uostais, t. y. 6 454 528 EUR (šią sumą patvirtina 2002 m. balandžio 11 d. pastabų 30 priede esantys mokėjimo įrodymai) ir 5 426 832 EUR (šią sumą patvirtina 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos pastabų 17 priede esantys mokėjimo įrodymai). Beje, ieškovė taip pat sumokėjo visus nuomos ir oro uosto mokesčius už 1996–1998 metus, kurie

sudarė apie 6 050 376 EUR ir kurie nebuvo įtraukti į 1999 m. birželio 24 d. Susitarimą dėl įskaitymo, be kita ko, 1,49 mln. EUR sudariusius nuomos mokesčius, dėl kurių nebuvo pateikta jokių paaiškinimų, kaip tai nusprendė Komisija ginčijamame sprendime.

405 Šiomis aplinkybėmis ieškovė kaltina Komisiją tuo, kad ši ginčijamame sprendime nepatikrino, ar, išnagrinėjus nustatytų mokėtinų sumų susigrąžinimo teisinių būdų privalumus ir trūkumus, akivaizdu, kad privatus kreditorius būtų ėmęsis „visų teisinių priemonių“. Visų pirma ieškovė primena, kad jei, kaip teigia Komisija, turto arešto ir bankroto procedūrose pirmenybė teikiama valstybės reikalavimams, privatus kreditorius nebūtų nerimavęs dėl besikaupiančių žemesnio lygio reikalavimų. Beje, neatsižvelgiant į galimą restruktūrizavimo plano sėkmę, visi valstybei priklausantys Graikijos oro uostai, išskyrus AIA, būtų iš anksto praradę savo pagrindinį klientą tuo atveju, jei OA būtų priversta bankrutuoti.

406 Savo ruožtu Komisija sutinka, kad pats įskaitymas nėra valstybės pagalba. Šiuo atveju kaltinimai, susiję su susitarimu dėl įskaitymo, siejami su duomenų apie Graikijos valstybės skolų OA apskaičiavimą nebuvimu. Todėl į susitarimą dėl įskaitymo negalėjo būti atsižvelgta. Šiomis aplinkybėmis privatus kreditorius, atsižvelgdamas į OA suteiktų lengvatų apimtį ir sunkią OA finansinę padėtį, visomis teisinėmis priemonėmis būtų stengęsis gauti mokėtinas sumas arba būtų pradėjęs garantijų vykdymą.

407 Komisija pabrėžia, kad nei 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos atsakymų 30 priede pateikti ieškovės nurodyti konkretūs duomenys, nei bendra OA finansinė padėtis neleidžia ieškovės laikyti sąžininga ir rūpestinga mokėtoja. 30 priede pateikti

fragmentiški ir neaiškūs duomenys. Visų pirma prie didelės dalies nuomos sąskaitų nebuvo pridėta mokėjimo įrodymų.

408 Beje, nesumokėtais nuomos mokesčiais už 1998–2001 m. laikotarpį Komisija laikė tik minėtą 2,46 mln. EUR nuomos mokesčių sumą.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

409 Visų pirma kalbant apie OA skolų kitiems oro uostams, išskyrus AIA, įskaitymą, kurias sudarė nuomos ir oro uosto mokesčiai už atitinkamus laikotarpius iki 1998 m. gruodžio 31 d., negalima paneigti, kad privatus kreditorius būtų pritaręs tokiam susitarimui dėl įskaitymo, kokį Graikijos Respublika ir OA sudarė 1999 m. birželio 24 d. tik tuo atveju, jei paties privataus kreditoriaus įskaitomos skolos būtų neginčytinos ir jų sumos aiškiai nustatytos.

410 Taigi šiuo atveju iš bylos medžiagos darytina išvada, kad Graikijos valdžios institucijos nenurodė atitinkamų laikotarpių, į kuriuos buvo atsižvelgta 1999 m. birželio 24 d. Susitarime dėl įskaitymo, didelės dalies abipusių reikalavimų (už 1996–1998 metus OA mokėtinų nuomos mokesčių bei ministerijų ir viešųjų įstaigų skolų). Be to, per administracinę procedūrą Graikijos valdžios institucijos nepateikė įrodymų (lėktuvų bilietų ar sąskaitų), susijusių su visomis valstybės skolomis OA.

411 Šiomis aplinkybėmis nelaikytina, kad Komisija peržengė savo diskrecijos vertinti ribas ginčijamame sprendime manydama, jog vertinant, kaip būtų elgęsis kreditorius, kurio padėtis yra panaši, siekdamas susigrąžinti minėtas skolas, kurias sudarė 28,9 mln. EUR oro uosto ir nuomos mokesčių suma už atskirus 1994–1998 m. laikotarpius, į minėtą susitarimą dėl įskaitymo negalima atsižvelgti.

412 Iš to darytina išvada, kad dėl privataus kreditoriaus kriterijaus taikymo, kalbant apie susitarime dėl įskaitymo nurodytus nesumokėtus nuomos ir oro uosto mokesčius, Komisija galėjo teisėtai atsižvelgti į ieškovės finansinę padėtį per visą su minėtomis skolomis susijusį 1994–2002 metų laikotarpį, o ne remtis OA padėtimi tuo metu, kai buvo sudarytas minėtas susitarimas dėl įskaitymo, kaip tai siūlo ieškovė.

413 Dėl 2,46 mln. EUR oro uosto nuomos mokesčių sumos už atskirus 1998–2002 metų laikotarpius (žr. šio sprendimo 384 punktą) primintina, kad per administracinę procedūrą ieškovė pripažino, jog ši skola nebuvo sumokėta.

414 Šiomis aplinkybėmis atsižvelgiant į didelę sumą, kurią sudarė OA bendrovės nesumokėti nuomos ir oro uosto mokesčiai už atskirus 1994–2002 metų laikotarpius, į tai, kad dalis šios skolos jau seniai nemokama, ir į kreditoriaus riziką minėtos skolos nesusigrąžinti, netgi patirti papildomų nuostolių, turint omeny labai pašlijusią ieškovės finansinę padėtį, nelaikytina, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, manydama, jog akivaizdu, kad privatus kreditorius nebūtų susitikęs su nuolatiniu minėtų skolų nemokėjimu.

415 Šiuo klausimu pažymėtina, kad ginčijamas sprendimas yra pakankamai teisiškai pagrįstas. Iš tikrųjų ginčijamo sprendimo 151–154, 206 ir 209 konstatuojamosiose dalyse pateikti išsamūs duomenys, susiję su nesumokėtais oro uosto ir nuomos mokesčiais. Šiomis aplinkybėmis bendri, tačiau tikslūs paaiškinimai, susiję su privataus kreditoriaus kriterijaus taikymu, kurie išdėstyti 212 konstatuojamojoje dalyje ir kuriais visų pirma pabrėžiama OA finansinė padėtis, suinteresuotiesiems asmenims visiškai leidžia įvertinti šio sprendimo motyvus, pirmiausia susijusius su minėtais oro uosto ir nuomos mokesčiais, o Pirmosios instancijos teismui vykdyti priežiūrą. Būtent, priešingai nei teigia ieškovė, tam nebuvo būtina, kad Komisija nustatytų konkretų laiką, kai panašioje padėtyje esantis privatus kreditorius būtų nustojęs toleruoti mokėjimo nebuvimą ar vėlavimą (žr. pirmiau 290–295 punktus).

416 Iš to darytina išvada, kad pagrindai, susiję su akivaizdžia vertinimo klaida ir motyvavimo stoka, atmestini kaip nepagrįsti.

F — *Dėl naujos pagalbos, kuri tariamai suteikta toleruojant nuolatinį vadinamojo „spatosimo“ mokesčio nemokėjimą*

1. Šalių argumentai

417 Ieškovė teigia, kad ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas, kiek jis susijęs su nurodyta pagalba, kuri suteikta toleruojant nuolatinį vadinamojo „spatosimo“ mokesčio nemokėjimą nuo 2000 m. gruodžio mėn. iki 2002 m. vasario mėn, ir 1999 m. kovo mėn., kuriuo Graikijos Respublika apmokestino lėktuvo bilietus, kad finansuotų oro uostų plėtrą. Ieškovė tvirtina, kad Komisija nesilaikė jai nustatytos įrodinėjimo pareigos ir pažeidė Graikijos Respublikos ir ieškovės teisę į gynybą.

418 Ieškovė nurodo, kad jei Komisija būtų ieškojusi „trūkstamų“ įrodymų, ji būtų padariusi išvadą, jog iš ginčijamos 61 mln. EUR sumos likusi suma (19,3 mln. EUR) už laikotarpį nuo 2000 m. gruodžio mėn. iki 2001 m. balandžio mėn. buvo sumokėta ir kad vadinamojo „spatosimo“ mokesčio ieškovės mokėtinas likutis buvo numatytas 2002 m. lapkričio 13 d. Graikijos Respublikos laiške minėtame susitarime dėl skolų sureguliavimo pagal Graikijos teisę. Be to, ieškovė galėjo pateikti vadinamojo „spatosimo“ mokesčio už 1999 m. kovo mėn. sumokėjimo įrodymą.

419 Ieškovė mano, kad Graikijos Respublika tinkamai ir sąžiningai atsakė į Komisijos prašymus pateikti informaciją. Dėl vadinamojo „spatosimo“ mokesčio sumokėjimo 1999 m. ir už laikotarpį nuo 2000 m. gruodžio mėn. iki 2002 m. vasario mėn. Graikijos Respublika 2002 m. balandžio 11 d. atsakymuose į pirmąjį reikalavimą pateikti informaciją išsamiai atsakė, išskyrus tai, kad nepateikė įrodymo apie mokesčio sumokėjimą už 1999 m. kovo mėn. ir už laikotarpį nuo 2000 m. gruodžio mėn. iki 2001 m. balandžio mėnesio. Tačiau šie įrodymai nebuvo atsiųsti dėl klaidos. Dėl šios priežasties Graikijos Respublika nepateikė papildomos informacijos apie minėtus mokėjimus atsakyme į antrąjį reikalavimą pateikti informaciją. Vis dėlto šis atsakymas buvo 2001 m. mokėjimų lentelėje. Graikijos Respublika paminėjo 19,36 mln. EUR ir 27,3 mln. EUR sumas sudariusį vadinamąjį „spatosimo“ mokestį, kuris dar nebuvo sumokėtas 2001 m. gruodžio 31 d., bet kuris „neišvengiamai“ turėjo būti sumokėtas.

420 Nesant papildomų prašymų pateikti informaciją Graikijos Respublika ir ieškovė nieko nežinojo apie Komisijos abejones dėl vadinamojo „spatosimo“ mokesčio sumokėjimo už 1999 m. kovo mėn. ir už laikotarpį nuo 2000 m. gruodžio mėn. iki 2002 m. vasario mėnesio. Beje, likus maždaug septynioms savaitėms iki ginčijamo sprendimo priėmimo Komisija neišnagrinėjo jai atsiųstų įrodymų, kaip tai patvirtina minėtas 2002 m. spalio 18 d. Komisijos vidinis pranešimas „II priedas. Istorija“.

421 Be to, kalbėdama apie 2002 m. lapkritį sudarytą susitarimą dėl skolų sureguliavimo, susijusį su vadinamuoju „spatosimo“ mokesčiu, ieškovė pažymi, kad 2002 m. lapkričio 13 d. pastabose Graikijos valdžios institucijos Komisijai patvirtino, kad dėl minėtos 31 mln. EUR sumos mokėjimo tariamasi pagal galiojančius teisės aktus ir procedūras ir kad atitinkamas sprendimas Komisijai bus greitai atsiųstas.

422 Ieškovė nesutinka su Komisijos implicitine išvada, kad minėtas susitarimas dėl skolų sureguliavimo yra valstybės pagalba. Reikia išsiaiškinti, ar akivaizdu, kad privatus kreditorius tokio susitarimo nebūtų sudaręs. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad Komisija nurodė neturėjusi jokių įrodymų apie susitarimo dėl skolų sureguliavimo sudarymą bei laikymąsi, ir, žinoma, jokių įrodymų, susijusių su minėtame susitarime nustatyta tvarka, ji negalėjo tvirtinti, jog akivaizdu, kad privatus kreditorius nebūtų elgęsis taip, kaip elgėsi Graikijos valstybė.

423 Bet kuriuo atveju susitarimas dėl skolų sureguliavimo nustatė, kad ieškovės mokėtinai vadinamojo „spatosimo“ mokesčio sumai už vėlavimą nustatomos 5 % dydžio mėnesinės palūkanos, bet ne didesnės kaip 300 %. Privatus kreditorius būtų atsižvelgęs į tokią aukštą palūkanų normą ir į kitus veiksnius. Todėl nėra akivaizdu, kad privatus kreditorius minėto susitarimo nebūtų sudaręs.

424 Komisijos nuomone, šie argumentai atmestini. Komisija nesutinka, kad gavusi atsakymus į du reikalavimus ji turėjo reikalauti naujų duomenų trūkstamai informacijai papildyti.

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas

425 Ginčijamame sprendime (155 ir 208 konstatuojamosios dalys) Komisija remdamasi tuo, kad nėra įrodymų apie vadinamojo „spatosimo“ mokesčio sumokėjimą, t. y. iš viso apie 61 mln. EUR už 1999 m. kovo mėn. ir už laikotarpį nuo 2000 m. gruodžio mėn. iki 2002 m. vasario mėn., daro išvadą, kad valstybės pagalba suteikta toleruojant minėto dydžio sumos mokesčio nemokėjimą.

426 Dėl pagrindo, susijusio su ieškovės teisės būti išklausytai pažeidimu, pirmiausia pakanka priminti, kad jis atmestinas dėl jau nurodytų motyvų (žr. šio sprendimo 42–46 punktus).

427 Todėl reikia patikrinti, ar Komisija įvykdė įrodinėjimo pareigą ir nepažeidė Graikijos Respublikos teisės į gynybą atsižvelgiant, pirma, į Graikijos valdžios institucijoms per procedūrą siųstus prašymus pateikti informaciją ir, antra, į minėtų institucijų pateiktus atsakymus.

428 Pirmuoju reikalavimu pateikti informaciją Komisija prašė OA mokėto vadinamojo „spatosimo“ mokesčio sąrašų ir išsamios informacijos apie mokėjimą. 2002 m. rugpjūčio 9 d. antruoju reikalavimu Komisija Graikijos valdžios institucijų prašė pateikti tiek duomenis, kurių jau prašė pirmuoju reikalavimu ir kurių trūko, tiek ir papildomos informacijos, t. y. tikslias sumas, susijusias, pirma, su 2001 m. OA eksploatavimo išlaidų mokėjimu, papildomai nurodant 2001 finansiniais metais ir ankstesniais finansiniais metais sumokėtus mokesčius ir, antra, skolų grąžinimo planą nuo 2002 m. sausio 1 dienos.

429 Ieškovė pripažįsta, kad gavusi minėtą reikalavimą ji nepateikė įrodymų apie vadinamojo „spatosimo“ mokesčio sumokėjimą už 1999 m. kovo mėn. ir įrodymų apie 19,3 mln. EUR mokėtinos sumos sumokėjimą už laikotarpį nuo 2000 m. gruodžio mėn. iki 2001 m. balandžio mėnesio.

430 Beje, gavusios antrąjį reikalavimą pateikti informaciją Graikijos valdžios institucijos 2002 m. rugsėjo 30 d. atsakymuose atsiuntė tik 2001 m. mokėjimų lentelę. Be to, Graikijos valdžios institucijos nurodė, kad 27,3 mln. EUR sudariusį vadinamąjį „spatosimo“ mokestį, kuris dar buvo nesumokėtas 2001 m. gruodžio 31 d., „neišvengiamai“ turės sumokėti. Taigi nei minėta lentelė, nei pareiškimas, kad 2001 m. mokesčio likutis bus neišvengiamai sumokėtas, negali būti laikomi įrodymais.

431 Šiomis aplinkybėmis Komisija teisingai tvirtina negalėjusi pagrįstai daryti prielaidos, kad Graikijos valdžios institucijos ir ieškovė atsakyme į antrąjį reikalavimą pateikdamos iki 2001 m. gruodžio 31 d. nesumokėtų vadinamojo „spatosimo“ mokesčio sumų lentelę ir dokumentą, kuriame pranešė apie neišvengiamą jų sumokėjimą, galėjo pagrįstai manyti, kad pateikė visus įrodymus, kurių buvo prašoma.

432 Galiausiai iš šalių argumentų ir bylos medžiagos matyti, kad 2002 m. lapkričio 13 d. laišku Graikijos valdžios institucijos Komisiją tik informavo, kad pagal Graikijos teisę sudarytas susitarimas dėl skolų sureguliavimo, susijęs su vadinamuoju „spatosimo“ mokesčiu, dėl 31 mln. EUR sumos.

433 Šiomis sąlygomis nesant jokių įrodymų apie minėto susitarimo dėl skolų sureguliavimo sudarymą ir jokių išsamių duomenų, susijusių su laikotarpiais ir atitinkamais oro uostais bei numatytomis palūkanomis, numatytais mokėjimo terminais ir apie

tai, ar jau buvo sumokėta bent mažiausia suma, negalima kaltinti Komisijos, kad ginčijamame sprendime ji neatsižvelgė į minėtą susitarimą, spręsdama, ar vadinamasis „spatosimo“ mokestis buvo sumokėtas.

434 Iš to darytina išvada, kad Komisija teisėtai galėjo nuspręsti, jog buvo nuolat toleruojamas minėtos sumos nemokėjimas ir prieš tai neprivalėjo patikrinti, ar privatus kreditorius būtų sudaręs minėtą susitarimą dėl skolų sureguliavimo, ar ne.

435 Atsižvelgiant į nurodytus samprotavimus reikia konstatuoti, kad Komisija laikėsi įrodinėjimo pareigos ir nepažeidė Graikijos Respublikos teisės į gynybą, kai priimdama ginčijamą sprendimą rėmėsi po dviejų reikalavimų pateikti informaciją Graikijos valdžios institucijų atsiųstais dokumentais.

436 Iš tikrųjų ieškovė tinkamą informaciją turėjo pateikti po pirmojo reikalavimo, o juolab po antrojo. Šiuo atveju, priešingai nei teigia ieškovė, papildomų Komisijos klausimų Graikijos valdžios institucijoms nepateikimo negalima laikyti neįsigilinimu į bylos medžiagą. Šiuo klausimu ieškovės nurodytos vidinės notos turinys to neparodo.

437 Darytina išvada, kad pagrindai, susiję su įrodinėjimo pareigos nesilaikymu ir Graikijos Respublikos teisės į gynybą pažeidimu, atmestini kaip nepagrįsti.

G — *Dėl naujos pagalbos, kuri suteikta tariamai toleruojant nuolatinį socialinio draudimo įmokų IKA nemokėjimą*

1. Šalių argumentai

438 Ieškovė ginčija, kad jai buvo suteikta pagalba toleruojant socialinio draudimo įmokų nemokėjimą, nes, Komisijos nuomone, ieškovė nemokėjo IKA įmokų nuo 1993 m. iki 2001 m., kad 2001 m. balandį ieškovė su IKA sudarė susitarimą dėl skolų sureguliavimo, kuriame numatyta, kad minėtos įmokos bus sumokėtos 24 nustatytomis mėnesinėmis dalimis ir kad ji pažeidė minėtą susitarimą nemokėdama įmokų, kurios po susitarimo sudarymo buvo mokėtinos už 2001 m. spalio–gruodžio mėnesius, todėl buvo mokėtina visa skola.

439 Visų pirma ieškovė teigia, kad Komisija nesilaikė įrodinėjimo pareigos ir pažeidė ieškovės ir Graikijos Respublikos teisę būti išklausytoms.

440 Neatsižvelgdama į tai, kad pirmajame reikalavime pateikti informaciją nebuvo jokio prašymo, susijusio su IKA, 2002 m. balandžio 11 d. atsakymuose Graikijos vyriausybė visų pirma priminė, kad sudarytas susitarimas dėl skolų sureguliavimo. Graikijos vyriausybė Komisijai atsiuntė OA mokėjimų IKA pagal minėtą susitarimą įrodymus bei 2001 m. balandžio 3 d. IKA dokumentą, įrodantį susitarimo sudarymą, kuris jau buvo pridėtas prie 2001 m. spalio 25 d. Graikijos Respublikos pastabų dėl antrojo skundo.

441 2002 m. rugsėjo 30 d. atsakymų į antrąjį reikalavimą III priede Graikijos Respublika pateikė papildomos informacijos. Šiame priede buvo nurodyta, kad iki 2001 m. gruodžio 31 d. OA nesumokėjo IKA apie 6 mln. EUR įmokų sumos ir kad minėta

suma buvo sumokėta 2002 m. sausio mėnesį. Be to, kadangi antrasis reikalavimas buvo susijęs tik su „nesumokėtomis“ OA eksploatacijos išlaidomis 2001 m. ir kadangi Komisija nepranešė, jog 2002 m. balandžio 11 d. atsakymai, jos nuomone, neleido nustatyti, sudarius susitarimą, IKA mokėtinų įmokų už 2001 m. spalio–gruodžio mėn. mokėjimo, ieškovė negalėjo šio prašymo aiškinti kaip susijusio su minėtomis įmokomis, nes jas jau buvo sumokėjusi.

442 Po minėtų atsakymų Komisija nepranešė ir toliau turėjusi abejonių dėl socialinio draudimo įmokų, mokėtinų už 2001 m. spalio–gruodžio mėn., mokėjimo ar dėl priemonių, kurių ėmėsi IKA, kad būtų vykdomas 2001 m. balandžio mėn. susitarimas dėl skolų sureguliavimo.

443 Tikroji priežastis, dėl kurios Komisija nesuteikė galimybės Graikijos Respublikai ir ieškovei pateikti įrodymų, kurių, Komisijos nuomone, trūko, yra ta, kad iki paskutinio procedūros etapo Komisija nežinojo, kokią informaciją turi savo bylose. Tai matyti iš minėtos 2002 m. spalio 18 d. Komisijos vidaus pranešimo ir jo priedo, kuris vadinasi „Istorija“.

444 Antra, ieškovė ginčija Komisijos argumentus, kad atsiųsti įrodymai buvo neaiškūs ir klaidingi.

445 Visų pirma ieškovė teigia, kad ginčijamame sprendime yra fakto klaida, nes Komisija darė klaidingą prielaidą, jog ieškovė nesumokėjo IKA mokėtinų socialinio draudimo įmokų už 2001 m. spalio–gruodžio mėnesius. Ji tvirtina, kad iš mokėjimo pavedime, kuris pridėtas 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos pastabų 31 priede, esančios informacijos matyti, jog ieškovė įvykdė 2001 m. gruodžio mėn. mokėjimą, nors

šis dokumentas ir negali būti laikomas įtikinamu mokėjimo įrodymu. Šio mokėjimo pavedimo viršutinio dešiniojo kampo apatinėje dalyje yra nuoroda, kurią sudaro Graikijos nacionalinio banko (ETE) akronimas ir banko čekio numeris (20825222), kurį ieškovė naudojo mokėdama 2001 m. gruodžio mėn. socialinio draudimo įmokas. Toks pat banko čekio numeris nurodytas ir prie ieškinio pridėtame minėto banko išduotame banko išraše.

446 Be to, ginčijamame sprendime padaryta akivaizdi vertinimo klaida ir fakto klaida, nes Komisija padarė išvadą, kad ieškovė nesumokėjo baudų ar sankcijų, susijusių su nesumokėtomis įmokomis per atskirus laikotarpius 1993–2001 metais.

447 Ieškovė nurodo, kad prieš sudarant 2001 m. balandžio mėn. susitarimą dėl skolų sureguliavimo už nesumokėtus mokesčius priaugusios palūkanos, kurios sudarė apie 21 mln. EUR, nebuvo apskaičiuotos ar sumokėtos. Tačiau sudarant susitarimą palūkanos už šią sumą, kurios buvo minėto susitarimo dalykas, buvo apskaičiuotos remiantis galiojančių Graikijos teisės aktų, reglamentuojančių palūkanų nustatymą pavėluotoms sumokėti socialinio draudimo įmokoms, nuostatomis ir pridėtos prie minėtos sumos. Taigi susitarime dėl skolų sureguliavimo nurodyta apie 32 mln. EUR suma apėmė mokėtinas palūkanas susitarimo sudarymo dieną. Be to, susitarime buvo numatytos papildomos palūkanos už 24 mėnesius, kuriuos apėmė susitarimas, siekiančios apie 13 mln. EUR, o iš viso pagal susitarimą mokėtina suma sudarė apie 45 mln. EUR.

448 Kalbėdama apie susitarimo sudarymo dieną mokėtinas palūkanas, sudariusias minėtą 21 mln. EUR, ieškovė kritiškai vertina Komisijos argumentą, kad Graikijos teisės aktuose numatyta 120 % priemoka būtų pasiekta po trejų metų. Ji nurodo, kad 99,7 %

minėtos sumos buvo susiję su įmokomis, kurios tapo mokėtinomis per laikotarpį nuo 2000 m. lapkričio mėn. iki 2001 m. sausio mėnesio.

449 Galiausiai ieškovė ginčija Komisijos argumentą, kad nėra tikslios informacijos apie skirtingu metu mokėtinas sumas ir palūkanų skaičiavimą. Nagrinėdama ginčijamą sprendimą Komisija negali pateikti klausimų, kurių ji nepateikė per EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą.

450 Trečia, ieškovė teigia, kad ginčijamame sprendime padaryta akivaizdi vertinimo klaida ir jis nepakankamai motyvuotas, kiek tai susiję su privataus kreditoriaus kriterijaus taikymu.

451 Šiuo atveju Komisija turėjo nustatyti, ar akivaizdu, jog privatus kreditorius, kurio padėtis yra kaip IKA, būtų ėmęsis visų teisinių priemonių, kad jam nedelsiant būtų sumokėta visa suma, kuri priklausė pagal susitarimą dėl skolų sureguliavimo po pirmojo vėlavimo, kurį ieškovė ginčija, sumokėti įmokas už 2001 m. spalio mėn., arba ar akivaizdu, kad toks kreditorius nebūtų sudaręs 2001 m. balandžio mėn. susitarimo dėl skolų sureguliavimo.

452 Reikėjo atsižvelgti į tokias aplinkybes. Pirma, pagal atitinkamus Graikijos teisės aktus pažeidus susitarimą dėl skolų sureguliavimo IKA debitorius gali prašyti sudaryti naują susitarimą dėl skolų sureguliavimo, kad mokėtinos įmokos būtų sumokėtos.

453 Antra, privatus kreditorius tikrai būtų atsižvelgęs į 2001 m. liepos mėn. nustatytą OA nekilnojamojo turto areštą iš viso 21 mln. EUR sumai. Iš tikrųjų tuo metu, kai būtų taikomas turto areštas, jis jau būtų gavęs garantiją, lygią maždaug 85 % skolos, kurią buvo likę sumokėti pagal 2001 m. balandžio mėn. susitarimą dėl skolų sureguliavimo.

454 Trečia, privatus kreditorius būtų išnagrinėjęs visų teisinių priemonių taikymo privalumus ir trūkumus, palyginti su antrojo susitarimo dėl skolų sureguliavimo sudarymu. Taigi visų teisinių priemonių taikymas OA galėjo lemti bankrotą, o tuo atveju pagal susitarimą dėl skolų sureguliavimo mokėtinos sumos nebūtų sumokėtos ir privatus kreditorius nebetektų galimybės vėliau iš OA susigrąžinti socialinio draudimo įmokas.

455 Ketvirta, OA pagal susitarimą dėl skolų sureguliavimo jau sumokėjo daug mokesčių ir toliau mokėjo įmokas, kurios mokėtinos po minėto susitarimo sudarymo. Taigi OA įrodė esanti sąžininga ir patikima debitorė.

456 Komisija tvirtina, kad šie argumentai atmestini. Atsižvelgdama į 2002 m. balandžio 11 d. Graikijos Respublikos atsakymuose į pirmąjį reikalavimą pateiktus duomenis, Komisija padarė išvadą, kad OA pažeidė susitarimą dėl skolų sureguliavimo, nes nemokėjo įmokų už 2001 m. spalio–gruodžio mėnesius.

457 Be to, Komisija pabrėžia, kad palūkanos už vėlavimą, kurios, ieškovės nuomone, įskaitytos į minėtą 32 mln. EUR sumą, buvo nustatytos tik sudarius susitarimą dėl skolų sureguliavimo. Atsižvelgiant į metinę palūkanų sumą, didžiausia 120 % priemoka būtų pasiekta maždaug per trejus vėlavimo mokėti metus. Todėl tam tikroms

sumoms nebuvo nustatytos palūkanos už maždaug penkerius iš aštuonerių vėlavimo mokėti metų per 1993–2001 m. laikotarpį.

458 Dėl visos 2001 m. balandžio mėn. susitarime dėl skolų sureguliavimo numatytos apie 45 mln. EUR siekiančios mokėjimo sumos Komisija kaltina ieškovę, kad pastaroji nenurodė nei atskirų socialinio draudimo įmokų sumų, kurios buvo mokėtinos tam tikrais laikotarpiais ir sudaro mokėtiną sumą, nei palūkanų skaičiavimo taisyklių teisingam apskaičiavimui įvertinti, nei už vėlavimą paskirtų baudų.

459 Dėl privataus kriterijaus taikymo Komisija mano, kad pagalbą sudaro tiek socialinio draudimo įmokų už 1993–2001 metus nuolatinis nemokėjimo toleravimas, tiek ir priemonių visoms mokėtinoms įmokoms susigrąžinti nebuvimas, susitarimui dėl skolų sureguliavimo baigus galioti.

460 Šiomis aplinkybėmis netgi ir darant prielaidą, kad nesvarbu dėl kokios priežasties būdamas priverstas toleruoti įmokų nemokėjimą per nepertraukiamą aštuonerių metų laikotarpį, šiam laikotarpiui pasibaigus, sudaręs susitarimą dėl skolų sureguliavimo, kuris netrukus buvo pažeistas, o skolininkui finansiškai žlungant, privatus kreditorius būtų ėmęsis visų nustatytų teisinių priemonių skolai susigrąžinti.

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas

461 Ginčijamame sprendime (147–149 ir 205 konstatuojamosios dalys) nurodyta, kad ieškovė nemokėjo privalomųjų socialinio draudimo įmokų už laikotarpius nuo

1993 m. iki 2001 m. ir jai nebuvo skirtos baudos ar taikomos kitos priemonės, pavyzdžiui, pardavimas iš varžytinių, kaip tai numatyta Graikijos teisės aktuose ar teisės aktuose, susijusiuose su IKA dėl skolų sureguliavimo. Kalbant konkrečiau, Komisija remiasi išvada, kad 2001 m. balandį OA ir IKA sudarius susitarimą dėl iš viso 45 mln. EUR sumos, kuri apėmė minėtų įmokų sumą ir už šią sumą priaugusias palūkanas, skolų sureguliavimo OA nesilaikė minėto susitarimo ir todėl visa 45 mln. EUR skola tapo mokėtina.

462 Komisija ginčijamame sprendime atsižvelgė į susitarime dėl skolų sureguliavimo nustatytą 45 mln. EUR sumą. Visų pirma Komisija nenagrinėjo klausimo dėl į šią 45 mln. EUR sumą įskaitytų palūkanų. Nustačiusi, kad iš minėtos 45 mln. EUR sumos 17,6 mln. EUR suma buvo sumokėta 2002 m., Komisija manė, kad 27,4 mln. EUR likutis nedelsiant turi būti sumokėtas pridedant delspinigius (ginčijamo sprendimo 149 ir 205 konstatuojamosios dalys).

463 Todėl iš ginčijamo sprendimo aiškiai matyti, kad, Komisijos nuomone, pagalbą toleruojant socialinio draudimo įmokų nemokėjimą sudaro būtent minėtos 27,4 mln. EUR sumos nemokėjimo toleravimas. Atvirkščiai, ginčijamame sprendime 2001 m. balandžio mėn. sudarytas susitarimas dėl skolų sureguliavimo nelaikomas valstybės pagalba. Tačiau minėtame sprendime Komisija nusprendė, kad priemonių (baudų, pardavimo iš varžytinių) netaikymas per aštuonerių metų laikotarpį nuo 1993 m. iki 2001 m., šiuo laikotarpiu nemokant socialinio draudimo įmokų, sustiprino prielaidą, kad šiuos visus metus IKA akivaizdžiai nesielgė taip, kaip būtų elgęsis panašioje padėtyje atsidūręs privatus kreditorius.

464 Atsižvelgiant į ką tik išdėstytą ginčijamo sprendimo turinį, svarbūs tik tie šalių nurodyti kaltinimai ir argumentai, kurie susiję su minėtu susitarimo dėl skolų

sureguliavimo nesilaikymu ir su tuo, kad IKA nesiėmė visų priemonių, kad būtų sumokėta ginčijama 27,4 mln. EUR suma pridėjus palūkanas. Visų pirma ieškovės kaltinimai, kad paties susitarimo dėl skolų sureguliavimo sudarymas laikytas valstybės pagalba, prarado dalyką. Be to, Komisijos argumentas dėl į susitarime dėl skolų sureguliavimo nustatytą 45 mln. EUR sumą įskaitytų palūkanų skaičiavimo taip pat turi būti laikomas nesvarbiu, atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo turinį.

465 Todėl visų pirma reikia išnagrinėti pagrindus, susijusius su įrodinėjimo pareigos nesilaikymu, teisės į gynybą pažeidimu ir fakto klaida, juos siejant su Komisijos išvada, kad OA „pasirodo, nemokėjo įmokų 2001 m. spalio–gruodžio mėn. pažeisdama minėtą susitarimą“ (ginčijamo sprendimo 205 konstatuojamoji dalis).

466 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, jog atsižvelgdama į dviem reikalavimais pateikti informaciją Komisijos pateiktus tikslius prašymus dėl OA įmokų mokėjimo ieškovė turėjo pateikti visus reikalingus įrodymus, visų pirma susijusius su minėto susitarimo dėl skolų sureguliavimo vykdymu, kad Komisija nebūtų priversta prašyti papildomos informacijos apie įmokų mokėjimą 2001 m. spalio–gruodžio mėnesiais.

467 Iš tikrųjų iš 2002 m. kovo 6 d. Sprendime pradėti formalią tyrimo procedūrą esančio pirmojo reikalavimo pateikti informaciją aiškiai matyti, kad Komisija Graikijos Respublikai nurodė pateikti „visą reikalingą informaciją“, kad Komisija galėtų įvertinti nurodytą naują pagalbą, kurią sudarė minėtas OA mokėtinų socialinio draudimo įmokų nemokėjimo ar vėlavimo mokėti toleravimas. Visų pirma minėtame sprendime (38 punktas) Komisija pažymėjo, kad atsakymuose į pirmąjį skundą Grai-

kijos valdžios institucijos, be kita ko, patvirtino, kad OA vėluoja sumokėti socialinio draudimo įmokas už 2001 m. kovo–gruodžio mėnesius.

468 Be to, antruoju reikalavimu pateikti informaciją Komisija prašė tiek informacijos, kurios jau buvo prašiusi pirmuoju reikalavimu ir kurios trūko, tiek ir tikslių duomenų, susijusių su OA eksploatavimo išlaidomis. Šiomis aplinkybėmis akivaizdu, kad antrojo prašymo formuluotė, susijusi su „OA eksploatavimo išlaidomis, kurios nesumokėtos 2001 m." (*payment of the operational costs Olympic Airways did not meet in 2001*), visų pirma turėjo būti aiškinama kaip susijusi su naujų įmokų IKA mokėjimo įrodymais.

469 Taigi iš bylos medžiagos matyti, kad dėl naujų įmokų IKA mokėjimo už 2001 m. spalio–gruodžio mėnesius per administracinę procedūrą Graikijos Respublika Komisijai atsiuntė vienintelį dokumentą, t. y. minėtą mokėjimo pavedimą (žr. šio sprendimo 445 punktą), susijusį su įmokomis už 2001 m. gruodžio mėnesį. Tačiau minėtas pavedimas buvo nepasirašytas ir, beje, pati ieškovė sutinka, kad jis nėra „įtikinamas įrodymas".

470 Kalbant apie kitus ieškovės nurodytus įrodymus, kurie Komisijai buvo pateikti 2002 m. balandžio 11 d. atsakymų į pirmąjį reikalavimą priede, visų pirma jie buvo susiję su susitarime numatytų dalių mokėjimu bei naujų įmokų už 2001 m. balandžio–rugsėjo mėnesius mokėjimu.

471 Be to, į įrodymus, susijusius su įmokų mokėjimu už 2001 m. lapkričio ir gruodžio mėn., kurie pirmą kartą buvo pateikti Pirmosios instancijos teisme, neturi būti atsižvelgta remiantis nustatyta Bendrijos teismų praktika (žr. šio sprendimo 72 punktą).

472 Bet kuriuo atveju pažymėtina, jog pagal Graikijos įstatymą pakanka įmokų nesumokėjimo už 2001 m. spalio mėnesį, kad susitarimas dėl skolų sureguliavimo negaliotų.

473 Šiomis aplinkybėmis nesant įrodymų, jog sumokėtos IKA mokėtinos įmokos už 2001 m. spalio–gruodžio mėn., nelaikytina, kad Komisija perkėlė įrodinėjimo pareigą ar peržengė savo diskrecijos vertinti ribas, darydama prielaidą, jog minėtos įmokos nebuvo sumokėtos.

474 Antra, todėl reikia išsiaiškinti, ar privatus kreditorius, turintis teisę reikalauti, kad būtų sumokėta visa likusi OA skola po to, kai nebuvo sumokėtos įmokos už 2001 m. spalio–gruodžio mėn., būtų toleravęs likusios 27,4 mln. EUR skolos pridedant palūkanas nemokėjimą.

475 Tuo tikslu reikia atsižvelgti, viena vertus, į tą aplinkybę, kad 2001 m. liepos mėn. IKA vykdytas OA nekilnojamojo turto areštas padengė tik vieną šeštąją dalį likusios OA skolos ir, kita vertus, į informacijos apie tai, kad IKA iš tikrųjų ėmėsi priemonių, kad būtų sumokėta areštuoto turto vertės suma, nebuvimą. Šiomis sąlygomis atsižvelgiant į susitarime dėl skolų sureguliavimo nustatytos skolos, kuri remiantis Komisijos pateikta informacija apėmė 1993–2001 metų laikotarpį, senumą ir kreditoriaus riziką nesusigrąžinti dalies skolos ar netgi patirti papildomų nuostolių turint omeny labai pablogėjusią finansinę ieškovės padėtį, nelaikytina, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą manydama, kad akivaizdu, jog privatus kreditorius nebūtų toleravęs likusios 27,4 mln. EUR OA skolos nemokėjimo.

476 Dėl visų minėtų priežasčių nurodyti pagrindai, susiję su įrodinėjimo pareigos perkėlimu, teisės į gynybą pažeidimu, fakto klaida ir akivaizdžia vertinimo klaida, atmestini kaip nepagrįsti.

V — *Dėl pagrindo, susijusio su piktnaudžiavimu įgaliojimais*

A — *Šalių argumentai*

477 Ieškovė teigia, kad ginčijamas sprendimas priimtas piktnaudžiaujant įgaliojimais. Ieškovė nurodo, kad minėtas sprendimas priimtas skubotai ir yra silpnai motyvuotas, ypač kiek tai susiję su nurodyta nauja pagalba.

478 Be to, ginčijamu sprendimu akivaizdžiai norėta, siekiant sumažinti oro transporto bendrovių skaičių Europoje, OA „suduoti paskutinį smūgį“ ar ją susilpninti, o ne tinkamai įgyvendinti restruktūrizavimą, kad būtų galima nustatyti, ar minėtas restruktūrizavimas leis atkurti įmonės gyvybingumą. Visų pirma Komisija OA baudė už tai, kad pastaroji nesilaikė 1998 m. restruktūrizavimo plano. Taigi minėtas planas neįgyvendintas dėl šios institucijos veiksmų, nes Komisija padarė išvadą, jog nebuvo įvykdyti reikalavimai, kad būtų sumokėta paskutinė pagalbos dalis. Be to, Komisija neatsakė į pagrindinį klausimą, ar toks OA restruktūrizavimo planas, koks buvo 2002 m. gruodžio 12 d., neprieštaravo Gairėms ir dėl to EB 87 straipsnio 3 dalies c punktui.

479 Ginčijamas sprendimas priimtas 2002 m. gruodžio 11 d., t. y. dar nepasibaigus 1998 m. restruktūrizavimo plano galiojimo laikotarpiui. Tačiau 2002 m. gruodį buvo įgyvendinta pirmoji privatizavimo dalis. Buvo parduotas *Olympic Catering* ir gautos šešios paraiškos dėl suinteresuotumo OA skrydžių veikla.

480 Galiausiai, nors ginčijamame sprendime nenurodyta kiekvienos suteiktos naujos pagalbos dalies suma ir šią sumą turi nustatyti Graikijos Respublika, Komisijos pranešime spaudai paminėta 194 mln. EUR suma. Minėtą sumą citavo spauda, o tai OA padarė didelę žalą.

481 Komisija savo ruožtu tvirtina, kad ji išnaudojo visas nustatytas priemones, kad pasiektų būtiną bendradarbiavimo su Graikijos valdžios institucijomis lygį.

482 Komisija primena, kad administracinė procedūra pradėta 2000 m. spalio 12 d., HACA pateikus skundą.

483 Šiuo atveju restruktūrizavimo planas nebuvo įgyvendintas, ieškovė nesugebėjo pateikti 22,9 mln. EUR sumą sudariusiai trečiajai pagalbos daliai išmokėti reikalingų duomenų. Ieškovė turėjo nurodyti priemones, kurių ji galėjo imtis per likusias 19 dienų nuo ginčijamo sprendimo priėmimo iki 2002 m. gruodžio 31 d. tam, kad, kaip ji pati tvirtina, „pakeistas restruktūrizavimo planas duotų vaisių <…> per pradinio plano galiojimo laikotarpį“. Be to, nauja neteisėta pagalba buvo teikiama jau seniai, pavyzdžiui, IKA atveju – nuo 1993 metų.

B — *Pirmosios instancijos teismo vertinimas*

484 Remiantis Bendrijos teismų praktika sprendimas gali būti laikomas priimtu piktnaudžiaujant įgaliojimais tik tuomet, jei remiantis objektyviais, svarbiais ir nuosekliais

įrodymais darytina prielaida, kad jis buvo priimtas tik ar bent jau daugiausia siekiant kitų tikslų, nei nurodyta (2002 m. kovo 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Diputación Foral de Álava ir kt. prieš Komisiją*, T-92/00 ir T-103/00, Rink. p. II-1385, 84 punktas ir šio sprendimo 36 punkte minėto sprendimo *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke prieš Komisiją* 81 punktas).

485 Šiuo atveju pažymėtina, kad ieškovė nenurodo jokių įrodymų, kurie leistų daryti prielaidą, kad Komisija ypač griežtai taikė Bendrijos taisykles, susijusias su valstybės pagalba, visų pirma siekdama sumažinti oro transporto bendrovių skaičių Europoje, ir kad ji nesilaikė procedūros bei taikė nustatytus kriterijus remdamasi savo įprasta praktika ir atitinkamomis Sutarties bei antrinės teisės nuostatomis tiek, kiek tai susiję su restruktūrizavimo pagalba bei su suteikta nauja pagalba.

486 Kalbant apie restruktūrizavimo pagalbą reikia pabrėžti, kad Komisija paskutinės pagalbos dalies neleido išmokėti remdamasi 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią minėtos dalies mokėjimas siejamas su minėtame sprendime nustatytų reikalavimų visumos laikymusi, visų pirma su 1998 m. restruktūrizavimo plane numatytų rezultatų įgyvendinimu. Kadangi minėti rezultatai nebuvo pasiekti, o to ieškovė neginčija, Komisija nebuvo įgaliota, remdamasi 1998 m. sprendimu, priimti palankų sprendimą dėl paskutinės pagalbos dalies išmokėjimo, kaip tai jau buvo pažymėta (žr. šio sprendimo 101–103 punktus). Todėl Komisija neturi būti kaltinama tuo, kad ji sutrukdė įgyvendinti restruktūrizavimo planą, padarydama išvadą, kad nebuvo įvykdyti minėtos paskutinės dalies mokėjimui keliami reikalavimai.

487 Ieškovės argumentai, susiję su nurodytu EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto pažeidimu, dėl įgyvendinamo restruktūrizavimo plano priežiūros, pirmiausia kaltinimai, susiję su tuo, kad neatsižvelgta į OA privatizavimo procedūrą ir kad ginčijamas

sprendimas priimtas nepasibaigus 1998 m. restruktūrizavimo plano galiojimo laikotarpiui, yra nepagrįsti, kaip tai jau buvo nuspręsta (žr. šio sprendimo 131–133, 155–157 ir 174 punktus).

488 Be to, Pirmosios instancijos teismo konstatuotas ginčijamo sprendimo neteisėtumas, kiek tai susiję su nurodyta nauja pagalba, susijusia su PVM už atsargines dalis ir už degalus (žr. šio sprendimo 349 ir 365 punktus), savaime nėra piktnaudžiavimo įgaliojimais įrodymas. Taip pat kalbant apie suteiktą kitą naują pagalbą, motyvavimo stoka, Komisijos įrodinėjimo pareigos nesilaikymas ir teisės į gynybą pažeidimas, kuriuos taip pat nurodė ieškovė siekdama įrodyti piktnaudžiavimo įgaliojimais buvimą, šiuo požiūriu yra nesvarbūs, nes nėra jokių įrodymų, kurie leistų daryti prielaidą, kad ginčijamas sprendimas buvo priimtas siekiant kitų tikslų, nei nurodyta. Bet kuriuo atveju dėl likusios dalies minėti pagrindai buvo atmesti kaip nepagrįsti.

489 Komisijos pranešimas spaudai, kuriame nurodyta konkreti naujos pagalbos suma, kurią vykdydamos ginčijamą sprendimą Graikijos valdžios institucijos turi susigrąžinti, neturi jokios teisinės reikšmės. Be to, minėtos sumos nurodymas pranešime nerodo, kad Komisija ginčijamu sprendimu siekė kitų tikslų, nei taikyti Sutarties nuostatas, susijusias su valstybės pagalba.

490 Todėl pagrindas, susijęs su piktnaudžiavimu įgaliojimais, atmestinas kaip nepagrįstas.

491 Iš to darytina išvada, kad ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas tiek, kiek jis susijęs su AIA SA mokėtinų oro uosto mokesčių ir PVM už degalus ir atsargines dalis nuolatinio nemokėjimo toleravimu. Likusi ieškinio dalis turi būti atmesta.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

492 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Jeigu byloje yra kelios pralaimėjusios šalys, Pirmosios instancijos teismas nusprendžia, kaip turi būti paskirstytos išlaidos.

493 Kadangi dalis kiekvienos šalies reikalavimų patenkinta, o šalys prašė, kad pralaimėjusi šalis padengtų bylinėjimosi išlaidas, 75 % šalių bylinėjimosi išlaidų padengia ieškovė, o 25 % šalių bylinėjimosi išlaidų padengia Komisija.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (antroji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Panaikinti 2002 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimo 2003/372 dėl Graikijos suteiktos pagalbos *Olympic Airways* 2 ir 3 straipsnius tiek, kiek jie susiję su, pirma, tarptautiniam Atėnų oro uostui *Olympic Airways* mokėtinų oro uosto mokesčių ir, antra, *Olympic Aviation* mokėtino pridėtinės vertės mokesčio už degalus ir atsargines dalis nuolatinio nemokėjimo toleravimu.

2. Atmesti likusią ieškinio dalį.

3. Nurodyti *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE* padengti 75 % savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidų. Nurodyti Komisijai padengti 25 % savo ir *Olympiaki Aeroporia Ypiresies* bylinėjimosi išlaidų.

Paskelbta 2007 m. rugsėjo 12 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

J. Pirrung A. W. H. Meij N. J. Forwood

I. Pelikánová S. Papasavvas

Kancleris Pirmininkas

E. Coulon J. Pirrung

Turinys

Ginčo aplinkybės ..... II - 2920

I — 1994 m. sprendimas ..... II - 2920

II — 1998 m. sprendimas ..... II - 2925

III — OA raida priėmus 1998 m. sprendimą ..... II - 2927

IV — 2000 m. sprendimas ..... II - 2929

V — HACA skundai ir formali tyrimo procedūra ..... II - 2930

VI — Ginčijamas sprendimas ..... II - 2931

Procesas ir šalių reikalavimai ..... II - 2935

Dėl teisės ..... II - 2936

I — Pirminės pastabos dėl įrodinėjimo pareigos, šalių procesinių pareigų ir kaltinimų, susijusių su teisės būti išklausytam pažeidimu ..... II - 2937

II — Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su ieškovės teisės būti išklausytai pažeidimu ... II - 2940

III — Dėl restruktūrizavimo pagalbos (ginčijamo sprendimo 1, 3 ir 4 straipsniai) .... II - 2942

A — Dėl ginčijamame sprendime nurodyto veiksmingo restruktūrizavimo plano neįgyvendinimo ..... II - 2942

1. Dėl kaltinimo, kad nebuvo atsižvelgta į restruktūrizavimo plano pakeitimą ..... II - 2943

a) Šalių argumentai ..... II - 2943

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2950

Dėl Komisijos nurodyto nepriimtinumo pagrindo ..... II - 2950

Dėl pagrindo, susijusio su motyvavimo stoka ..... II - 2952

Dėl pagrindų, susijusių su fakto klaida ir akivaizdžia vertinimo klaida ..... II - 2954

— Teisinis pagrindas ir byloje keliamas klausimas ..... II - 2954

— Argumentų dėl vientisos ir tęstinės OA restruktūrizavimo procedūros ir būtinybės atnaujinti 1998 m. restruktūrizavimo planą nagrinėjimas ..... II - 2957

— Argumento dėl paskutinės pagalbos dalies nemokėjimo nagrinėjimas ..... II - 2960

— Argumento dėl 2000 m. spalio 4 d. Sprendimo nagrinėjimas ... II - 2962

— Argumentų, grindžiamų Graikijos valdžios institucijų ir Komisijos susirašinėjimu ir minėtai institucijai pateiktomis ataskaitomis, tyrimas ..... II - 2963

2. Dėl nurodyto EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto pažeidimo ir akivaizdžios vertinimo klaidos ..... II - 2973

a) Šalių argumentai ..... II - 2973

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2978

3. Dėl akivaizdžiai klaidingo vertinimo, kad nebuvo imtasi jokių restruktūrizavimo priemonių ..... II - 2987

a) Šalių argumentai ..... II - 2987

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2988

B — Dėl Graikijos Respublikos įsipareigojimo įdiegti veikiančią ir pakankamą IVS, nustatyto 1998 m. sprendimo 1 straipsnio 1 dalies d punkte, tariamo neįvykdymo ..... II - 2989

1. Šalių argumentai ..... II - 2989

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2991

C — Dėl Graikijos Respublikos pareigos teikti ataskaitas tariamo neįvykdymo II - 2995

1. Šalių argumentai ..... II - 2995

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2997

D — Dėl Graikijos Respublikos įsipareigojimų, nustatytų 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b, c ir e punktuose, tariamo neįvykdymo ..... II - 2999

1. Dėl Graikijos Respublikos įsipareigojimo, nustatyto 1994 m. sprendimo 1 straipsnio b punkte, tariamo neįvykdymo ..... II - 2999

a) Šalių argumentai ..... II - 2999

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3001

2. Dėl Graikijos Respublikos įsipareigojimų, nustatytų 1994 m. sprendimo 1 straipsnio c punkte, tariamo neįvykdymo ..... II - 3003

a) Šalių argumentai ..... II - 3003

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3008

3. Dėl nurodyto Graikijos Respublikos 1994 m. sprendimo 1 straipsnio e punkto tariamo neįvykdymo ..... II - 3014

a) Šalių argumentai ..... II - 3014

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3016

IV — Dėl nurodytos naujos pagalbos (ginčijamo sprendimo 2–4 straipsniai) ..... II - 3018

A — Pirminės pastabos dėl privataus kreditoriaus kriterijaus ir Pirmosios instancijos teismo vykdomos priežiūros apimties bei motyvavimo reikalavimų ..... II - 3018

B — Dėl kaltinimo, susijusio su grąžintinos naujos pagalbos nenurodymu, ir dėl ginčijamo sprendimo aiškinimo ..... II - 3020

C — Dėl nurodyto AIA mokėtinų oro uosto mokesčių nuolatinio nemokėjimo toleravimo ..... II - 3023

1. Šalių argumentai dėl nurodyto ginčijamų veiksmų priskirtinumo Graikijos valstybei ..... II - 3023

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3027

D — Dėl nurodyto PVM už degalus ir atsarginės dalis nuolatinio nemokėjimo toleravimo ..... II - 3030

1. Dėl nurodytos naujos pagalbos, susijusios su PVM už degalus ..... II - 3030

a) Šalių argumentai ..... II - 3030

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3033

2. Dėl nurodytos naujos pagalbos, susijusios su PVM už atsargines dalis II - 3037

a) Šalių argumentai ..... II - 3037

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3038

E — Dėl nurodyto nuomos mokesčių ir oro uosto mokesčių, mokėtinų kitiems oro uostams, išskyrusi AIA, nuolatinio nemokėjimo toleravimo ..... II - 3041

1. Dėl įrodinėjimo pareigos ir teisės būti išklausytam ..... II - 3042

a) Šalių argumentai ..... II - 3042

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3044

2. Dėl 1999 m. birželio 24 d. Susitarimo dėl įskaitymo analizės ..... II - 3047

a) Šalių argumentai ..... II - 3047

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3048

3. Dėl privataus kreditoriaus kriterijaus ..... II - 3050

a) Šalių argumentai ..... II - 3050

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3053

F — Dėl naujos pagalbos, kuri tariamai suteikta toleruojant nuolatinį vadinamojo „spatosimo“ mokesčio nemokėjimą ..... II - 3055

1. Šalių argumentai ..... II - 3055

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3058

G — Dėl naujos pagalbos, kuri suteikta tariamai toleruojant nuolatinį socialinio draudimo įmokų IKA nemokėjimą ..... II - 3061

1. Šalių argumentai ..... II - 3061

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3066

V — Dėl pagrindo, susijusio su piktnaudžiavimu įgaliojimais ..... II - 3071

A — Šalių argumentai ..... II - 3071

B — Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 3072

Dėl bylinėjimosi išlaidų ..... II - 3075